

Rada Miejska Łomży

Na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 506) przedstawiam Wysokiej Radzie „Raport o stanie Miasta Łomża za 2018 rok”.

PREZYDENT MIASTA

Mariusz Chrzanowski

RAPORT

O STANIE

MIASTA ŁOMŻA

ZA 2018 ROK

30 maja 2019 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. INFORMACJE OGÓLNE	4
3. FINANSE MIASTA	5
A. Wykonanie budżetu Miasta	5
B. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych	9
C. Wieloletnia prognoza finansowa	10
D. Realizacja Budżetu Obywatelskiego	14
4. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	16
A. Dochody z mienia komunalnego	30
B. Infrastruktura techniczna	31
5. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓWI STRATEGII	32
A. Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus	32
B. Program Rozwoju Przedsiębiorczości w mieście Łomża na lata 2020 plus ...	36
C. Strategia Promocji Miasta Łomża	39
6. ŁAD PRZESTRZENNY	40
7. ZASOBY MATERIALNE MIASTA	45
A. Informacja o zasobie nieruchomości	45
B. Stan ewidencji nieruchomości	45
C. Sposób zarządzania nieruchomościami Miasta	47
D. Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami	47
8. TRANSPORT	49
A. Transport zbiorowy MPK	49
B. Miejski Dworzec Autobusowy	51
C. Łomżyńska Komunikacja Rowerowa ŁoKeR	51
9. OCHRONA ŚRODOWISKA	52
A. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża na lata 2016-2020	52
B. Plan gospodarki niskoemisyjnej	52
C. Program Ograniczania Niskiej Emisji	53
10. FUNKCJONOWANIE SPÓLEK MIEJSKICH	53
A. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.	53
B. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.	54
C. Zakład Gospodarowania Odpadami sp. z o.o.	59
D. Park Przemysłowy Łomża sp. z o.o.	59
11. POLITYKA SPOŁECZNA	61
A. Zasiłki	61
B. Łomżyński Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień	63
C. Dom Pomocy Społecznej	65
D. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	65
E. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza	66
F. Środowiskowy Dom Samopomocy	66

G. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	67
H. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	68
I. Sprawy mieszkaniowe	70
12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	71
A. Roczny Program Współpracy	71
a. Współpraca finansowa	72
b. Współpraca pozafinansowa	73
c. Realizacja Programu	74
13. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ	76
14. WSPÓLPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI	78
A. Łomżyńskie Forum Samorządowe	78
B. Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemia Łomżyńska	79
C. Regionalna Organizacja Turystyczna pn. „Szlak Wodny Króla Stefana Batorego”	79
15. FUNKCJONOWANIE RAD SPOŁECZNYCH	80
A. Rada Seniorów	80
B. Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością	81
C. Młodzieżowa Rada Miejska Łomży	82
D. Społeczne Forum Gospodarcze	82
E. Łomżyńska Rada Sportu	82
16. WSPÓLPRACA MIĘDZYKRAJOWA	83
17. KULTURA	84
A. Miejskiej instytucje kultury	84
a. Miejski Dom Kultury – Dom Środowisk Twórczych	84
b. Miejska Biblioteka Publiczna	85
c. Muzeum Północno – Mazowieckie	85
d. Teatr Lalki i Aktora	86
e. Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego	87
B. Własne inicjatywy kulturalne Miasta	87
C. Obchody Jubileuszu 600-lecia nadania Łomży praw miejskich	88
D. Dziedzictwo historyczne	90
18. EDUKACJA	92
19. SPORT I TURYSTYKA	100
A. Funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji	100
B. Współzawodnictwo sportowe	105
C. Finansowanie zadań z zakresu kultury fizycznej	105
20. PROJEKTY REALIZOWANE ZE WSPARCIEM ZEWNĘTRZNYM	110
A. Projekty inwestycyjne.....	110
B. Projekty edukacyjne dofinansowane ze środków unijnych	113
C. Edukacyjne programy rządowe	116
21. PODSUMOWANIE	116

1. WSTĘP

Na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 506) Prezydent Miasta co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Miejskiej raport o stanie Miasta. Raport obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miejskiej i budżetu obywatelskiego.

2. INFORMACJE OGÓLNE

Łomża położona jest nad rzeką Narew i wraz z całą Ziemią Łomżyńską leży w obszarze Zielonych Płuc Polski, obszaru zaliczanego do ostatnich w Europie terenów o nieskażonej przyrodzie i unikalnych walorach krajobrazowych.

Miasto liczy prawie 60 tysięcy mieszkańców i zajmuje powierzchnię 3.271 ha. Łomża, usytuowana w odległości zaledwie 140 km od Warszawy i 75 km od Białegostoku, jest ważnym węzłem międzynarodowego transportu drogowego: - 138 km od przejścia granicznego w Kuźnicy, - 146 km od przejścia granicznego w Ogrodnikach. Łomża pełni funkcję głównego ośrodka gospodarczego i kulturalnego regionu. Północno - wschodni teren miasta, jako obszar przejściowy pomiędzy morenową wysoczyzną, stanowi malowniczy krajobraz, charakteryzujący się urozmaiconą rzeźbą.

W niewielkiej odległości od miasta znajdują się obszary przyrody chronionej: - Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi, - Biebrzański Park Narodowy, - Narwiański Park Narodowy. Łomża leży na wyjątkowo pięknej skarpie, wokół niepowtarzalnych obszarów bagiennych z unikalną florą i fauną. Od strony południowo - wschodniej z miastem sąsiaduje rezerwat przyrody, który stał się podstawą do utworzenia Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi. Miasto i jego okolice stanowią doskonałą bazę dla tych, którzy potrafią docenić niepowtarzalną przyrodę.

3. FINANSE MIASTA

A. Wykonanie budżetu Miasta

Realizacja budżetu Miasta Łomża w 2018r., w większości działów przebiegała zgodnie z planem. Dochody ogółem zrealizowano w kwocie 386.730.250,15 zł, tj. w 99,59%, natomiast wydatki w 94,11%, na kwotę 407.710.637,87 zł. Wykonanie budżetu za 2018 rok, zamknęło się deficytem w kwocie 20.980.387,72 zł (za 2017 r. 276.958,94 zł). Na wynik budżetu za 2018 roku, niewątpliwym wpływ miały wyższe, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, wydatki majątkowe o 31.233.977,77 zł.

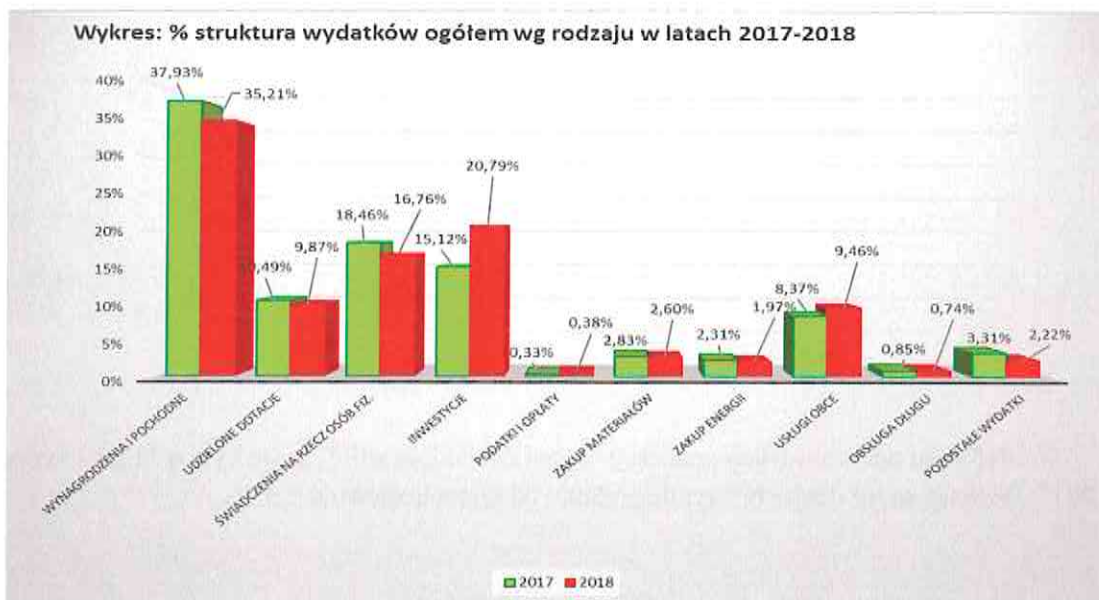
Planowane dochody bieżące zrealizowano w 100,59% i stanowią one 88,76% wykonanych dochodów ogółem, natomiast planowane wydatki bieżące zrealizowano w 94,11% i stanowią 79,21% wykonanych wydatków ogółem. Dominujące pozycje w strukturze dochodów budżetu miasta mają odpowiednio: dochody własne, subwencje i dotacje. Udział subwencji w budżecie za 2018 r., w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. w pozycji wykonanie, zwiększył się o kwotę 3.268.681,00 zł., natomiast udział dochodów własnych zmniejszył się o kwotę 401.777,77 zł. Udział środków unijnych w strukturze budżetu zwiększył się w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. o 6,95%, natomiast udział dotacji celowych zmniejszył się o 1,55%.

Reasumując, wykonanie dochodów ogółem za 2018 r. w stosunku do wykonania za 2017 r. zwiększyło się o 32.992.079,89 zł z tym, że wykonanie dochodów bieżących wzrosło o 11.505.112,51 zł, a wykonanie dochodów majątkowych o 21 493 967,38 zł.

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem stanowi 81,24%, udział wydatków majątkowych i w wydatkach ogółem wynosi 20,79%. Zadłużenie na dzień 31.12.2018 roku wynosi 147.525.584,97 zł i stanowi 38,15% wykonanych dochodów.

Po rozliczeniu budżetu za 2018 rok pozostały wolne środki do wykorzystania w 2019 roku, w kwocie 23.914.337,75 zł, w tym: na działalność związaną profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych – 236.741 zł, na gospodarkę odpadami komunalnymi – 333.163 zł.

Na podstawie dokonanej analizy rocznych sprawozdań z wykonania budżetu za 2018 rok możemy stwierdzić, że wskaźniki ekonomiczne są dobre, a sytuacja budżetu Miasta Łomża jest stabilna.

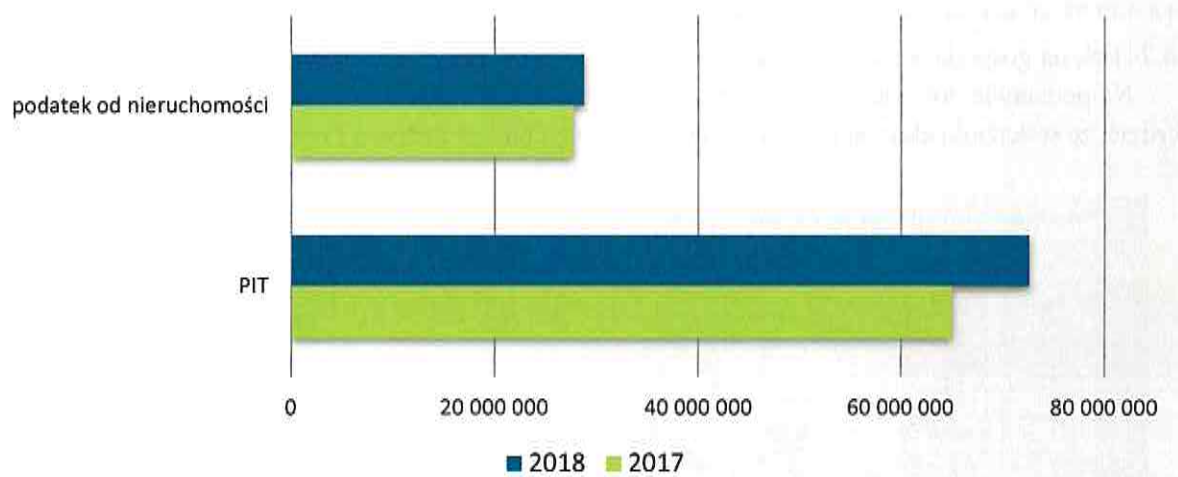

Struktura dochodów w 2018 r.

Porównanie podatku od nieruchomości i udziałów w PIT w latach 2017-2018

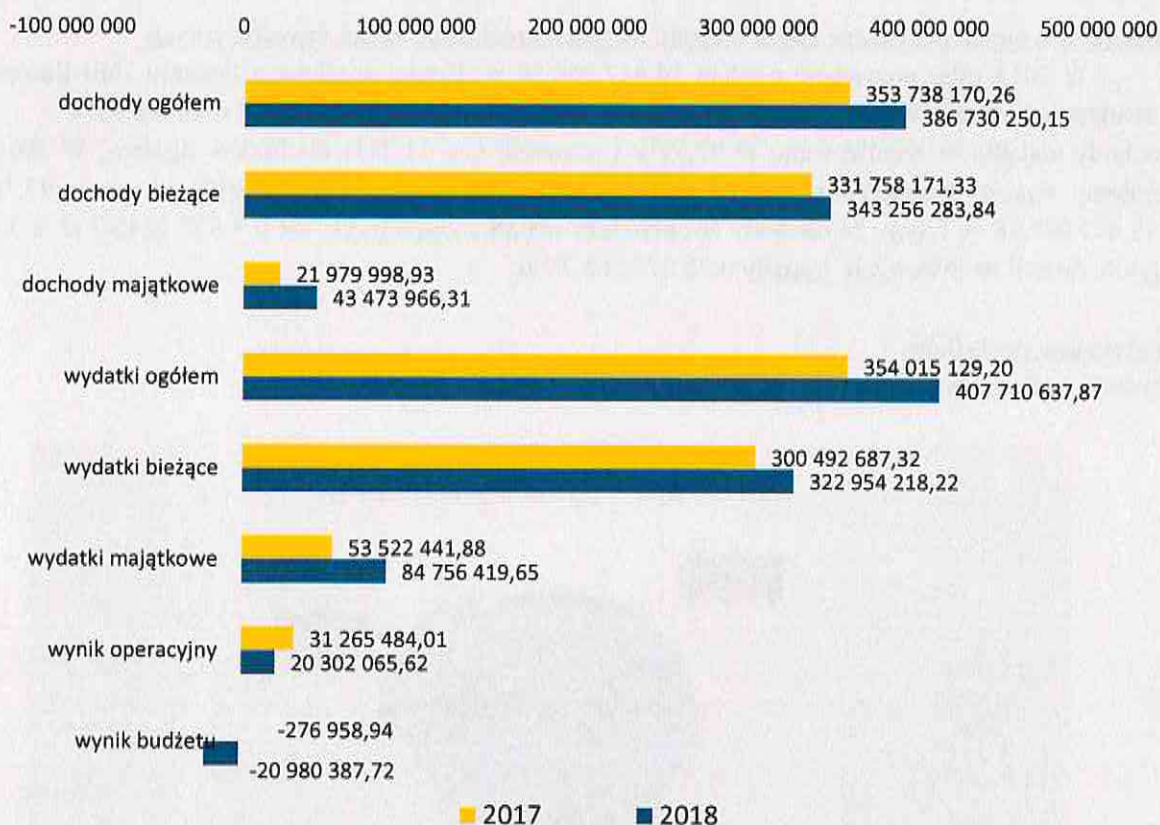

W 2018 roku odnotowaliśmy znaczący wzrost dochodów z PIT, które były o 11,63% wyższe niż w roku 2017. Większe są też dochody z tytułu podatku od nieruchomości o 3,95%.

Kategoria	2017	2018	% zmiany
dochody ogółem, <i>w tym:</i>	353 738 170,26	386 730 250,15	109,33%
<i>dochody bieżące</i>	<i>331 758 171,33</i>	<i>343 256 283,84</i>	<i>103,47%</i>
<i>dochody majątkowe</i>	<i>21 979 998,93</i>	<i>43 473 966,31</i>	<i>197,79%</i>
wydatki ogółem, <i>w tym:</i>	354 015 129,20	407 710 637,87	115,17%
<i>wydatki bieżące</i>	<i>300 492 687,32</i>	<i>322 954 218,22</i>	<i>107,47%</i>
<i>wydatki majątkowe</i>	<i>53 522 441,88</i>	<i>84 756 419,65</i>	<i>158,36%</i>
wynik operacyjny	31 265 484,01	20 302 065,62	64,93%
wynik budżetu	-276 958,94	-20 980 387,72	7575,27%

Porównanie wykonania budżetu w latach 2017-2018

Struktura dochodów własnych w 2018 r.

Dotacje rozwojowe pozyskane spoza budżetu Miasta na realizację zadań inwestycyjnych

W 2018 roku pozyskano ogółem 36.617.068,50 zł. Udział środków z budżetu Unii Europejskiej w strukturze budżetu zwiększył się w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku o 6,95%. Dochody majątkowe zrealizowano w 92,39% i stanowią one 11,24% dochodów ogółem. W 2018 roku notujemy wzrost dochodów majątkowych w stosunku do wykonania za 2017 rok aż o 97,79% tj. o 15.493.967,38 zł, z tym, że dochody ze sprzedaży majątku zmniejszyły się o 3.537.124,97 zł, a dochody z tytułu dotacji na inwestycje wzrosły o 25.277.365,79 zł.

Wykonanie wydatków

Wydatki ogółem wykonano w kwocie 407.720.637,87 zł, tj. w 94,11%.

Struktura wydatków w 2018 r.

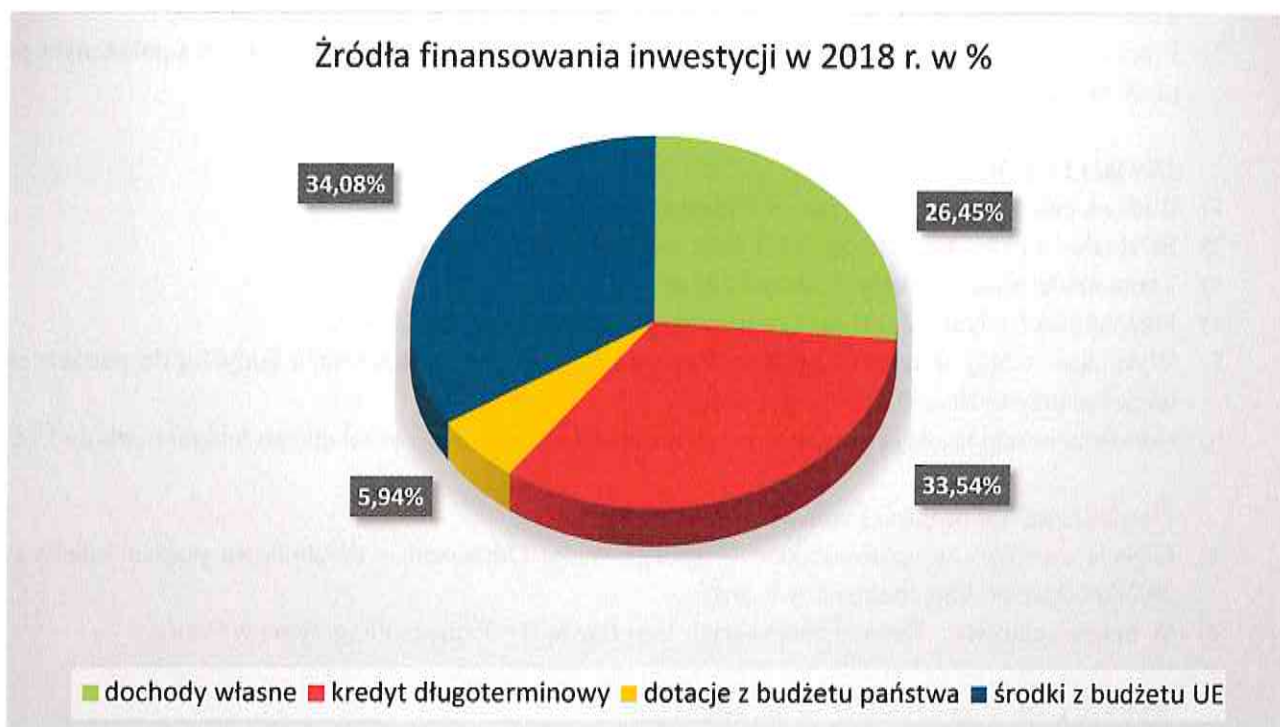

Wynik (nadwyżka/deficyt) – wykonanie budżetu za 2018 rok, zamknęło się deficytem w kwocie 20.980.387,72zł. Deficyt został pokryty przychodami z tytułu kredytów długoterminowych i związany jest z realizacją dużej ilości zadań inwestycyjnych.

Wynik operacyjny (dochody bieżące – wydatki bieżące)- planowana nadwyżka operacyjna została zrealizowana w 264,04%, co znacząco wpływa na stabilność finansową budżetu oraz na możliwość obsługi zadłużenia;

B. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych

Planowane wydatki majątkowe zostały zrealizowane w 85,06% tj. w kwocie 84.756.419,65 zł i są najwyższe na przestrzeni minionej kadencji. W 2018 roku miasto realizowało ogółem 127 zadań inwestycyjnych, w tym 12 z dofinansowaniem zewnętrznym. W porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku, realne wykonanie wydatków inwestycyjnych jest wyższe, aż o 58,36%. tj. o 31.233.977,77 zł.

- Źródła finansowania wydatków majątkowych realizowanych w 2018 roku:
  - dochody własne – 22.414.086,85 zł,
  - kredyt długoterminowy – 28.423.212,88 zł,
  - dotacje z budżetu państwa – 5.031.516,41 zł,
  - środki z budżetu UE – 28.887.603,51 zł.

Najwyższe nakłady inwestycyjne poniesione zostały na inwestycje drogowe, ogółem 59.112.359,87zł.;

- podstawowe inwestycje:

Transport i Łączność:

- 1) Zakup 4 autobusów do MPK.,
- 2) Przebudowa z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 645 – ul. Nowogrodzkiej w Łomży,
- 3) Uzupełnienie luki w połączeniach transgranicznych w granicach Łomży – budowa i rozbudowa ul. Zawadzkiej, odc. II,
- 4) Budowa i przebudowa parkingów i chodników między innymi: modernizacja jezdni i chodników - ul. 33 Pułki Piechoty, wykonanie parkingu przy ul. Dworcowej,
- 5) Przebudowa ul. Glogera w ramach zadania „Poprawa dostępności do sieci TEN-T w Łomży”,
- 6) Rozbudowa ul. Poligonowej w ramach zadania ”Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych w Łomży”,

Gospodarka gruntami i nieruchomościami:

- 1) Rozliczenia finansowe w związku z wejściem w życie Uchwały Rady Miejskiej Łomży Nr 239/XXX/16 z dnia 28 września 2016 r. - Scalenie i podział nieruchomości ul. Żabia i Sikorskiego,
- 2) Przebudowa pomieszczeń znajdujących się na III piętrze w budynku Skarbu Państwa położonym przy ul. Nowej 2 w Łomży.

Oświata i wychowanie:

- 1) Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 7 w Łomży,
- 2) Przebudowa pionu kuchennego SP 1 wraz z zakupem wyposażenia,
- 3) Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 7,
- 4) Przebudowa Budynku A i B oraz zagospodarowanie terenu ZSWiO nr 7,
- 5) Wykonanie windy w ramach zadania „Termomodernizacja i dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych ZSEiO Nr 6 w Łomży”,
- 6) Odnowienie zabytkowej elewacji w ramach zadania „Renowacja i przebudowa budynku szkoły I LO”,

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:

- 1) Objęcie udziałów w spółce Zakład Gospodarowania Odpadami – Przebudowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Łomży,
- 2) W trakcie realizacji - Rewitalizacja parku Jana Pawła II – Papieża Pielgrzyma w Łomży.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego:

- 1) Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży - II Etap,
- 2) W trakcie realizacji - Przebudowa Zabytkowej Hali Targowej na Halę Kultury w Łomży.

C. Wieloletnia prognoza finansowa

Zadłużenie Miasta Łomża na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 147.525.584,82 zł. W związku z dokonanymi w styczniu bieżącego roku spłatami rat przypadających na 2019 rok, stan zadłużenia na dzień 27 maja 2019 roku wynosi 136.899.605,15 zł i jest to zadłużenie z tytułu kredytów długoterminowych. Aktualny stosunek kwoty długu do dochodów ogółem wynosi 38,5%.

Tabela nr 1. Harmonogram spłat i obsługi zadłużenia oraz prognoza nadwyżki operacyjnej na najbliższe lata

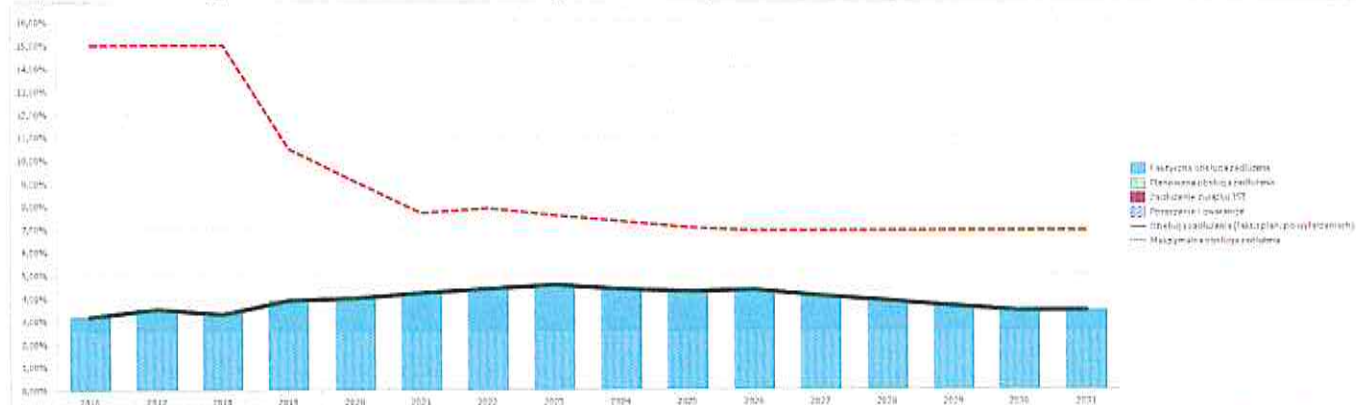
Harmonogram spłat kredytów w latach			
Lata spłaty kredytów	Kwota aktualnego zadłużenia na koniec roku	Kwota rat do spłaty w danym roku	Prognoza nadwyżki operacyjnej na najbliższe lata
2018	147 525 584,97	9 752 337,00	20 302 065,62
2019	146 899 605,15	10 625 979,82	22 326 656,00
2020	135 449 905,31	11 449 699,84	24 564 170,84
2021	124 006 658,31	11 443 247,00	24 799 702,00
2022	111 235 754,31	12 770 904,00	24 037 698,00
2023	98 354 850,31	12 880 904,00	24 040 728,00
2024	85 752 524,31	12 602 326,00	24 037 698,00
2025	73 154 945,31	12 597 579,00	24 037 698,00
2026	59 963 621,31	13 191 324,00	24 037 698,00
2027	47 318 932,79	12 644 688,52	24 037 697,52
2028	35 039 155,30	12 279 777,49	24 037 697,49
2029	23 239 155,30	11 800 000,00	24 037 698,00
2030	11 800 000,00	11 439 155,30	24 037 697,30
2031	0,00	11 800 000,00	24 037 698,00

Warto podkreślić, iż zgodnie z art. 92, art.217 i art. 242 ustawy o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2017 poz. 2077) jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Miasto Łomża również korzysta z kredytowania, jako metody finansowania wydatków majątkowych. Zaciągnięcie kredytów i pożyczek przez Miasto, umożliwia realizację zadań na dużo wyższym poziomie pod względem ilościowym i jakościowym. Zwiększenie dostępności środków finansowych pozwala Miastu na realizację zadań z udziałem funduszy Unii Europejskiej, przez co zwiększa jego atrakcyjność, a także poprawia warunki życia mieszkańców. Zaciągnięte kredyty pozwalają na aplikowanie o środki zewnętrzne i na realizację dużej ilości zadań inwestycyjnych, ostatecznie z końcem roku 2018 na kwotę ogółem około 85 mln. zł. Pomimo korzystnego oprocentowania kredytów, średnio 2,96% (2,34-3,19) w stosunku rocznym, skutkiem negatywnym są jednak koszty obsługi zadłużenia, wynoszące ponad 3 mln zł rocznie. Póki co z aktualnych komunikatów Rady Polityki Pieniężnej wyraźnie wynika (biorąc pod uwagę aktualne informacje), że prawdopodobna jest stabilizacja stóp procentowych w kolejnych kwartałach.

Wykres nr 1. Prognoza limitu zadłużenia na najbliższe lata (wzór z art. 243)

Opis	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Faktyczna obsługa zadłużenia	3,19%	3,52%	3,30%	3,90%	4,00%	4,22%	4,40%	4,57%	4,37%	4,27%	4,33%	4,07%	3,86%	3,62%	3,42%	3,43%
Planowana obsługa zadłużenia	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Zadłużenie związku JST	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Poręczenia i gwarancje	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Łącznie (faktyczne i planowane)	3,19%	3,52%	3,30%	3,90%	4,00%	4,22%	4,40%	4,57%	4,37%	4,27%	4,33%	4,07%	3,86%	3,62%	3,42%	3,43%
- wyłączenia z art. 243 ust. 3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	3,19%	3,52%	3,30%	3,90%	4,00%	4,22%	4,40%	4,57%	4,37%	4,27%	4,33%	4,07%	3,86%	3,62%	3,42%	3,43%
Maksymalna obsługa zadłużenia	15,00%	15,00%	15,00%	10,47%	9,06%	7,68%	7,88%	7,57%	7,30%	7,03%	6,88%	6,88%	6,88%	6,88%	6,88%	6,88%
Zachowanie relacji z art. 243	1,00	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak

Miasto Łomża, pomimo znacznej kwoty długu, posiada zdolność do terminowego i kompletnego spłacania zaciągniętych zobowiązań oraz wypełnienia warunków zawartych umów kredytowych. Dodatkowo warto podkreślić, iż spełnione są wszystkie wskaźniki zawarte w ustawie o finansach publicznych (art. 242 i 243).

Tabela nr 2. Wykaz przedsięwzięć w poszczególnych działach oraz ich wpływ na finanse Miasta

Wykaz Przedsięwzięć w latach 2019-2022					
Dział	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
600	Transport i łączność, m.in. Budowa/Przebudowa dróg na terenie Miasta Łomża w ramach Funduszu Dróg Samorządowych	30 713 460,00	24 710 000,00	2 000 000,00	4 900 000,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	4 360 535,00	12 250 000,00	0,00	0,00
630	Turystyka: Budowa Bulwarów nadnarwiańskich w Łomży – II etap	100 000,00	1 000 000,00	2 500 000,00	4 400 000,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	0,00	0,00	0,00	0,00
700	Gospodarka mieszkaniowa, m.in.: Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Łomży	600 000,00	1 000 000,00	400 000,00	0,00

	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	0,00	0,00	0,00	0,00
801	Oświata i wychowanie: Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 7 w Łomży oraz modernizacja i termomodernizacja budynków szkół i przedszkoli	5 391 354,00	10 031 566,00	7 590 000,00	1 650 000,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	1 368 300,00	5 385 974,00	1 950 000,00	0,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza: Termomodernizacja Bursy Szkolnej Nr 3	50 000,00	100 000,00	100 000,00	412 408,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	0,00	0,00	0,00	0,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, m.in.: Rewitalizacja Parku Jana Pawła II Papieża Pielgrzyma w Łomży, Zrównoważona mobilność miejska w Łomży	8 470 005,00	11 795 151,00	14 859 590,00	18 280 025,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	3 349 262,00	7 032 912,00	8 723 293,00	11 664 314,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, m.in.: Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży - II etap, Przebudowa zabytkowej hali Targowej na halę kultury wraz z jej wyposażeniem	20 345 693,00	4 000 000,00	0,00	0,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	11 522 844,00	2 000 000,00	0,00	0,00
926	Kultura fizyczna, m.in.: Budowa Pięciu Stref Otwartych Aktywności w wariacie rozszerzonym w Łomży	147 605,00	907 145,00	0,00	0,00
	Planowane dofinansowanie ze środków UE i Budżetu Państwa	318 801,00	453 572,00	0,00	0,00
Razem		65 818 117,00	53 543 862,00	27 449 590,00	29 642 433,00
w tym: ogółem planowane dofinansowanie z budżetu UE i Budżetu Państwa		20 919 742,00	27 122 458,00	10 673 293,00	11 664 314,00

Miasto Łomża ma bardzo duże potrzeby inwestycyjne, które przekraczają możliwości budżetowe. Aby sprostać potrzebom rozwojowym oraz skorzystać z możliwości pozyskania dofinansowania do realizowanych inwestycji ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych jak i unijnych, konieczne jest sięganie po zewnętrzne źródła finansowania, takie jak kredyty i pożyczki bankowe. Przy pojawiających się możliwościach sfinansowania inwestycji z zewnętrznych źródeł, Miasto musi wygospodarować środki na pokrycie wkładu własnego wymaganego przy realizacji większości inwestycji z dofinansowaniem zewnętrznym. Mając na uwadze poziom planowanych do realizacji przedsięwzięć w latach 2019-2022, wysokości planowanych dochodów majątkowych, wysokość nadwyżki finansowej (operacyjnej) oraz możliwości pozyskania dofinansowania z budżetu UE i Budżetu Państwa przewidujemy, iż będzie zachodziła konieczność zaciągnięcia w latach 2019-2022 kredytów, w wysokości co najmniej po ok.10 mln. w każdym

roku. Zaciągnięcie kredytów pozwoli na realizację planowanych przedsięwzięć na oczekiwanym poziomie przy jednoczesnym zmniejszeniu zadłużenia na koniec kadencji o kwotę ok. 22 mln. zł.

D. Realizacja Budżetu Obywatelskiego

Budżet Obywatelski w Łomży realizowany jest od 2014 roku. Jego regulamin został stworzony w wyniku konsultacji społecznych i jest modyfikowany na bieżąco zgodnie z rekomendacjami Zespołu Koordynującego Budżet Obywatelski oraz propozycjami mieszkańców. W związku z tym w 2015 roku Miasto zostało podzielone na 3 strefy: Centrum, Łomżycę i Południe. Podzielono również środki w taki sposób, że każda strefa otrzymała 30% kwoty przeznaczonej na Budżet Obywatelski w danym roku, a pozostałe 10% stanowiło rezerwę, którą później rozdysponowywał, zgodnie z zapisami regulaminowymi, Zespół Koordynujący.

W 2018 roku zmieniono przydział środków i każda ze stref otrzymała 25 % kwoty przeznaczonej na BO, a 25% pozostało w rezerwie. W 2018 roku po raz pierwszy w Budżecie Obywatelskim wyodrębniono Młodzieżowy Budżet Obywatelski, na który przeznaczono 100.000 zł. Projekty zgłaszane w ramach MBO mogą mieć charakter inwestycyjny, ale także społeczny, kulturalny, oświatowy i sportowy, muszą jednak być skierowane przede wszystkim do młodzieży.

Realizacja Budżetu Obywatelskiego w poszczególnych latach.

	2014	2015	2016	2017	2018
Kwota budżetu obywatelskiego	300.000 zł	1.000.000zł	1.100.000 zł	1.500.000 zł	2.000.000 zł
Udział środków w wydatkach Miasta	0,09%	0,36%	0,34%	0,42%	0,5%
Liczba zgłoszonych projektów	35	24	40	23	42 3 MBO
Liczba zrealizowanych projektów	2	11	8	12	16 2 MBO
Liczba osób biorących udział w I etapie	35	24	40	23	42
Liczba osób biorących udział w II etapie	6.642	6.736	10.830	7.232	7.783

Zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2018 roku:

Bezpieczna ulica Senatorska

Miejsce: Ulica Senatorska Nr 10547

Opis projektu: Wykonanie 3 progów zwalniających na ulicy Senatorskiej

Mini bulwary nad Łomżyczką

Miejsce: Osiedle Maria I i II (ul. Wesoła, Modrzewiowa, Kalinowa)

Opis projektu: Wybudowanie ciągu pieszo-rowerowego (210 m długości i 5 m szerokości), ustawienie 5 ławek parkowych i montaż 5 latarni

Inteligentne oświetlenie traktu pieszo – rowerowego wraz z monitoringiem

Miejsce: Od ul. Przyjaźni do ul. Szerokiej

Opis projektu: Zainstalowanie oświetlenia doświetlającego trakt pieszo-rowerowy oraz monitoringu.

Wykonanie chodników w pasie drogowym

Miejsce: Chodnik przy bud. Przykoszarowa 15,17,19 i H. Kołłątaja 12.

Opis projektu: Remont chodników w pasie drogowym ulicy Przykoszarowej i Niemcewicza przy bud. Przykoszarowa 15,17,19 i H. Kołłątaja 12.

Wykonanie ciągu komunikacyjnego na Osiedlu Jantar

Miejsce: Fragment działki nr 12150 ul. Bema (od ul. Broniewskiego do ul. Chopina)

Opis projektu:

Remont ulicy Bema. Stan jezdni ul. Bema był w bardzo fatalnym stanie. Liczne ubytki nawierzchni utrudniały kierowcom poruszanie się w tym rejonie osiedla. Remont jezdni był kontynuacją zwycięskiego projektu budżetu obywatelskiego z poprzedniej edycji. Uporządkowanie tego terenu będzie również wpływać na poprawę wizerunku tej części naszego miasta.

Zagospodarowanie terenu przed budynkiem nr 2 przy ulicy 3 Maja

Miejsce: ul. 3 Maja (teren przy bloku nr 2)

Opis projektu: Remont terenu przed budynkiem nr 2 przy ulicy 3 Maja z funkcją miejsc postojowych wraz z remontem wjazdu

Wykonanie nawierzchni chodnika u zbiegu ulic Aleja Legionów – Wojska Polskiego

Miejsce: Trakt pieszy pomiędzy Aleją Legionów a Wojska Polskiego od strony Ronda Kościuszki

Opis projektu: Remont nawierzchni chodnika u zbiegu ulic Aleja Legionów – Wojska Polskiego do strony Ronda Kościuszki. Chodnik łączący ulice Al. Legionów i Wojska Polskiego jest znaczącym elementem infrastruktury, z którego no co dzień korzysta wielu mieszkańców z terenu całej Łomży. Usytuowany jest w miejscu umożliwiającym pieszym przejście pomiędzy ulicami zmierzającym do pracy, szkoły, banku czy na pocztę. Służy mieszkańcom przez cały rok kalendarzowy. Wieloletnia eksploatacja, a także wpływ warunków atmosferycznych doprowadziły do poważnych uszkodzeń w nawierzchni chodnika, które sprawiają wiele trudności w poruszaniu się osobom na wózkach, czy rodzicom z małymi dziećmi. Szczególnie trudno pokonać odcinek od strony ul. Wojska Polskiego w kierunku Centrum. Z uwagi na usytuowanie tego chodnika, wymiana nawierzchni jest znacząca nie tylko ze względu na poprawę bezpieczeństwa, ale też estetykę miasta.

Monitoring i oświetlenie Centrum Sportowo – Rekreacyjnego Łomżyca

Miejsce: Skrzyżowanie ulic Browarnej i Podleśnej

Opis projektu: Montaż monitoringu (kamera obrotowa 360°) i oświetlenia zgodnego z wytycznymi programu Ciemne Niebo.

Budowa chodników, wjazdów na ul. Lipowej z przedłużeniem chodnika do ul. Sikorskiego

Miejsce: ul. Lipowa (po dwóch stronach od ul. Leśnej do ul. Łukasińskiego) oraz po jednej stronie ul. Łukasińskiego i ul. Strażackiej (odcinek od ul. Lipowej do ul. Sikorskiego)

Opis projektu: Zadanie dotyczy wybudowania chodników oraz wjazdów po dwóch stronach ul. Lipowej (od ul. Leśnej do ul. Łukasińskiego) oraz po jednej stronie ul. Łukasińskiego i ul. Strażackiej (odcinek od ul. Lipowej do ul. Sikorskiego)

Budowa chodnika na Obrońców Łomży

Miejsce: ul. Obrońców Łomży

Opis projektu: Ułożenie nowego chodnika po obu stronach ul. Obrońców Łomży

Przebudowa nawierzchni parkingu – ul. Ks. Anny 6D

Miejsce: Ks. Anny 6D, działka nr 11289.

Opis projektu: Remont nawierzchni parkingu przy ul. Ks. Anny 6 D

Wykonanie chodników w pasie drogowym ulicy Przykoszarowej

Miejsce: Chodniki przy bud. Przykoszarowa 21,23,25.

Opis projektu: Remont chodników w pasie drogowym ulicy Przykoszarowej przy bud. 21,23,25.

Przestrzeń dla pociech – Plac zabaw ul. Kazańska 5

Miejsce: Ul. Kazańska 5

Opis projektu: Plac zabaw dla dzieci.

Boisko wielofunkcyjne na Łomżycy

Miejsce: Teren rekreacyjny przy ul. Przytulnej w sąsiedztwie boiska do piłki nożnej i placu zabaw dla dzieci.

Opis zadania: Budowa boiska wielofunkcyjnego wkomponowuje się w kompleks rekreacyjny przy ul. Przytulnej na którym aktualnie znajduje się boisko do piłki nożnej, plac zabaw dla dzieci i trakt pieszo - rowerowy.

Droga po zdrowie ul. Kapucyńska

Miejsce: Ulica Kapucyńska Nr 100091

Opis zadania: Zadanie obejmuje przełożenie bruku jezdni, zamontowanie lamp (6 sztuk), remont chodnika oraz zamontowanie barierki dla pieszych. - w trakcie realizacji.

Przebudowa schodów – ul. Zamiejska i ul. Zjazd

Miejsce: ul. Zamiejska – ul. Zjazd Nr działki 10064

Opis projektu: Zbudowanie nowych schodów lub generalny remont istniejących, zamocowanie barierki oraz wykonanie oświetlenia. – w trakcie realizacji.

Wykonanie miejsc postojowych ul. Bema/ Prusa

Miejsce: Park Jana Pawła II pomiędzy bud. przy ul. Bema a Prusa 1

Opis projektu: Wykonanie miejsc postojowych pomiędzy bud. na ul. Bema a ul. Prusa 1 na obrzeżach parku Jana Pawła II. – zadanie zostanie zrealizowane w tym roku.

4. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Informacja o stanie mienia komunalnego sporządzona została w oparciu o art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i obejmuje dane o przysługujących Gminie Miejskiej Łomża:

- prawach własności,

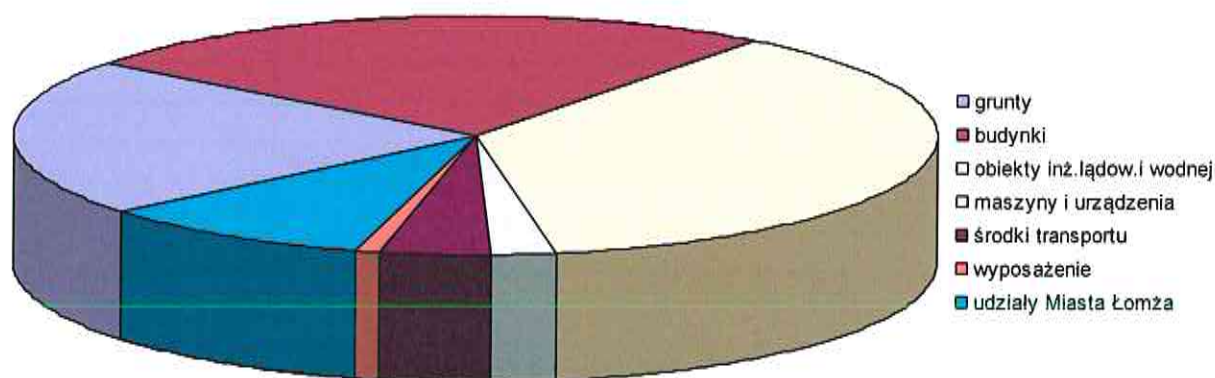
- innych niż własność prawach majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach oraz posiadaniu,
- zmianach w stanie mienia komunalnego w zakresie określonym wyżej od dnia złożenia poprzedniej informacji o stanie mienia komunalnego,
- inne dane o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego.

Zgodnie z art. 43 ustawy o samorządzie gminnym mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe, należące do poszczególnych gmin, ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych. Natomiast zgodnie z definicją zawartą w art. 46 ustawy o samorządzie powiatowym mieniem powiatu jest własność i inne prawa majątkowe nabyte przez powiat lub inne powiatowe osoby prawne.

Informacją objęto jednostki organizacyjne w podziale na:

- zakłady budżetowe,
- jednostki budżetowe,
- instytucje kultury,
- spółki prawa handlowego.

Miasto Łomża posiada mienie komunalne o ogólnej wartości brutto 1 106 721 999 zł, a po uwzględnieniu odpisów amortyzacyjnych, wartość netto wynosi 810 395 802 zł.

Składniki majątku gminy mają następujące wartości brutto:

■ grunty	- 236 074 866 zł
■ budynki	- 277 516 648 zł
■ obiekty inżynierii lądowej i wodnej	- 407 580 954 zł
■ maszyny i urządzenia techniczne	- 24 703 785 zł
■ środki transportu	- 44 614 784 zł
■ wyposażenie, narzędzia, przyrządy	- 9 269 462 zł
■ udziały w MPWiK	- 50 567 000 zł
■ udziały w MPEC	- 22 021 500 zł

■ udziały w Parku Przemysłowym Łomża	- 15 800 000 zł
■ udziały w Zakładzie Gospodarowania Odpadami	- 18 383 000 zł
■ akcje w Agencji Rozwoju Regionalnego	- 30 000 zł
■ udziały w Łomżyńskim Funduszu Poręczeń Kredytowych	- 160 000 zł

Tabela 1. Grunty stanowiące zasób Miasta Łomża w rozbiciu na użytki gruntowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Miasto Łomża własność	Powierzchnia (ha)
1. Grunty orne	42,7985
2. Sady	0,2981
3. Łąki trwałe	78,8310
4. Pastwiska trwałe	9,8551
5. Grunty rolne zabudowane	0,0450
6. Grunty pod rowami	12,9863
7. Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,4591
8. Nieużytki	15,1815
9. Tereny mieszkalne	25,9846
10. Tereny przemysłowe	11,7862
11. Inne tereny zabudowane	58,0665
12. Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	4,6961
13. Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	26,9455
14. Użytki kopalne	0,1248
15. Drogi	187,2655
16. Tereny kolejowe	0,5145
17. Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	4,3104
18. Tereny różne	3,8757
RAZEM	484,0244

Tabela 2. Grunty stanowiące zasób Miasta Łomża na Prawach Powiatu w rozbiciu na użytki gruntowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Miasto Łomża na Prawach Powiatu własność	Powierzchnia (ha)
1. Tereny mieszkalne	2,7913
2. Tereny przemysłowe	1,1267
3. Inne tereny zabudowane	16,7534
4. Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	0,3682
5. Drogi	61,0099
6. Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	3,2137
RAZEM	85,2632

Tabela 3. Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Miasta Łomża w rozbiściu na użytki gruntowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Użytkownik wieczysty Miasto Łomża	Powierzchnia (ha)
1. Tereny przemysłowe	0,0467
2. Inne tereny zabudowane	0,6603
RAZEM	0,7070

W stosunku do 2017 roku ogólny stan mienia komunalnego brutto wzrósł o kwotę 74.398.192 zł. Zmiany stanu mienia komunalnego oraz wartości umorzenia i netto w poszczególnych grupach środków trwałych przedstawiają się następująco:

grupa środków trwałych	wartość brutto wg stanu na 31.12.2017r.	zmiany brutto	wartość brutto wg stanu na 31.12.2018r.	wartość umorzenia na dzień 31.12.2018r.	wartość netto na dzień 31.12.2018r.
grunty	202 896 141	33 178 725	236 074 866		236 074 866
budynki	264 976 775	12 539 873	277 516 648	90 020 291	187 496 357
obiekty inżynierii lądowej i wodnej	381 192 468	26 388 486	407 580 954	135 533 694	272 047 260
maszyny i urządzenia	23 523 252	1 180 533	24 703 785	19 826 388	4 877 397
środki transportu	44 139 356	475 428	44 614 784	42 715 439	1 899 345
wyposażenie, narzędzia, przyrządy	9 084 315	185 147	9 269 462	8 230 385	1 039 077
razem	925 812 307	73 948 192	999 760 499	296 326 197	703 434 302
udziały Miasta Łomża	106 511 500	450 000	106 961 500		106 961 500
ogółem	1 032 323 807	74 398 192	1 106 721 999	296 326 197	810 395 802

Wartość umorzenia wszystkich składników mienia komunalnego na koniec 2018r. wynosi 296.326.197 zł, a wartość netto 703.434.302 zł (majątek trwały). Ogółem majątek komunalny umorzony jest w 26,78%, z tym, że grunty i udziały Miasta Łomża nie podlegają amortyzacji. Udział procentowy wartości

umorzenia w stosunku do wartości brutto w poszczególnych grupach środków trwałych przedstawia się następująco:

- budynki – 32,44%;
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej – 33,25%
- maszyny i urządzenia – 80,26%
- środki transportu – 95,74%
- wyposażenie, narzędzia, przyrządy – 88,79%

Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej ZB w Łomży, działającemu w ramach gospodarki pozabudżetowej, powierzono w zarząd majątek o łącznej wartości 47.176.514 zł, w tym: grunty i budynki (mieszkalne i pozostałe) o wartości brutto 36.819.153 zł oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej: gazociągi, drogi, place, kanalizacja deszczowa, wodociągowa i sanitarna, oświetlenie, ogrodzenia i inne budowle na łączną kwotę brutto 1.531.749 zł.

Zwiększenie ogólnej wartości mienia MPGKiM ZB w stosunku do roku ubiegłego o 1.424.800 zł brutto wynika z tytułu przyjęcia od Urzędu Miejskiego w Łomży w trwały zarząd gruntów przy ul. Akademickiej, ul. Dwornej, ul. Nowogrodzkiej oraz ul. Browarnej (768.691 zł) wraz z budynkami (85.329 zł), a także udziału $\frac{1}{4}$ w prawie własności do lokalu mieszkalnego przy ul. Reymonta w zasobach LSM (86.250 zł); zakupów maszyn i urządzeń technicznych (frezarki do pni, ubijaka stopowego, młota spalinowego z wyposażeniem, recyklero-skrapiarki, platformy hakowej, odkurzacza do liści, wykaszarki bijakowej, przesiewacza bębnowego, pługa i posypywarki) o łącznej wartości 400.854 zł. Zakupiono także urządzenie hakowe o wartości 44.561 zł oraz dekoracje świąteczne (39.115 zł).

Ponadto w 2018r. dokonano zmniejszeń stanu majątku o wartości 514.930 zł z tytułu:

- a) sprzedaży 23 lokali mieszkalnych (498.442 zł) oraz likwidacji ogrodzenia zewnętrznego na terenie bazy MPGKiM ZB w Łomży, przy ul. Akademickiej (309 zł);
- b) likwidacji środków trwałych, tj.: wyeksploatowanego sprzętu komputerowego, pilarki spalinowej, systemu alarmowego w hali targowej przy Starym Rynku o łącznej wartości brutto 10.796 zł oraz kosiarek (5.384 zł).

Na koniec 2018r. wartość umorzenia środków trwałych wyniosła 21.905.556 zł - wartość netto 25.270.959 zł.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji ZB w Łomży posiada w trwałym zarządzie majątek o ogólnej wartości brutto 15.675.035 zł.

Zwiększenie wartości mienia komunalnego MPK ZB w stosunku do 2017r. nastąpiło z tytułu zakupu autobusów Karsan Jest+ o wartości 479.200 zł.

Na zmniejszenie wartości brutto środków trwałych miała wpływ likwidacja wiaty przystankowej o wartości 2.467 zł.

Wartość umorzenia majątku kształtuje się w wysokości 13.445.431 zł, zaś wartość netto to 2.229.605 zł. „Maszyny i urządzenia” stanowią całkowicie umorzona grupę środków trwałych.

Dom Pomocy Społecznej w Łomży dysponuje majątkiem powierzonym w trwały zarząd o łącznej wartości brutto 10.603.905 zł i w stosunku do 2017r. jego stan zmniejszył się z tytułu:

- nieodpłatnego przekazania zbędnych organów G800 Roland do dalszego użytkowania w MDK – DŚT (6.982 zł);
- nieodpłatnego przekazania zjeżdżalni ślizgowej i karuzeli tarczowej pochylnej do dalszego użytkowania w MOSiR (8.417 zł);

- wycofania z dalszej eksploatacji łóżka wodnego wraz z podstawą muzyczną oraz suchego basenu z piłeczkami (11.521 zł).

Wartość umorzenia składników majątkowych w dyspozycji DPS na koniec 2018r. wynosi 5.293.522 zł, a netto 5.310.383 zł. Znaczną część wartości netto stanowią „budynki”, których wartość netto opiewa na 4.602.969 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiada majątek komunalny o łącznej wartości brutto 77.102 zł. W 2018r. jego stan ewidencyjny uległ zmianie z tytułu likwidacji wyeksploatowanej kserokopiarki o wartości brutto 14.990 zł.

Wartość netto majątku w dyspozycji MOPS na koniec 2018r. wynosi 28.597 zł. Całkowicie umorzone środki trwałe należą do „maszyn specjalistycznych”, „środków transportu” i „wyposażenia”.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza dysponuje majątkiem komunalnym, którego wartość brutto na koniec 2018r. wynosi 1.478.871 zł. W stosunku do roku poprzedniego jego wielkość nie zmieniła się. Umorzenie majątku naliczone na koniec 2018r. wynosi 314.498 zł, z czego „maszyny i urządzenia” stanowią całkowicie umorzoną grupę środków trwałych (9.471 zł), pozostałe składniki majątku posiadają wartość netto w wysokości 1.164.373 zł.

Centrum Pieczy Zastępczej posiada majątek trwały o wartości brutto 392.304 zł i w porównaniu z rokiem 2017 jego stan nie uległ zmianie.

Umorzenie środków trwałych na koniec 2018r. kształtuje się w wysokości 105.860 zł, a wartość netto to kwota 286.444 zł. Jedynie „środki transportu” zostały całkowicie zamortyzowane.

Miejski Dom Kultury – Dom Środowisk Twórczych zarządza majątkiem trwałym o wartości brutto 197.528 zł, którego stan nie zmienił się w stosunku do 2017r.

Umorzenie majątku wynosi 188.971 zł, z czego całkowicie umorzony jest samochód służbowy (90.000 zł). Wartość netto środków trwałych stanowi „wyposażenie” (8.557 zł).

Teatr Lalki i Aktora posiada w trwałym zarządzie majątek komunalny o łącznej wartości brutto 4.897.234 zł. W stosunku do roku 2017 jego wielkość uległa zwiększeniu o 325.095 zł, w związku z przeprowadzoną modernizacją elewacji i dachu budynku oraz wykonaniem iluminacji. Zmniejszenie stanu ewidencyjnego majątku wynika ze stwierdzonych różnic inwentaryzacyjnych urządzeń technicznych (4.694 zł) oraz sprzedaży narzędzi i przyrządów (10.000 zł).

Wartość netto posiadanego mienia na koniec 2018r. wynosi 2.684.105 zł.

Muzeum Północno-Mazowieckie posiada mienie komunalne o ogólnej wartości brutto 1.015.226 zł, którego stan zmienił się w porównaniu z rokiem ubiegłym z tytułu likwidacji wyeksploatowanego sprzętu komputerowego (16.807 zł) oraz kolumny z zestawu nagłaśniającego (1.843 zł).

Umorzenie na dzień 31.12.2018r. wynosi 789.438 zł, z czego „środki transportu” stanowią grupę środków trwałych całkowicie umorzonych. Wartość netto majątku równa się kwocie 225.788 zł.

Miejska Biblioteka Publiczna zarządza mieniem komunalnym, którego wartość brutto na koniec 2018r. wynosi 1.693.606 zł. W stosunku do roku 2017 jego wielkość zmniejszyła się o 3.068 zł z tytułu likwidacji niesprawnego zestawu komputerowego i kopiarki baz danych.

Umorzenie składników majątku na koniec 2018r. wynosi 924.799 zł, wartość netto to 768.807 zł. Dalszej amortyzacji podlegają „budynki” i „urządzenia techniczne”.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji dysponuje majątkiem komunalnym o łącznej wartości 5.882.069 zł. W stosunku do roku ubiegłego wartość brutto mienia wzrosła o 134.296 zł z tytułu: instalacji sauny suchej w Parku Wodnym przy ul. Wyszyńskiego (32.520 zł); zakupu sprzętu komputerowego (10.458 zł), mebli (18.206 zł) oraz narzędzi i przyrządów (73.112 zł). Wartość umorzenia na koniec bieżącego roku wynosi 2.690.676 zł, do umorzenia pozostał majątek o łącznej wartości netto 3.191.393 zł.

Miejskie żłobki w Łomży dysponują mieniem komunalnym o łącznej wartości 351.833 zł i w stosunku do roku ubiegłego jego stan nie uległ zmianie. Wartość umorzenia na koniec 2018r. wynosi 77.227 zł, a wartość netto 274.606 zł.

Przedszkolom publicznym przekazano w trwały zarząd majątek, którego łączna wartość brutto wynosi 9.011.660 zł i w wyniku zwiększeń i zmniejszeń w 2018r. ostatecznie uległa zwiększeniu o 489.987 zł.

Wzrost wartości brutto środków trwałych o kwotę 546.688 zł wykazaną w załączniku nr 1 do informacji o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego wynika z:

- termomodernizacji Przedszkola Publicznego nr 2 (28.979 zł), modernizacji ciągu pieszego i drogi wjazdowej na terenie placówki (155.932 zł), budowy pomieszczenia gospodarczego (52.068 zł);
- budowy nowego ogrodzenia terenu w ramach zadania inwestycyjnego realizowanego przez Przedszkole Publiczne nr 4 (119.999 zł);
- ustanowienia decyzją Prezydenta Miasta Łomża trwałego zarządu do działki miejskiej na rzecz Przedszkola Publicznego nr 8 – 297 zł /PT od Urzędu Miejskiego w Łomży/;
- modernizacji sanitariatów w budynku Przedszkola Publicznego nr 9 (74.987 zł) oraz utwardzenia terenu z przebudową schodów (85.239 zł);
- modernizacji placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym nr 15 (29.187 zł).

Jednocześnie w 2018r. w miejskich przedszkolach przeprowadzono likwidację składników nieruchomości w ramach przeprowadzonych inwestycji oraz wyeksploatowanego, niesprawnego lub przestarzałego technicznie sprzętu o łącznej wartości 56.701 zł, tj.:

- budynku składowego Przedszkola Publicznego nr 2 (1.788 zł);
- ogrodzenia terenu Przedszkola Publicznego nr 4 (38.208 zł);
- utylizacji 4 zestawów komputerowych w Przedszkolu Publicznym nr 8 (16.705 zł).

Umorzenie majątku w trwałym zarządzie przedszkoli publicznych na koniec roku 2018 ogółem wynosi 2.875.187 zł, a tym samym wartość netto stanowi kwotę 6.136.473 zł, w tym „budynki” 5.899.017 zł.

Szkoły podstawowe posiadają w trwałym zarządzie nieruchomości i dysponują środkami trwałymi o globalnej wartości brutto 55.756.870 zł, które w stosunku do roku 2017 uległy zwiększeniu o 9.916.799 zł. Znaczący wzrost dotyczy „budynków” wynika z zakończonych w bieżącym roku prac inwestycyjnych w zakresie:

- o modernizacji pionu kuchennego (1.032.225 zł) i budowy placu zabaw Szkoły Podstawowej nr 1 (70.000 zł);
- o budowy wejścia ewakuacyjnego w budynku SP nr 4 (5.043 zł);
- o ulepszenia instalacji systemu monitoringu budynku SP nr 5 (2.372 zł);

- o termomodernizacji budynku SP nr 7 (613.051 zł), budowy sali sportowej przy SP 7 (7.809.092 zł) oraz ogrodzenia wewnętrznego terenu SP 7 (6.642 zł);
- o modernizacji sal lekcyjnych, przebudowy klatki schodowej w budynku SP nr 10 (101.790 zł) oraz modernizacji oświetlenia (35.670 zł).

Na zwiększenie stanu majątku w pozostałych grupach środków trwałych miało wpływ:

- w grupie „*gruntów*” - przyjęcie od Urząd Miejskiego w Łomży działki nr 21116/8 w trwałe zarząd na rzecz SP 5 na podstawie decyzji o Prezydenta Miasta Łomża o ustanowieniu trwałego zarządu (134.176 zł)
- w grupie „*maszyn specjalistycznych*” – zakup na potrzeby pionu żywieniowego SP 1 niezbędnych urządzeń i maszyn gastronomicznych zakupionych w ramach przeprowadzonej modernizacji pionu żywieniowego jako wyposażenia szkolnej kuchni o wartości 76.506 zł;
- w grupie „*wyposażenie*” – zakup na potrzeby SP 2 pieca konwekcyjnego do kuchni (34.994 zł); zakup na potrzeby SP nr 7 automatu szorująco-zbierającego (37.109 zł).

Wartość majątku szkół podstawowych zmniejszyła się w związku z: likwidacją nieaktualnej dokumentacji projektowej opracowanej na modernizację starej sali sportowej SP2 w związku ze sporządzeniem nowej dokumentacji na budowę nowego obiektu sportowego (24.108 zł); przekazaniem przez Szkołę Podstawową nr 1 na rzecz Bursy Szkolnej nr 1 zbędnej zmywarki kapturowej (8.167 zł); likwidacją zużytego piekarnika w SP nr 2 o wartości brutto 9.596 zł.

Jednocześnie Szkoła Podstawowa nr 4 wykazała wartość 4.391 zł po stronie zmniejszeń w „*maszynach specjalistycznych*” i po stronie zwiększeń w „*wyposażeniu*”, która dotyczy przeniesionej patelni elektrycznej w związku z korektą błędnej klasyfikacji środka trwałego.

Po uwzględnieniu zmian w stanie majątku szkół podstawowych wartość umorzenia na dzień 31.12.2018r. wynosi 18.307.457 zł. Wartość netto to 37.449.413 zł, z czego największy udział w tej wartości mają „*budynki*” (34.165.688 zł) i „*obiekty inżynierii lądowej i wodnej*” (2.185.504 zł).

Szkoły ponadpodstawowe (w tym Zespół Szkół Specjalnych) i bursy szkolne dysponują majątkiem

o ogólnej wartości brutto 63.129.901 zł. Na zmianę ogólnej wartości mienia brutto w porównaniu z 2017 rokiem miały wpływ:

a) *wzrost wartości brutto o 1.649.521 zł z tytułu:*

- o renowacji elewacji zabytkowego budynku ZSO wraz z robotami towarzyszącymi (621.379 zł) oraz montażu zautomatyzowanej bramy wjazdowej wraz z furtką (13.296 zł);
- o zakupu kserokopiarki na potrzeby III LO (21.900 zł);
- o budowy sieci LAN w budynku ZSMiO nr 5 (55.000 zł);
- o adaptacji pomieszczenia w budynku ZSWiO nr 7 na pracownię komunikacji w języku obcym (3.690 zł), przyjęcia urządzeń stanowiska uczniowskiego wraz z panelem sterującym nauczyciela (18.783 zł) oraz systemu sieci komputerowej (12.300 zł) w ramach projektu EFS „*Młody technik – młodym przedsiębiorcą*” oraz wykonania elewacji /ocieplenia budynku/ szkoły (725.470 zł);
- o przyjęcia przez Bursę Szkolną nr 1 zmywarki kapturowej (8.167 zł) od Szkoły Podstawowej nr 1;
- o modernizacji łazienek w budynku Bursy Szkolnej nr 2 (149.991 zł) oraz wykonania instalacji przeciwpożarowej wyłącznika prądu wraz z dokumentacją (19.545 zł);

b) *zmniejszenie wartości o 91.621 zł z tytułu:*

- o likwidacji w drodze utylizacji zestawów komputerowych w ZSMiO nr 5 (15.108 zł) oraz kamery (3.000 zł);
- o przekazania do Urzędu Miejskiego w Łomży działki nr 10224/1 w związku z wygaszeniem trwałego zarządu na rzecz ZSWiO nr 7 decyzją Prezydenta Miasta Łomża (2.828 zł);
- o postawienia w stan likwidacji samochodu służbowego wykorzystywanego na potrzeby Bursy Szkolnej nr 1 (48.333 zł) oraz likwidacji zmywarki do naczyń i maszyny wieloczynnościowej (9.217 zł);
- o przekazania do utylizacji niesprawnego zestawu kociołków (8.113 zł) i patelni elektrycznej (5.022 zł) Bursy Szkolnej nr 3.

Na koniec 2018r. umorzenie składników majątku pozostających w dyspozycji szkół ponadpodstawowych i burs szkolnych osiągnęło wartość 24.462.893 zł, a wartość netto 38.667.008 zł. Jedynie „*maszyny energetyczne*” uległy pełnej amortyzacji.

Zespół Centrów Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Łomży wykazuje na koniec 2018r. mienie komunalne o wartości brutto 3.834.408 zł. Wartość brutto majątku powierzonego w trwały zarząd w stosunku do roku poprzedniego nie zmieniła się.

Umorzenie składników majątku na dzień 31.12.2018r. wyniosło 1.982.429 zł, zaś wartość netto 1.851.979 zł. Całkowicie umorzonymi grupami środków trwałych są „*środki transportu*” i „*wyposażenie*”.

Mienie komunalne, którym dysponuje **Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji w Łomży** zostało przekazane w trwały zarząd i opiewa na wartość brutto 1.710.849 zł. W stosunku do 2017r. jego stan nie uległ zmianie.

Umorzenie naliczone na koniec 2018r. wynosi, 751.930 zł, z czego grupa „*maszyn energetycznych*”, „*maszyn i urządzeń*” oraz „*maszyn specjalistycznych*” uległy całkowitemu umorzeniu. Wartość netto pozostałych grup środków trwałych wynosi 958.919 zł.

Środowiskowemu Domowi Samopomocy powierzono w trwały zarząd mienie komunalne o łącznej wartości brutto 2.581.854 zł. W stosunku do 2017r. jego stan wzrósł o 918.428 zł w związku z poniesionymi nakładami inwestycyjnymi na przebudowę I piętra i piwnicy w budynku jednostki.

Ponadto w roku 2018 dokonano likwidacji wyeksploatowanych i niesprawnych zestawów komputerowych (8.000 zł) oraz zestawu do usprawnienia ręki (3.920 zł).

Na dzień 31.12.2018r. umorzenie środków trwałych wynosi 199.904 zł, z czego tylko „*środki transportu*” zostały całkowicie zamortyzowane. Wartość majątku netto stanowi kwotę 2.381.950 zł.

Urząd Miejski w Łomży – Miasto Łomża jest właścicielem i zarządcą majątku trwałego o wartości 774.293.730 zł. W stosunku do roku 2017 ogólny stan mienia komunalnego wzrósł o kwotę 59.309.328 zł. Zmiany w poszczególnych grupach środków trwałych przedstawiają się następująco:

• **grunty** (w tym przekazane w użytkowanie wieczyste o łącznej pow. 159,0567 ha i wartości 57.562.671 zł) – zwiększenie o kwotę 32.278.389 zł głównie z tytułu:

a) wzrostu wartości o 36.340.396 zł:

- o nieodpłatnego przyjęcia działek od Skarbu Państwa w drodze komunalizacji (862.149 zł);
- o przyjęcia do ewidencji środków trwałych działki z tytułu wygaszenia trwałego zarządu dla ZSWiO nr 7 z przeznaczeniem na cel publiczny (2.828 zł);
- o nieodpłatnego nabycia działek od Skarbu Państwa w drodze zamiany (295.841 zł);
- o zakupu i wywłaszczenia działek na cele publiczne, tj. na potrzeby realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie Łomży (5.893.696 zł);
- o przyjęcia do ewidencji środków trwałych pozostałych gruntów nabytych w na cele publiczne (4.192.158 zł);

- nieodpłatnego przyjęcia gruntów od Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku pod drogami wojewódzkimi położonymi na terenie Łomży o numerach 645, 677, 679 (25.093.634 zł);
- łączenia i podziału nieruchomości gruntowych na terenie Łomży jako różnica powierzchni wynikająca z modernizacji pomiaru (90 zł);
- b) zmniejszenia wartości o 4.062.007 zł:
  - przekazania gruntów z tytułu przekształceń w prawo własności lub sprzedaży prawa użytkowania wieczystego gruntów na rzecz dotychczasowych użytkowników wieczystych (2.343.562 zł);
  - sprzedaży gruntów miejskich w rejonie ulic Dworcowa / Sikorskiego /na terenie dworca PKS/ w ramach przygotowania terenu pod budowę centrum przesiadkowo-komunikacyjnego (161.389 zł);
  - sprzedaży gruntów miejskich na cele mieszkaniowe i poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej (563.565 zł);
  - nieodpłatnego przekazania działek na rzecz Skarbu Państwa w drodze zamiany (81.691 zł);
  - przekazania działek na rzecz jednostek podległych Miastu Łomża na mocy decyzji Prezydenta Miasta Łomża o ustanowieniu trwałego zarządu na ich rzecz, tj.: Przedszkola Publicznego nr 8 (297 zł); Szkoły Podstawowej nr 5 (134.176 zł); Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ZB (768.691 zł);
  - naniesienia zmian w ewidencji gruntów (8.636 zł);
- **budynki** ogółem zmniejszyły się o 100.850 zł, a zmiany wynikają głównie z:
  - a) zwiększeń z tytułu:
    - rozbudowy systemu klimatyzacji w budynku Ratusza (18.696 zł);
    - modernizacji budynku administracyjnego przy ul. Nowej 2 – stanowiącego własność Skarbu Państwa w zarządzie Miasta Łomża – przebudowa IIIp. (905.798 zł);
    - przyjęcia do ewidencji środków trwałych budynku jednokondygnacyjnego przy ul. Kopernika 9 (51.600 zł).

Kwota zwiększeń i zmniejszeń obejmuje nabycie w drodze spadku sądowego udziału $\frac{3}{4}$ we własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego wraz z zadłużeniem przy ul. Reymonta 6/45, a następnie przekazanie w zarząd do MPGKiM ZB w Łomży o wartości 86.250 zł.

Pozostała wartość brutto 1.076.944 zł, zmniejszająca stan „*budynków*” dotyczy:

- sprzedaży budynków przy ul. Dworcowej/Sikorskiego – po dworcu PKS (733.219 zł);
- przekazania w zarząd do MPGKiM ZB budynku mieszkalnego przy ul. Browarnej 11 (76.000 zł);
- przekazanie w trwały zarząd do MPGKiM ZB budynku biurowo-usługowego przy ul. Dwornej 13 (7.984 zł);
- rozbiórki budynku dyspozytorski i szaletu po dworcu PKS w ramach przygotowania terenu pod budowę centrum przesiadkowo-komunikacyjnego (120.308 zł);
- nieodpłatnego przekazania budynku lecznicy przy ul. Nowogrodzkiej na rzecz Skarbu Państwa (139.433 zł);
- w odniesieniu do **obiektów inżynierii lądowej i wodnej** odnotowano wzrost o kwotę brutto 26.388.795 zł, głównie z tytułu zakończenia zadań inwestycyjnych w zakresie:
  - budowy i modernizacji infrastruktury drogowej, m.in. oświetlenia ulicznego, nawierzchni drogowych, parkingów, chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-jezdných, wjazdów, zatok autobusowych, kanalizacji deszczowej (24.844.462 zł);
  - budowy kanalizacji teletechnicznej w ul. Poligonowej i w ul. Zawadzkiej (210.415 zł);

- budowy drogowej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach: w ul. Zawadzkiej z ul. Przykoszarową (228.573 zł) oraz ul. Kazańskiej z al. Piłsudskiego (261.060 zł);
- budowy ścieżki rowerowej na mini bulwarach nad Łomżyczką (152.500 zł);
- budowy chodników do pawilonów handlowych /budynek B i C/ przy ul. Dworcowej (76.166 zł);
- budowy trzech progów zwalniających listwowych na ul. Senatorskiej (15.000 zł);
- rozbudowy ciągów pieszych na terenie cmentarza komunalnego przy ul. Przykoszarowej (106.000 zł);
- budowy oświetlenia, przyłączy i sieci wodociągowych oraz kanalizacji sanitarnej /do tężni i fontanny/, ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Parku Jana Pawła II Pielgrzyma (1.219.292 zł);
- budowy placu zabaw przy ul. Śniadeckiego (10.000, zł);
- budowy placu zabaw przy ul. Kamiennej (10.814 zł);
- budowy placu zabaw na terenie skateparku przy ul. Konstytucji 3 Maja (10.000 zł);
- budowy masztu wieżowego z budkami lęgowymi dla jeryzków w Parku Jana Pawła II – Papieża Pielgrzyma (26.937 zł);
- budowy tablic informacyjnych na wlotowych ulicach miasta /al.Legionów i ul.Zjazd/ - 29.987 zł.
a także zmniejszenia wartości brutto, z tytułu:
- przekazania placu i ogrodzenia terenu przy ul.Dwornej 13 w trwałą zarząd do MPGKiM ZB w Łomży (1.345 zł);
- rozbiórki sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej i telefonicznej oraz oświetlenia i utwardzenia terenu dworca PKS w ramach przygotowania terenu pod budowę centrum przesiadkowo-komunikacyjnego (811.066 zł);
- **urządzenia techniczne** – w wyniku zwiększeń i zmniejszeń wartość brutto urządzeń technicznych uległa zwiększeniu o kwotę ogółem 709.794 zł, z tytułu:
  - zakupu i instalacji dźwigu osobowego w Urzędzie Miejskim w Łomży – 117.907 zł;
  - zakupu i montażu stacji zmiękczenia wody w Urzędzie Miejskim w Łomży – 36.097 zł;
  - zakupu i instalacji systemu zarządzania ruchem klientów w budynku Ratusza – 33.825 zł;
  - przyjęcia do ewidencji środków trwałych sprzętu komputerowego jako wyjaśniona różnica inwentaryzacyjna – 1.409 zł;
  - modernizacji serwera o nowe urządzenia aktywne sieci teleinformatycznej – 3.669 zł;
  - budowy instalacji systemu oświetlenia ulicznego – 431.571 zł;
  - rozbudowy miejskiego monitoringu wizyjnego o nowe punkty kamerowe przy ul. Zaulek Cmentarny i na terenie rekreacyjnym przy ul. Przytulnej – 93.345 zł
  - demontażu transformatora obsługującego składowisko odpadów komunalnych w gminie Miastkowo – 8.029 zł;
- wartość brutto **środków transportu** w stosunku do 2017 roku nie uległa zmianie;
- wartość brutto **narzędzi, ruchomości i wyposażenia** w stosunku do ubiegłego roku uległa zwiększeniu ogółem o 33.200 zł i dotyczy zakupu na potrzeby Urzędu Miejskiego w Łomży urządzeń wielofunkcyjnych.

Jednocześnie przyjęto do ewidencji środków trwałych radarowy miernik prędkości z różnic inwentaryzacyjnych i zdjęto ze stanu majątku na podstawie umowy darowizny na rzecz Komendy Miejskiej Policji w Łomży – 10.701 zł.

Wartość umorzenia środków trwałych na koniec 2018r., znajdujących się w ewidencji bilansowej Urzędu Miejskiego w Łomży /Miasta Łomża/ ogółem wynosi 199.748.786 zł, zaś wartość netto to kwota 574.544.944 zł. Największy udział w wartości netto mają „grunty”, które nie podlegają amortyzacji

(227.825.746 zł) oraz „*obiekty inżynierii lądowej i wodnej*” (266.890.000 zł) oraz „*budynki*” (78.079.168 zł). Pozostała część przypada na „*urządzenia techniczne*”, „*środki transportu*” i „*wyposażenie*” (1.750.030 zł).

Na zwiększenie zasobów majątkowych Miasta Łomża, w okresie objętym informacją, zasadniczy wpływ miało zakończenie inwestycji realizowanych przy współudziale środków zewnętrznych, tj.:

- *"Uzupełnienie luki w połączeniach transgranicznych w granicach Łomży - ul. Zawadzka odc. I i II" - z dofinansowaniem z Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020;*
- *"Poprawa dostępności do sieci TEN-T w Łomży" - ul. Glogera - z dofinansowaniem z Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 ;*
- *"Poprawa dostępności do terenów inwestycyjnych w Łomży" – ul. Poligonowa - z dofinansowaniem z Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 ;*
- *"Rewitalizacja Parku Jana Pawła II - Papieża Pielgrzyma w Łomży" z dofinansowaniem z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.*

Miasto Łomża posiada 100% udziałów w spółkach komunalnych, których wielkość i wartość w stosunku do ubiegłego roku uległa zmianie i wynosi:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. - 50 567 udziałów o wartości 50 567 000 zł;
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. - 44 043 udziałów o wartości 22 021 500 zł;
- Park Przemysłowy Łomża Sp. z o.o. – 15 800 udziałów o wartości 15 800 000 zł;
- Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. – 18 383 udziałów o wartości 18 383 000 zł.

Na podstawie uchwały nr 438/XLVIII/17 Rady Miejskiej Łomży z dnia 13.12.2017r. w sprawie budżetu Miasta Łomża na 2018r. i zarządzeniem nr 248/2018 Prezydenta Miasta Łomża z dnia 9.07.2018r. wniesiono do spółki pod firmą Zakład Gospodarowania Odpadami Sp.z o.o. wkład pieniężny w kwocie 450.000 zł w zamian za objęcie 450 nowych udziałów o wartości nominalnej 1.000 zł każdy (akt not.Rep.A nr 8538/2018 z dnia 31.07.2018r.).

Ponadto jest właścicielem :

- 300 udziałów w Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Łomży o wartości 30.000 zł;
- 320 udziałów w Łomżyńskim Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp.z o.o. w Łomży o wartości 160.000 zł.

Aktywa trwale w inwestycjach rozpoczętych Miasta Łomża na dzień 31.12.2018 r. stanowią wartość ogółem 35.884.422,87 zł i dotyczą kontynuacji następujących zadań:

L.p.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wartość (w zł)
1.	Budowa i przebudowa parkingów i chodników	1 593 476,07
2.	Opracowanie dokumentacji przebudowy ulic powiatowych	129 519,00
3.	Otwarte strefy aktywności	19 053,20

4.	Opracowanie budynków energetycznych do termomodernizacji budynków miejskich	29 340,00
5.	Tereny sportowo-rekreacyjne nad Narwią (dokumentacja i wykup gruntów)	371 852,49
6.	Opracowanie dokumentacji na drogi gminne	266 650,05
7.	Zakupy inwestycyjne - wyposażenie Urzędu Miejskiego w Łomży	44 375,83
8.	Zakup gruntów na cele inwestycyjne	301 662,12
9.	Sportowa Łomża - przyszkolna infrastruktura sportowa	123,07
10.	Termomodernizacja PP nr 1, PP nr 9	83 025,00
11.	Budowa centrum przesiadkowo-komunikacyjnego	1 359 607,23
12.	Przebudowa przedszkoli prowadzonych przez Stowarzyszenie „Edukator”	1 500,00
13.	Rozbudowa ul. Dmowskiego	20 000,00
14.	Budowa punktów oświetleniowych na Oś. Wschód	2 471,76
15.	Budowa sali i bieżni sportowej przy Szkole Podstawowej nr 5 w Łomży	14 268,00
16.	Przebudowa ogrodzenia cmentarza przy ul. Kopernika	12 068,79
17.	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę ul. Kolejowej w Łomży	120 663,00
18.	Budowa lądowiska przy ul Grobla Jednaczewska	124 889,78
19.	Przebudowa pionu kuchennego Szkoły Podstawowej nr 1 oraz zakup wyposażenia	52 243,28
20.	Rozbudowa ul. Wojska Polskiego z Pl. Kościuszki do pętli autobusowej przy ul Tkackiej	222 485,53
21.	Termomodernizacja budynku III LO	29 160,00
22.	Monitoring i oświetlenie centrum sportowo-rekreacyjnego „Łomżyca” – skrzyżowanie ul.Browarnej i ul. Podleśnej - BO	69 900,00
23.	Scalenie i podział nieruchomości ul. Żabia i Sikorskiego	3 471 651,61
24.	Przebudowa ul. Niemcewicza i ul. Małachowskiego w Łomży	3 003 019,28
25.	Wykonanie miejsc postojowych w rejonie ul.Bema / ul.Prusa - BO	20 000,00
26.	Kompleks sportowy „Łomżyca” - BO	110 000,00
27.	Opracowanie dokumentacji technicznej budynku ul. Rubinowa	97 170,00
28.	Sygnalizacja świetlna na skrzyżowaniu ul. Wojska Polskiego i ul. Sikorskiego	47 970,00
29.	Dostosowanie budynku Przedszkola Publicznego nr 4 do wymogów p.poż. i sanepidu	222 272,86
30.	Przebudowa Budynku A i B oraz zagospodarowanie terenu ZSWiO nr 7	4 000,00
31.	Sportowa Łomża - przyszkolna infrastruktura sportowa	4 210,54

32.	Budowa kolumbariów na cmentarzu komunalnym przy ul. Przykoszarowej	14 760,00
33.	Przebudowa systemu grzewczo-wentylacyjnego hali targowej ul. Dworcowa	7 000,00
34.	Modernizacja budynku przy ul. M. Skłodowskiej-Curie na placówkę opiekuńczo-szkolną	49 000,00
35.	Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz doświetlenie przejść dla pieszych	91 635,00
36.	Termomodernizacja budynku Bursy Szkolnej nr 2, Bursy Szkolnej nr 3	7 970,40
37.	Budowa punktów oświetleniowych przy ul. Wiejskiej	6 765,00
38.	Elementy gier zespołowych na terenie rekreacyjnym przy ul. Przytulnej - BO	100 000,00
39.	Realizacja Programu Rowerowego	155 850,00
40.	Odwodnienie ul. Kwiatowej	4 305,00
41.	Projekt przebudowy ul. Stawowej i sięgacz ul. Nowogrodzkiej	25 338,00
42.	Smart City Łomża - I etap	79 347,00
43.	Termomodernizacja budynków: ZSTiO nr 4, ZSEiO nr 6, ZSWiO nr 7	89 640,00
44.	Budowa nowych ulic na Os. Wschód	21 757,67
45.	Poprawa infrastruktury przedszkolnej w Łomży	27 027,00
46.	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Łomży	481 368,03
47.	Rozbudowa monitoringu na terenie miasta Łomża	172 498,55
48.	Raport o oddziaływaniu na środowisko – ul. Tkacka i ul. Wojska Polskiego	9 760,00
49.	Roboty modernizacyjne budynku Urzędu Miejskiego w Łomży	30 208,00
50.	Budowa Bulwarów Nadnarwiańskich	22 140,00
51.	Rozbudowa Przedszkola Publicznego 5	23 800,50
52.	Budowa ul. Kolejowej - sięgacz	1 779 872,12
53.	Modernizacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie miasta Łomża	114 179,56
54.	Modernizacja budynku przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 5	18 420,00
55.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynku komunalnego w Mieście Łomża (ZSS, PP nr 9, kamienica przy ul. Wojska Polskiego 15/17)	31 538,00
56.	Budowa hangaru przy ul. Zjazd	14 760,00
57.	Zakup i montaż stacji ładowania pojazdów elektrycznych	44 980,00
58.	Budowa sieci na potrzeby szerokopasmowego dostępu do internetu - monitoring UM	172 200,00
59.	Budowa sali sportowej i bieżni przy Szkole Podstawowej nr 5 w Łomży	70 110,00

60.	Zakup i montaż windy w ZSEiO nr 6	296 891,44
61.	Budowa ul. Szmaragdowej	328 196,99
62.	Partnerstwo Łomży i Kołomyji – poprawa dostępności miast przygranicznych (Partnership of Lomza and Kolomyia – Improvent of accessibility of cross-border cities)	7 000,00
63.	Przebudowa z rozbudową drogi wojewódzkiej nr 645 – ul. Nowogrodzka	12 518 787,21
64.	Rewitalizacja Parku Jana Pawła II Papieża Pielgrzyma w Łomży	1 469 928,20
65.	Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej II etap	3 386 281,81
66.	Przebudowa zabytkowej Hali Targowej na Halę Kultury w Łomży	2 362 755,39
	Razem	35 884 699,36

A. Dochody z mienia komunalnego

Przedstawione poniżej dochody dotyczą dochodów, z tytułu gospodarowania mieniem Miasta Łomża, pozyskanych przez wszystkie gminne jednostki organizacyjne.

Dochody z majątku miasta w 2018r. zostały zrealizowane na łączną kwotę 14.099.890,68 zł.

L.p.	Tytuł dochodów	Wykonanie
1.	Wpływy z opłat za trwały zarząd	254.258,05
2.	Wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste	2.542.727,12
3.	Wpływy z innych lokalnych opłat (adiacenty, opłata planistyczna)	49.116,38
4.	Opłata za zajęcie pasa drogi i parkowanie w strefie ograniczonego postoju	359.057,28
5.	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	108.174,73
6.	Dochody ze zbycia praw majątkowych - sprzedaż mieszkań komunalnych (wraz ze zwróconymi kosztami dokumentacji)	819.582,41
7.	Dochody ze zbycia praw majątkowych - sprzedaż gruntów	6.243.906,24
8.	Dochody miasta w związku z realizacją zadań zleconych	910.632,95

9.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	854.149,95
10.	Opłaty za korzystanie z mienia komunalnego MOSiR	1.946.829,42
11.	Sprzedaż składników majątkowych	11.456,15
Razem		14.099.890,68

Sprzedaż nieruchomości poprzedzona podjęciem uchwały przez Radę Miejską Łomży objęła:

- 1) 2 działki o łącznej pow. 0,9118 ha, położone przy Al. Legionów /teren dworca PKS/;
  - 2) dla poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej - 22 działki o łącznej pow. 0,7302 ha i dotyczyła działek położonych przy: ul. Poznańskiej, ul. Strzelców Kurpiowskich, ul. Świerkowej, ul. Harcerskiej, ul. Nowoprojektowanej, ul. Sikorskiego, ul. Kierzkowej, Al. Legionów, ul. Spokojnej, ul. Krętej, ul. Modrzewiowej;
  - 3) na rzecz użytkownika wieczystego - 17 działek o łącznej pow. 5,5402 ha położonych przy ul. Poznańskiej i ul. Wojska Polskiego;
  - 4) w trybie przetargu ustnego nieograniczonego - działki nr/nr 30061/4, 30061/5, 30061/6, 30061/7 o pow. 0,4245 ha położonej przy ul. Kalinowej;
- oraz ustanowienie użytkownika wieczystego do 2 działek o łącznej pow. 0,0049 ha położonych przy ul. Broniewskiego

Sprzedaż mieszkań komunalnych dotyczyła 23 lokali komunalnych wraz z oddaniem gruntu w użytkowanie wieczyste.

W 2018r. złożono jeden wniosek o przekształcenie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności nieruchomości. Niskie dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności spowodowane są brakiem zainteresowania użytkowników wieczystych.

W 2018r. podjęte zostały także działania mające na celu zwiększenie zasobu nieruchomości miejskich przeznaczonych pod działania inwestycyjne, w tym pod budowę ulic.

Zrealizowano zakupy inwestycyjne 8 działek o powierzchni 0,5151 ha na łączną wartość 453.802 zł oraz zakup lokalu mieszkalnego przy ul. Reymonta 43.293 zł /splata zadłużenia w LSM w Łomży w ramach nabycia spadku/.

Ponadto przejęto z mocy prawa w wyniku podziału nieruchomości 5 działek o łącznej pow. 0,2879 ha.

Na odszkodowania z tytułu przejęcia lub wykupu gruntów w ramach scaleń i podziału nieruchomości, wydatkowano kwotę 2.260.762 zł, w tym:

- odszkodowania za przejęte grunty z mocy prawa 434.550 zł;
- odszkodowania w ramach scalenia i podziału nieruchomości przy ul. Żabiej wyniosły 1.826.212 zł.

Ponadto wydatkowano kwotę 236.835 zł, która stanowi dopłatę do przebudowy pomieszczeń znajdujących się na III piętrze budynku administracyjnego położonego w Łomży przy ul. Nowej 2.

B. Infrastruktura techniczna

Drogi i ulice publiczne i wewnętrzne

Długość ulic/dróg publicznych w mieście na koniec 2018 roku wynosiła:

- Drogi krajowe – 10,2 km (w tym 100% o nawierzchni asfaltowej/utwardzonej)
- Drogi wojewódzkie – 8,8 km (w tym 100% o nawierzchni asfaltowej/utwardzonej)
- Drogi powiatowe – 23,2 km (w tym 100% o nawierzchni asfaltowej/utwardzonej)
- Drogi gminne – 83,7 km (w tym 90% o nawierzchni asfaltowej i utwardzonej)
- Drogi i place wewnętrzne

W pasach terenu w/w dróg znajdują się miejskie sieci kanalizacji deszczowej, oświetlenie ulic (5487 lamp oświetleniowych), sygnalizacje świetlne (27 sztuk obejmujących sterowanie na skrzyżowaniach lub przejściach dla pieszych), lampy doświetlające przejścia dla pieszych, chodniki (10 620mb), ścieżki rowerowe (8 420mb), zieleń uliczna (ok 53 hektary), kosze uliczne (317 szt. ulicznych i 30 szt. na piese odchody), ławki, oznakowanie pionowe i poziome oraz inne elementy architektury miejskiej.

Obiekty inżynierskie

Prezydent Miasta w ramach swoich obowiązków zarządza łącznie 16 mostami, wiaduktami, kładkami dla pieszych oraz przepustami.

Most strunobetonowy w ciągu DK 61 ul. Zjazd ma długość ok 190 mb, druga (najdłuższa) przeprawa mostowa w Łomży jest w ciągu ul. Sikorskiego i ma długość ok 240 mb. Jest to most o konstrukcji nośnej stalowej.

Parki, tereny zielone i rekreacyjne

W skład mienia komunalnego miasta wchodzi 15,9 ha parków i 18,9 ha zieleńców. Na ich obszarze umieszczone są alejki, chodniki, oświetlenie, ławki, kosze, pomniki, kwietniki. Na terenach rekreacyjnych wybudowane są 22 place zabaw, wyposażone w urządzenia zabawowe dla dzieci jak i urządzenia do ćwiczeń dla młodzieży, dorosłych i osób starszych. W 2018 na terenie Muszli Koncertowej przy ulicy Zjazd w ramach obchodów 600-lecia nadania Łomży praw miejskich został wykonany „kwietny obraz”, który stał się wizytówką miasta. Stale wykonywane są nasadzenia oraz pielęgnacje drzew, krzewów oraz kwiatów – większość roślin pochodzi z produkcji własnej wykonywanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Z.B. w Łomży.

Cmentarze komunalne

Miasto Łomża posiada dwa cmentarze komunalne o powierzchni 7,8 ha. Tzw. Stary cmentarz przy ulicy Kopernika jest jednym z najstarszych cmentarzy w Polsce, znajduje się na nim wiele zabytkowych pomników i rzeźb – unikalnych na skalę ogólnopolską. Drugi czynny cmentarz znajduje się przy ul. Przykoszarowej – jest głównym miejscem pochówku zmarłych.

5. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

A. Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus

Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus zdefiniował misję rozwoju miasta: **Łomża - Miasto, w którym Żyjemy i Pracujemy**. Częścią integralną programu jest wizja, przedstawiająca Łomżę jako obraz miasta do którego należy dążyć, realizując poszczególne cele i zadania Programu.

Wizję Łomży w 2020 r. sformułowano w 3 stwierdzeniach:

- **Łomża miastem innowacyjnej przedsiębiorczości;**
- **Łomża miastem ludzi uczących się;**
- **Łomża miastem ludzi pracujących.**

W Programie wskazane zostały cele strategiczne i przypisano im cele operacyjne, których realizacja ma na celu rozwój miasta.

Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus został przyjęty Uchwałą Nr 163/XXI/16 Rady Miejskiej Łomży w dnia 25 stycznia 2016 r. Przedstawia misję i wizję rozwoju Łomży w oparciu o endogeniczny potencjał miasta jako subregionalnego ośrodka wzrostu i centrum rozwoju ponadlokalnego.

Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020+ definiuje najważniejsze potrzeby społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe naszego miasta w formie priorytetów i celów strategicznych. **Wskazuje kierunki działań oraz przedsięwzięcia, określone zasoby, aby w możliwie najlepszy sposób podejmowane działania przyczyniały się do realizacji wizji rozwoju Łomży. Realizacja PRM jest zabiegiem ciągłym, stale zorientowanym na dbanie o realizację określonych zamierzeń.**

Urząd realizuje zadania rozwojowe również poprzez inne przyjęte dokumenty programowe:

- Program Rozwoju Przedsiębiorczości w mieście Łomża na lata 2020 plus,
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Łomża na lata 2016 - 2021,
- Strategię Promocji Miasta Łomża (Kierunki rozwoju łomżyńskiego sportu, Kierunki rozwoju promocji gospodarczej, Określenie możliwości i sposobów zaspokojenia trzeciego sektora, Założenia polityki kulturalnej miasta ze wskazaniem kierunków rozwoju, Założenia polityki senioralnej),
- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023 (LPR),
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Łomża.

W 2018 roku na rzecz realizacji Program Rozwoju Miasta Łomża podjęto ponad 300 przedsięwzięć różnego rodzaju w tym 123 zadania inwestycyjne, z tego 16 zadań będzie kontynuowanych w latach następnych - od wydarzeń społeczno-kulturalnych po wielkobudżetowe inwestycje infrastrukturalne.

Łącznie wykonanie zadań inwestycyjnych: 84 756 419,65 PLN (wykonanie na dzień 31.12.2018r.).

Rok 2018 jest realizacją działań w obszarach kluczowych rozwoju Miasta Łomża:

- **Konkurencyjna gospodarka** - Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.
- **Sprawne i bezpieczne miasto** - Zapewnienie, najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów. Podnoszenie bezpieczeństwa, atrakcyjności i jakości życia w mieście.
- **Aktywne społeczeństwo** - Pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.
- **Relaks, wypoczynek** - Rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego, jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródła dochodów dla mieszkańców.

Przedsięwzięcia realizujące cel strategiczny: Innowacyjna przedsiębiorczość.

Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- działania wspierające Program Rozwoju Przedsiębiorczości mających na celu przyspieszenie rozwoju gospodarki wdrażającej innowacje technologiczne, generowane przez endogeniczny potencjał przedsiębiorczości i tworzenie trwałych miejsc pracy,
- wzmocnienie aktywności przedsiębiorczej mieszkańców oraz lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy,
- udział we wdrażaniu programów rządowych realizowanych w obszarze gospodarczym - między innymi: Program Rozwoju Elektromobilności, Bezemisyjny transport publiczny, Pakiet dla średnich miast,
- poprawa stanu technicznego nawierzchni ulic,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie miasta,
- realizacja Lokalnych Inicjatyw Gospodarczych,
- przeprowadzenie cyklicznej imprezy gospodarczej "Zasmakuj w Łomży" i kontynuacja Śniadań Biznesowych,
- uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Strefie Aktywności Gospodarczej,
- kontynuacja prac nad Centrum przesiadkowo - komunikacyjnym w Łomży.

Przedsięwzięcia realizujące cel strategiczny: Kształcenie dla pracy.

Zapewnienie najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów Urzędu, podnoszenie bezpieczeństwa, atrakcyjności i jakości życia w mieście.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- działania w zakresie optymalizowania kosztów energii, takie jak: modernizacje oświetlenia, modernizacje ogrzewania, poprawianie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej poprzez ich termomodernizację,
- kontynuację działań zapewniających mieszkańcom bezpieczeństwo publiczne i ekologiczne (poprawa jakości powietrza),
- infrastruktura do ładowania autobusów elektrycznych oraz zakup autobusów elektrycznych wraz z inteligentnymi systemami transportowymi z elementami Smart City,
- odnawialne źródła energii (OZE) na terenie miasta Łomża,
- realizacja parku Jana Pawła II - Papieża Pielgrzyma,
- kontynuacja rozbudowy systemu monitorowania oraz rozwój infrastruktury w przestrzeni publicznej, wpływającej na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

Przedsięwzięcia realizujące cel strategiczny: Aktywność zawodowa jako droga do przezwyciężenia problemów społecznych.

Aktywne społeczeństwo, relaks, wypoczynek. Pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.

Rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródło dochodów mieszkańców.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- udział we wdrażaniu programów rządowych realizowanych w obszarze społecznym w szczególności dotyczących wsparcia dla rodzin,
- realizację miejskich programów dla rodzin z dziećmi oraz programów dedykowanych osobom starszym,

- wspieranie działań mających na celu równoczesne ponadregionalną popularyzację aktywności, produktów i wydarzeń w sferze artystycznej, kulturalnej, sportowej, edukacyjnej.
- kontynuację działań w zakresie włączenia społecznego osób wymagających opieki z tytułu niepełnosprawności, niedostosowania społeczno-ekonomicznego, marginalizacji.
- rozwój sektora ekonomii społecznej,
- rozwój racjonalnej polityki mieszkaniowej, ze szczególnym uwzględnieniem młodych rodzin, modernizacja komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
- Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego w Łomży.
- realizacja modernizacji Hali Kultury,
- realizacja w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji atrakcyjnych przestrzeni publicznych poprzez kontynuację inwestycji z zakresu niezbędnej infrastruktury społecznej i technicznej,
- tworzenie warunków dla bezpiecznego i płynnego ruchu rowerowego w mieście,
- tworzenie warunków do korzystania z wysokiej jakości działań kulturalno- artystycznych, edukacyjnych i usług sportowych,
- organizacja wydarzeń dla mieszkańców,
- wzmocnienie promocji turystyki miasta i Subregionu poprzez organizację Jarmarków - Zasmakuj w Łomży,
- oznakowanie turystyczne miasta,
- realizacja II etapu i prowadzenie prac przygotowawczych nad III etapem Terenów Sportowo Rekreacyjnych na Narwią - Bulwary,
- realizacja w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji - zadania Murale Łomżyńskie.

W 2018 roku Miasto Łomża pozyskało dofinansowanie ze środków zewnętrznych na realizację 19 projektów z różnych dziedzin na kwotę 13.481.556,61 zł. Ogólna wartość projektów wynosiła 18.831.927,22 zł. Do najważniejszych zadań infrastrukturalnych zaliczyć możemy między innymi projekty takie jak: Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży – etap II, remont drogi krajowej nr 61 w Łomży – ul. Zjazd, rozbudowa drogi gminnej nr 101081B w Łomży (ul. Niemcewicza, projekt pod nazwą „Sportowa Łomża - przyszkolna infrastruktura sportowa”, który dotyczy budowy sali gimnastycznej oraz boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 2 w Łomży oraz kilka innych. Do zadań miękkich realizowanych głównie przez instytucje oświaty w mieście Łomża zaliczyć można projekty takie jak: „Kształcimy umiejętności praktyczne” realizowany przez ZSMiO nr 5 w Łomży, „Młody technik młodym przedsiębiorcą” realizowany przez ZSWiO nr 7 w Łomży, „Mój Atut - staż zawodowy za granicą” realizowany przez ZSTiO nr 4 w Łomży oraz „Kształcenie kompetencji kluczowych szansą na lepszą jakość edukacji” realizowany przez Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji w Łomży.

Jednym z sukcesów roku 2018 było przygotowanie i obchody uroczystości 600-lecia miasta Łomża utworzono stronę internetową Wielkiego Jubileuszu www.600lomza.pl, zawierającą podstawowe treści dotyczące historii miasta: oś czasu z wydarzeniami historycznymi, kalendarium „Był sobie dzień” z wydarzeniami z każdego dnia w roku, a także: biogramy znanych Łomżniaków, aktualności z obchodów, kalendarium obchodów, zdjęcia Łomży sprzed lat i obecnej. Opracowano monografię Łomży pod red. prof. Krzysztofa Sychowicza, Książka ukazała się pod tytułem „Łomża na przestrzeni dziejów” składającą się z ośmiu rozdziałów tekstu głównego, napisanych przez dziesięcioro autorów. Autorką opracowania graficznego jest Teresa Adamowska.

Uzupełnieniem obchodów uroczystości 600-lecia były ważniejsze wydarzenia kulturalne w 2018 r.:

- Gala wręczenia dorocznych Nagród Prezydenta Łomży za Szczególne Dokonania w Dziedzinie Kultury,
- Noc Muzeów,
- XXX Międzynarodowy Festiwal Teatralny "Walizka",
- Łomżyńska Wieczerza Wigilijna,
- Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki Sacrum et Musica,
- przeprowadzenie kampanii wizerunkowej miasta w związku z organizacją działań promocyjnych w związku z jubileuszem 600-lecia nadania Łomży praw miejskich.

Wydarzeniem wieńczącym obchody 600-lecia Miasta Łomży była gala boksu zawodowego, która odbyła się jesienią 2018 roku w hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 9 w Łomży. Miasto Łomża pełniło funkcję gospodarza owego wydarzenia, które transmitowane było przez Telewizję Polską.

B. Program Rozwoju Przedsiębiorczości w mieście Łomża na lata 2020 plus

W roku 2015 został opracowany Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 Plus. Jest to podstawowy dokument strategiczny definiujący w długoletniej perspektywie strategiczne cele rozwoju Łomży, kierunki i priorytety niezbędne do realizacji przyjętych założeń. Jednym z jego elementów jest Program Rozwoju Przedsiębiorczości w mieście Łomża na lata 2020 plus.

Zgodnie z Programem Łomża będzie się koncentrować na pobudzaniu przedsiębiorczości oraz budowaniu atrakcyjności inwestycyjnej poprzez powstawanie i rozwój konkurencyjnych przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy. Konkurencyjność będzie osiągana przez innowacyjność przedsiębiorstw związaną z branżami w których występują przewagi względem konkurencyjnych obszarów.

Dzięki wskazaniu najważniejszych kierunków rozwoju, Program pozwala na opracowanie niezbędnych dokumentów programowych, które są z nim komplementarne i pomagają w osiągnięciu wyznaczonych celów.

Opracowanie dokumentu pozwoliło na określenie konkretnych, najbardziej efektywnych działań mających na celu stworzenie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta.

Ważną cechą Programu Rozwoju Przedsiębiorczości jest promocja gospodarcza Łomży poprzez budowanie pozytywnego wizerunku jako miasta nowoczesnego i otwartego na biznes. Istotnym elementem Programu jest edukacja dla przedsiębiorczości i dopasowanie oferty edukacyjnej i szkoleniowej do potrzeb rynku pracy. Jest to zadanie konieczne dla wzrostu liczby powstających podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta Łomży, zmniejszenie bezrobocia, zatrzymania procesu emigracji młodzieży.

Realizacja celów programu poprawi atrakcyjność gospodarczą miasta, wpłynie na wzrost konkurencyjności, co w efekcie zaowocuje zwiększeniem zainteresowania ze strony inwestorów zewnętrznych oraz rozwojem rodzimych przedsiębiorstw.

W ramach programu zdefiniowano 3 priorytety, które są realizowane poprzez określone działania:

- I. Priorytet - ŁOMŻA PRZYJAZNA PRZEDSIĘBIORCOM - CEL: OTWARCI NA BIZNES
  1. Pakiet dla biznesu
  2. Tworzenie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych
  3. Utworzenie Punktu Informacyjnego
  4. Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej oraz osób zagrożonych bezrobociem
  5. Promowanie lokalnych przedsiębiorców

- II. Priorytet - PROMOCJA GOSPODARCZA I INWESTYCYJNA - CEL: SMART BIZNES
INNOWACYJNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ
1. Wdrażanie Smart City Łomża
  2. Rozwój współpracy z IOB
  3. Działania promujące potencjał inwestycyjny i gospodarczy Miasta
  4. Realizacja współpracy regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej
- III. Priorytet - EDUKACJA NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI - CEL: PRZEDSIĘBIORCZA
ŁOMŻA
1. Kreowanie postaw przedsiębiorczości wśród uczniów i studentów, mieszkańców miasta i okolicznych gmin.
  2. Kształcenie dla rynku pracy
  3. Wspieranie edukacji cyfrowej

Jednym z elementów programu jest konkurs gospodarczy Łomżyńskie Anioły Biznesu. Konkurs organizowany jest od 2 lat przez miasto Łomża we współpracy z Powiatem Łomżyńskim. Inicjatywa dedykowana jest przedsiębiorcom działającym na terenie ziemi łomżyńskiej. Nagroda "Łomżyńskie Anioły Biznesu" jest wyróżnieniem przyznawanym przedsiębiorcom, którzy swoją działalnością przyczyniają się do rozwoju gospodarczego oraz promocji Miasta Łomża i regionu. Intencją organizatorów jest to, aby nagroda stała się gospodarczą marką ziemi łomżyńskiej. Udział w konkursie jest bezpłatny. W roku 2017 r. konkurs odbył się po raz pierwszy. Nagroda została przyznana w 6 kategoriach: Firma Roku, Inwestor Roku, Debiut Roku, Firma z sercem, Pracodawca Jutra, Ambasador Ziemi Łomżyńskiej. Udział w konkursie jest bezpłatny. W II edycji konkursu dodano 2 nowe Kobieta Biznesu oraz Super Anioł. Konkurs cieszy się ogromnym powodzeniem wśród przedsiębiorców. W 2018 r. na 57 podmiotów wpłynęło łącznie 170 zgłoszeń, a 14 podmiotów zostało zgłoszonych w więcej niż jednej kategorii. Jego drugą galę uświetnili swoją obecnością radcowie handlowi z kilkudziesięciu krajów świata. W roku bieżącym poza radcami handlowymi z kilku krajów planujemy obecność przedsiębiorców zagranicznych biorących udział w konferencji. Idea samego konkursu oraz jego gala promuje nie tylko najlepsze, najbardziej nowoczesne firmy z miasta i regionu, ale jest przykładem dobrej praktyki współpracy administracji z biznesem.

W roku 2018 roku w ramach współpracy gospodarczej zrealizowane zostały następujące działania:

- Zmiana uchwał tworzących „pakiet dla biznesu”, określających zwolnienia przedsiębiorców z podatku od nieruchomości nawet do 6 lat z tytułu nowych inwestycji czy utworzenia nowych miejsc pracy. W roku 2018 wprowadzono zmiany do tego pakietu, co wpłynęło na znaczący wzrost liczby wniosków o zwolnienie z podatku od nieruchomości nowych inwestycji. W roku 2017 był to 1 wniosek, w roku 2018 już 6 wniosków.
- Zainicjowanie rozpoczęcia prac nad objęciem Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego terenów na zachód od ul. Meblowej do zachodnich granic miasta, co pozwoli na utworzenie około 150 ha atrakcyjnych terenów inwestycyjnych. Problemem Łomży jest brak terenów inwestycyjnych, co ogranicza możliwości rozwoju i powstawania nowych inwestycji w mieście. W roku 2017 rozpoczęliśmy prace nad tworzeniem Strefy Aktywności Gospodarczej na zachód od ul. Ciepłej, w rejonie ulic Wojska Polskiego, Meblowej, Narodowych Sił Zbrojnych, poprzez zbieranie deklaracji od właścicieli prywatnych gruntów położonych w obszarze objętym MPZP. W 2018 r. wszczęto procedurę uchwalenia planu dla terenów na zachód od ul. Meblowej z przeznaczeniem tych terenów na produkcję i usługi. W dniu 13 kwietnia 2018 r. podpisane zostało z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. porozumienie o współpracy, którego jednym z elementów jest przygotowanie tych terenów.
- Tworzenie atrakcyjnych warunków rozwoju lokalnych firm poprzez następujące działania:

- Kontynuacja w 2018 r. śniadań biznesowych - inicjatywy podjętej przez władze miasta w 2017 r. Są to cykliczne spotkania z przedsiębiorcami, mające na celu integrację środowiska lokalnych przedsiębiorców oraz ułatwienie przepływu informacji pomiędzy administracją, a biznesem. Podczas spotkań przedsiębiorcy mogą się poznać i nawiązać relacje biznesowe, omawiane są sprawy dotyczące przedsiębiorców oraz ich oczekiwań wobec lokalnego samorządu. W trakcie śniadań omówiono zagadnienia m.in: 100 zmian dla firm, konstytucji biznesu, RODO, nowych warunków inwestowania w ramach Polskiej Strefy Inwestycji, czy pakietu dla biznesu w programie rozwoju przedsiębiorczości. Wiedza uzyskana podczas spotkań pozwala przedsiębiorcom zaplanować swoje działania oraz przedsięwzięcia inwestycyjne wykorzystując optymalne warunki.
  - Organizacja innych spotkań dla przedsiębiorców, umożliwiających nawiązanie relacji biznesowych. W październiku 2018 r. zorganizowaliśmy spotkanie z radcami handlowymi z kilkudziesięciu krajów świata, podczas których prezentowali się lokalni przedsiębiorcy. Wymiernymi efektami tego spotkania były nawiązane relacje biznesowe pomiędzy przedsiębiorcami i firmami z krajów reprezentowanych przez radców. W maju zorganizowano misję przyjazdową 2 przedstawicieli branży spożywczej ze Szwecji. Podczas pobytu delegacja odbyła spotkania biznesowe z kilkoma firmami z Łomży oraz przedstawicielami PWSliP w zakresie współpracy na płaszczyźnie badawczej.
  - Organizacja w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości konferencji dla uczniów szkół średnich, technicznych oraz studentów Akademii Biznesu pn. „Obudź w sobie przedsiębiorcę”. Podczas spotkania zaprezentowano praktyczne aspekty rozpoczęcia swojego biznesu. Natomiast w trakcie debaty kończącej spotkanie przedsiębiorcy dzielili się doświadczeniem w rozpoczęciu i prowadzeniu biznesu oraz informacją na temat wymaganych kwalifikacji do pracy w swoich firmach.
- Promocja lokalnych przedsiębiorców poprzez m.in. konkurs gospodarczy pn. „Łomżyńskie Anioły Biznesu”. Konkurs organizowany jest od 2017 r. przez miasto Łomża we współpracy z Powiatem Łomżyńskim. Nagroda „Łomżyńskie Anioły Biznesu” jest wyróżnieniem przyznawanym przedsiębiorcom, którzy swoją działalnością przyczyniają się do rozwoju gospodarczego oraz promocji Miasta Łomża i regionu. Intencją organizatorów jest to, aby nagroda stała się gospodarczą marką ziemi łomżyńskiej. W 2017 r. nagroda została przyznana w 6 kategoriach: Firma Roku, Inwestor Roku, Debiut Roku, Firma z sercem, Pracodawca Jutra, Ambasador Ziemi Łomżyńskiej. W II edycji konkursu dodano 2 nowe: Kobieta Biznesu oraz Super Anioł. Konkurs się cieszy ogromnym powodzeniem wśród przedsiębiorców. Podczas drugiej gali konkursu byli obecni radcowie handlowi z kilkudziesięciu krajów świata. Konkurs promuje nie tylko najlepsze, najbardziej nowoczesne firmy z miasta i regionu, ale jest przykładem dobrej praktyki współpracy administracji z biznesem.
- Promocja gospodarcza miasta i firm zlokalizowanych w mieście poprzez następujące działania:
- Śniadania biznesowe
  - Spotkanie z radcami handlowymi z kilkudziesięciu krajów świata. Podczas spotkania zaprezentowano potencjał gospodarczy i inwestycyjny miasta.
  - Organizacja konkursu Łomżyńskie Anioły Biznesu.
- (Działania te dostrzeżone zostały przez Białostocką Izbę Przemysłowo-Handlową, która w zamieszczonym w listopadowym Podlaskim Manager'ze wywiadzie przedstawiła m.in. śniadania i konkurs jako przykłady dobrej praktyki współpracy administracji z biznesem niespotykane w innych miastach w regionie. Natomiast w 2019 r. BIPH zgłosiła konkurs Łomżyńskie Anioły Biznesu do Podlaskiej Marki Roku 2019.)

- Firmy prezentowane podczas konkursu oraz spotkania z radcami również zostały zaprezentowane na łamach Podlaskiego Managera w styczniu 2019 r.
  - Promocja miasta na aktualizowanych na bieżąco stronach www.biznes.um.lomza.pl, www.biznes.um.lomza.pl/invest-in-lomza. Wykonana zgodnie z wytycznymi PAIiZ/PAiH strona zawiera informację: na temat potencjału gospodarczego i inwestycyjnego oraz oferty lokalizacyjnej. Natomiast „Strefa inwestora” - to kompletny poradnik dla przedsiębiorcy/inwestora od momentu założenia działalności, poprzez podatki i opłaty lokalne oraz ewentualnie ulgi, wsparcie inwestora, tereny inwestycyjne. Promocja miasta oraz łomżyńskiego biznesu na zbudowanej w czerwcu 2018 r. stronie konkursu gospodarczego Łomżyńskie Anioły Biznesu www.klab.um.lomza.pl
  - Promocja miasta podczas pobytu 6 osobowej delegacji z Chin z prowincji Anhui w listopadzie 2018 r. Podczas spotkania zaprezentowano potencjał gospodarczy i inwestycyjny miasta.
  - Promocja miasta poprzez prezentację potencjału gospodarczego i inwestycyjnego podczas konferencji dla biznesu i samorządów pn. Speed uppp Poland 5 grudnia 2019 r. w Warszawie.
- Na terenach objętych Podstrefą Łomża Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej rozpoczęto realizację inwestycji na gruntach sprzedanych w trakcie przetargów w latach 2016 i 2017. Przedsiębiorcy planują realizację inwestycji o wartości około 30 mln zł oraz zatrudnienie prawie 70 osób.
  - Działalność Centrum Obsługi Przedsiębiorców, jako Punktu Informacyjnego dla Przedsiębiorców. COP jest przede wszystkim miejscem pierwszego kontaktu dla lokalnych przedsiębiorców jak i potencjalnych inwestorów. Tutaj przedsiębiorcy, podczas setek spotkań, uzyskują informację o zasadach prowadzenia działalności gospodarczej (w tym rejestracji CEIDG), możliwościach finansowania, warunkach inwestowania w mieście, dostępnych terenach inwestycyjnych, ulgach czy zwolnieniach od podatku oraz administracyjne wsparcie na każdym etapie procesu inwestycyjnego.
  - Realizacja w ramach Smart City projektu Łomżyńskiej Komunikacji Rowerowej ŁOKER. Jest to pierwszy tego typu pilotaż w Polsce gdzie koszty stacji zostały częściowo sfinansowane przez Miasto, a częściowo przez przedsiębiorców. W 13 łomżyńskich stacjach można wypożyczyć 91 rowerów. W roku 2019 projekt jest kontynuowany.

Spotkania Społecznego Forum Gospodarczego ciała doradczo-opiniodawczego w zakresie rozwoju gospodarczego miasta powołanego na początku kadencji. Podczas spotkań w 2018 r. poruszano tematy z obszaru realizacji Programu Rozwoju Przedsiębiorczości, nowych warunków inwestowania w Łomży, organizacji zrzeszającej łomżyńskich przedsiębiorców oraz budowy Via Baltica i oczekiwanego wpływu na rozwój gospodarczy miasta.

C.Strategia Promocji Miasta Łomża

Strategia Promocji Miasta Łomża przyjęta uchwałą Rady Miejskiej 22 lutego 2017 roku (Uchwała Nr 315/XXXVIII/17). Dokument przygotowany został w perspektywie do roku 2020+. Kluczowe obszary promocyjne dla Miasta Łomża, które określa Strategia to: kultura, turystyka, sport, gospodarka, kapitał społeczny, marka „Zasmakuj w Łomży”, marka „600-lecie nadania Łomży praw miejskich”.

Promocja Miasta Łomża jest stałym, skoordynowanym, wielostronnym i dwukierunkowym systemem komunikacji z otoczeniem. Jest procesem aktywnym, rejestrującym i uwzględniającym na bieżąco sygnały płynące z zewnątrz od potencjalnych odbiorców przekazów promocyjnych. Monitoring wszystkich działań

wynikających z dokumentu prowadzony jest w trakcie realizacji zadań i obejmuje: harmonogram, budżet oraz zaplanowane rezultaty poszczególnych działań.

Wszystkie działania realizowane w roku 2018 przez: Wydział Komunikacji Medialnej i Promocji, Centrum Współdziałania Społecznego, Centrum Obsługi Przedsiębiorców oraz instytucje miejskie wynikały z założeń Strategii Promocji Miasta. Realizację zadań w ramach poszczególnych submarek: turystyka, kultura, sport i biznes oraz założeń polityk obszarowych (polityki senioralnej, polityki kulturalnej, kierunków rozwoju sportu łomżyńskiego, założeń polityki wobec trzeciego sektora oraz kierunków promocji gospodarczej) rozpoczęto już w 2017 roku, a wiele z nich przyspieszono ze względu na Jubileusz 600-lecia nadania Łomży praw miejskich obchodzony przez cały 2018 rok. Ogół zrealizowanych oraz realizowanych inicjatyw i przedsięwzięć opiera się na najbardziej charakterystycznych i wyróżniających elementach potencjału miasta, a także jego tożsamości zewnętrznej (identyfikacja wizualna) oraz wewnętrznej (dziedzictwo historyczne, kulturowe, społeczne, korzenie geograficzne, produkty regionalne i lokalne). Działania marketingu miejsc dla marki Zasmakuj w Łomży skierowane do konkretnych grup odbiorców prowadzone są w dwóch obszarach:

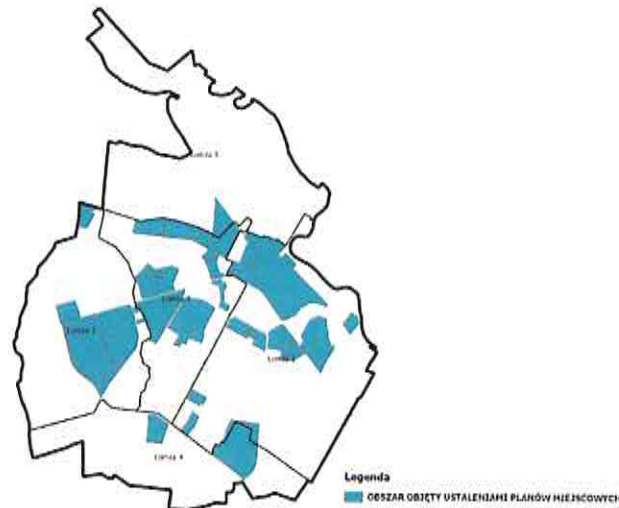
- wewnętrznym - aktywizacja mieszkańców- systematyczne działania łączące elementy informacji, edukacji i motywacji w traktowaną strategicznie promocję
- zewnętrznym - działania komunikacyjne adresowane do konkretnych grup odbiorców na zewnątrz- turystów, inwestorów i wszelkich innych osób, grup, instytucji czy też firm realizacyjnych.

6. ŁAD PRZESTRZENNY

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta.

W dniu 26 września 2018 r. została podjęta uchwała nr 549/LIX/18 Rady Miejskiej Łomży, która przyjęła wyniki „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Łomża w latach 2013 –2018 (styczeń 2013 – maj 2018)” opracowanej na podstawie Art. 32 ust.2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 1945 z późn. zm.), uznając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Łomża oraz obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego za aktualne.

Na terenie miasta Łomża obowiązuje 29 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których rozmieszczenie i tytuły wraz z uchwałami zatwierdzającymi wskazano poniższej:

Rozmieszczenie obszarów objętych ustaleniami planów miejscowych

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego			
Lp.	Pow. (ha)	Tytuł opracowania	Uchwała i publikacja
I	4,43	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomży - tereny położone w narożniku Al. Legionów i Przykoszarowej	Uchwała Nr 210/XXXVIII/96 Rady Miejskiej Łomży z dnia 19.12.1996 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łomżyńskiego Nr 1 z dnia 24.01.1997 r. poz. 5
II	1,00	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomży - ul. Poznańska	Uchwała Nr 241/XLIV/97 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.05.1997 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łomżyńskiego Nr 7 z dnia 14.07.1997 r. poz. 51
III	8,50	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomży - ul. Nowogrodzka (stacja paliw)	Uchwała Nr 242/XLIV/97 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.05.1997 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łomżyńskiego Nr 9 z dnia 22.07.1997 r. poz. 61
IV	2,65	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomży – Rybaki	Uchwała Nr 120/XIX/99 Rady Miejskiej Łomży z dnia 24.11.1999 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 45 z dnia 30.12.1999 r. poz. 702
V	41,83	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomży - Żabia	Uchwała Nr 152/XXV/00 Rady Miejskiej Łomży z dnia 23.03.2000 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 15 z dnia 26.05.2000 r. poz.158
VI	11,25	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów cmentarza	Uchwała Nr 272/LII/01

			Rady Miejskiej Łomży z dnia 20.06.2001 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 18 z dnia 25.06.2001 r. poz. 317
VII	6,81	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w narożniku ulic Ks. Anny i Szosy Zambrowskiej – Obszar P5a	Uchwała Nr 412/LXXV/02 Rady Miejskiej Łomży z dnia 9.10.2002 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 75 z dnia 04.12.2002 r. poz. 1512
VIII	17,2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ulicami: Zawadzka, Sikorskiego, Szosą Zambrowską i terenami zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – Obszar P5	Uchwała Nr 53/XVI/03 Rady Miejskiej Łomży z dnia 18.06.2003 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 66 z dnia 02.07.2003 r. poz. 1356 oraz Nr 118 z dnia 19.11.2003 r. poz. 2207
IX	1,04	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych przy ul. Poznańskiej (obejmujących działki nr 30710, 30711, 30712, 30713), stanowiących część obszaru P14	Uchwała Nr 75/XVII/03 Rady Miejskiej Łomży z dnia 03.07.2003 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 74 z dnia 21.07.2003 r. poz. 1475
X	6,16	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ulicami: Al. Legionów, Sikorskiego, Wyszyńskiego i Mickiewicza – Obszar P2	Uchwała Nr 167/XXVIII/04 Rady Miejskiej Łomży z dnia 17.03.2004 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 34 z dnia 07.04.2004 r. poz. 649
XI	31,20	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulic Polnej i Łukasińskiego – Obszar P8	Uchwała Nr 215/XXXIII/04 Rady Miejskiej Łomży z dnia 23.06.2004 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 98 z dnia 09.07.2004 r. poz. 1413
XII	5,88	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie Szosy do Mężenina w sąsiedztwie ogrodów działkowych	Uchwała Nr 264/XXXIX/04 Rady Miejskiej Łomży z dnia 10.11.2004 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 184 z dnia 03.12.2004 r. poz. 2433
XIII	9,2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża (obszar położony pomiędzy ulicami: Stacha Konwy, Nowogrodzką, Wiejską i Nadnarwiańską)	Uchwała Nr 388/LX/06 Rady Miejskiej Łomży z dnia 18.01.2006 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 56 z dnia 22.02.2006 r. poz. 627
XIV	6,3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów byłej rezerwy pod kolej - Obszar P9A – od ul. Sikorskiego do ul. Wojska Polskiego	Uchwała Nr 399/LXIII/06 Rady Miejskiej Łomży z dnia 29.03.2006 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 124 z dnia 08.05.2006 r. poz. 1193

XV	9,4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów byłej rezerwy pod kolej – Obszar P9b – od ul. Wojska Polskiego do ul. Nowogrodzkiej	Uchwała Nr 419/LXIV/06 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26.04.2006 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 154 z dnia 06.06.2006 r. poz. 1427
XVI	32	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża terenów byłej rezerwy pod kolej (od ul. Nowogrodzkiej w kierunku Lasku Jednaczewskiego) Obszar P9c	Uchwała Nr 175/XXVIII/08 Rady Miejskiej Łomży z dnia 23.04.2008 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 124 z dnia 28.05.2008 r. poz. 1287
XVII	130	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża (rejon ulic: Wojska Polskiego, Poznańskiej i projektowanej ulicy stanowiącej przedłużenie ulicy Meblowej)	Uchwała Nr 332/XLVI/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 24.06.2009 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 146 z dnia 16.07.2009 r. poz. 1604
XVIII	7,2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża (rejon ulic: Kard. S. Wyszyńskiego, Gen. W. Sikorskiego i Zawadzkiej)	Uchwała Nr 333/XLVI/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 24.06.2009 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 146 z dnia 16.07.2009 r. poz. 1605
XIX	5,78	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża – tereny przy ul. Zdrojowej	Uchwała Nr 346/XLVIII/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 26.08.2009 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 196 z dnia 02.10.2009 r. poz. 2127
XX	34,5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża terenów os. „Wschód” położonych w rejonie ulicy Wąskiej – Obszar P11	Uchwała Nr 353/XLIX/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 30.09.2009 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 214 z dnia 05.11.2009 r. poz. 2401
XXI	14,4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża – tereny położone w sąsiedztwie ulic: Poznańska i Kraska - Obszar P16	Uchwała Nr 361/L/09 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.10.2009 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 222 z dnia 20.11.2009 r. poz. 2561
XXII	38,89	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża terenów Osiedla Łomżyca położonych pomiędzy ulicami: Spokojną, Wojska Polskiego i rzeczką Łomżyczką – OBSZAR P7	Uchwała Nr 23/VI/11 Rady Miejskiej Łomży z dnia 16.02.2011 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 82 z dnia 22.03.2011 r. poz. 892
XXIII	13,41	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża terenów położonych przy ul. Nowogrodzkiej – rejon byłej Targowicy Miejskiej	Uchwała Nr 45/IX/11 Rady Miejskiej Łomży z dnia 27.04.2011 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 149 z dnia 24.05.2011 r. poz. 1717

XXIV	51	Miejscowy plan zagospodarowania miasta Łomża – rejon “Zawady Przedmieście – ulica Przykoszarowa”	Uchwała Nr 146/XIX/11 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.12.2011 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 18.01.2012 r. poz. 269
XXV	23,8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża terenów położonych przy ul. Nowogrodzkiej Obszar P10	Uchwała Nr 164/XXI/12 Rady Miejskiej Łomży z dnia 29.02.2012 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 20.03.2012 r. poz. 948
XXVI	3,45	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża terenów położonych w rejonie ul. Wojska Polskiego, Polnej i Łukasińskiego – Obszar P8	Uchwała Nr 251/XXX/12 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28.11.2012 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 21.12.2012 r. poz. 4181
XXVII	115	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża dla terenów Śródmieścia - Obszar P1	Uchwała Nr 62/XI/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 24.06.2015 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 15.07.2015 r. poz. 2411
XXVIII	0,4	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża rejon ulic: Al. Legionów, Sikorskiego, Mickiewicza i Wyszyńskiego	Uchwała nr 485/LIII/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25.04.2018 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 30.04.2018 r. poz. 2074
XXIX	65	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża (rejon ulic: Wojska Polskiego, Poznańskiej i projektowanej ulicy stanowiącej przedłużenie ulicy Meblowej)	Uchwała Nr 484/LIII/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25.04.2018 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego z dnia 10.05.2018 r. poz. 2236

Sumaryczne zestawienie powierzchni właściwych dla poszczególnych opracowań wskazuje, iż ok. 21,2% obszaru miasta zostało objętych ustaleniami planu miejscowego.

Zgodnie z art. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Miasto Łomża posiada pokrycie ustaleniami planu miejscowego na obszarze ok. 21% swojej ogólnej powierzchni stąd, realizacja większości inwestycji budowlanych w jej granicach następuje w oparciu o zapisy:

- decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, zwanych dalej decyzjami CP,
- decyzji o warunkach zabudowy, zwanych dalej decyzjami WZ.

Pomimo iż zgodnie z ustawą o pizp zarówno decyzje WZ jak i CP stanowią formę zastępczą w stosunku do planu miejscowego nie należy ich traktować na równi, gdyż:

- nie określają przeznaczenia terenu,

- nie posiadają powiązania (z drobnymi wyjątkami) z polityką przestrzenną gminy określoną w studium,
- mechanizm ich opracowywania nie ma formy uznaniowości w aspekcie zrównoważonego rozwoju, lecz sprowadza się wyłącznie do spełnienia określonych warunków.

Liczba postępowań w zakresie ustalenia warunków zabudowy w zależności od okresu (WZ – decyzje o warunkach zabudowy, CP-decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego)			
Lp.	Rok	WZ	CP
1.	2017	85	44
2.	2018	78	46

7. ZASOBY MATERIALNE MIASTA

A. Informacja o zasobie nieruchomości

Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r, poz. 2204 z późn. zm) Prezydent Miasta Łomża gospodaruje trzema zasobami nieruchomości: gminnym zasobem nieruchomości, powiatowym zasobem nieruchomości oraz zasobem nieruchomości Skarbu Państwa.

Do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Do powiatowego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności powiatu i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego powiatu.

Do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Skarbu Państwa i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Skarbu Państwa.

B. Stan ewidencji nieruchomości

<i>Wyszczególnienie gruntów</i>	<i>Powierzchnia ogólna gruntów /ha/</i>
Zasób Miasta Łomża	
Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	484,0244
Grunty gminy przekazane w trwały zarząd	37,8298
Grunty przekazane organom, które wykonują zadania zarządcze	21,8540
Grunty pozostałe i pod drogami	424,3406
Grunty w użytkowaniu wieczystym Miasta Łomża	0,7482
Razem:	484,7726

Użytkowanie wieczyste Miasta Łomża	159,0567
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	36,99
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	103,4156
Grunty gminy użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	18,8422
Razem:	159,0567
Zasób Miasta Łomża na Prawach Powiatu	
Grunty wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości	85,2632
Grunty powiatu przekazane w trwały zarząd	17,6479
Grunty powiatu przekazane organom które wykonują zadania zarządcze	1,4505
Grunty pozostałe i pod drogami	66,1648
Razem:	85,2632
Użytkowanie wieczyste Miasto Łomża na Prawach Powiatu	19,8428
Grunty powiatu w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	8,1410
Grunty powiatu w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0,0901
Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	11,6117
Razem:	19,8428

Zasób Skarbu Państwa, gospodarowany przez Prezydenta Miasta Łomża, działającego jako starosta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej

<i>Wyszczególnienie gruntów</i>	<i>Powierzchnia ogólna gruntów /ha/</i>
Grunty Skarbu Państwa	
Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	75,6291
Grunty przekazane w trwały zarząd państw. jedn. org.	25,1953
Grunty pod drogami	35,7716
Grunty pozostałe wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	14,6622
Razem:	75,6291
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	188,3776
Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	25,5803
Grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	3,1275

Grunty SP w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	2,1285
Grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	157,5413
Razem:	188,3776

C. Sposób zarządzania nieruchomościami Miasta

Nieruchomościami wchodzącymi w skład zasobów Prezydent Miasta Łomża zarządza przy merytorycznym wsparciu pracowników zatrudnionych w Wydziale Gospodarowania Nieruchomościami.

Ponadto nieruchomościami stanowiącymi własność Miasta Łomża, zabudowanymi komunalnymi budynkami mieszkalnymi, lokalami użytkowymi, miejską halą targową oraz targowiskiem administruje i zarządza Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Zakład Budżetowy, na podstawie regulaminu i statutu. Natomiast nieruchomością stanowiącą własność Skarbu Państwa położoną w Łomży przy ul. Nowej 2, zabudowaną budynkiem byłego Urzędu Wojewódzkiego administruje administrator wyłoniony w trybie przetargu.

D. Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami

W roku 2018 część gminnego zasobu pozostawała rozdysponowana poprzez zawarcie umów najmu, dzierżawy oraz użyczenia.

W najmie, zawartym głównie z osobami fizycznymi pozostawało 112 nieruchomości o powierzchni 1,7089 ha. Przedmiotem najmu w większości są garaże oraz miejsca pod garaże typu blaszak, tereny przyległe do posesji, niezagospodarowane na potrzeby dróg oraz miejsca pod reklamy, grunty pod budynkami, w stosunku do których wygasło użytkowanie wieczyste (3 nieruchomości) oraz kilka budynków pod działalność gospodarczą.

W dzierżawie pozostaje 17 nieruchomości o pow. 3,9184 ha – grunty rolne oraz 16 miejsc postojowych.

Prezydent Miasta Łomża użycza miejskie nieruchomości podmiotom, które prowadzą działalność związaną z użytecznością publiczną.

Nr	Nazwa podmiotów	Adres i numer nieruchomości	
1	Muzeum Północno – Mazowieckie w Łomży	Dworna 22, 10641 pow. 0,2460 ha	Do 31 sierpnia 2020 roku
3	Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa	ul. Prusa, 12173/20, plac zabaw	Na czas nieokreślony
4	Okręg Mazowiecki Podlaskiego Związku Wędkarskiego	Akwen wodny, 51169/2	Do 30 maja 2021
5	TWP OR w Łomży Przedszkole Publiczne „PINOKIO”	30627/347 pow.. 0,2858 ha	Na czas nieokreślony
2	Filharmonia Kameralna Budynek Sali Widowiskowej	11060/7, pow. 0,3433 ha	Na czas nieokreślony

6	Przedszkole i żłobek EDUKATOR ul. Spółdzielcza 74	12170/2, o pow. 0,3029 ha	Na czas nieokreślony
7	Przedszkole i żłobek EDUKATOR ul. Wojska Polskiego 29A	22833, o pow. 0,3614 ha	Na czas nieokreślony
8	Łomżyńskie Towarzystwo Muzyczne	Część budynku - pow. 53,84 m ² przy ul. Polowej 57c, 22835, pow. 0,0874 ha	Do 30 kwietnia 2020 roku
9	Polski Związek Głuchych	Część budynku pow. 50,06 m ² przy ul. Polowej 57c, 22835, pow. 0,0874 ha	Do 31 października 2021 roku
10	EDUKATOR	Część budynku - I piętro 106,03 m ² , przy ul. Polowej 57 c, 22835, pow. 0,0874 ha	Do 31 października 2021 roku
11	Miejski Dom Kultury W ewidencji wpisany zarząd	10267, o pow.0,0375 ha	Na czas nieokreślony
12	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	10424, pow. użyczenia 8,34 m ²	Na czas nieokreślony

W 2018 roku sprzedano łącznie 2,6016 ha miejskich gruntów – stanowiących 32 działki ewidencyjne. W tym 1,0469 ha na rzecz użytkowników wieczystych, 1,3363 ha w trybie przetargu (tereny dworca PKS i działki przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe położone przy ul. Kalinowej) i 0,2184 ha na polepszenie warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich.

Dodatkowo sprzedano 23 lokale mieszkalne na rzecz ich najemców wraz z oddaniem gruntu w użytkowanie wieczyste.

Łączny dochód ze sprzedaży majątku wyniósł 7 063 488,65 zł, w tym 283 558,00 zł stanowiła rata za wykup działek przy ul. Wojska Polskiego, dokonany w roku 2017.

W 2018 r. złożono tylko jeden wniosek o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność. Spowodowane to było zapewne informacjami o planowanym wejściu w życie ustawy, w wyniku której z dniem 1 stycznia 2019 nastąpiło automatyczne przekształcenie użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych budynkami mieszkalnymi.

Skomunalizowano na rzecz Miasta Łomża tereny położone przy ul. Długiej o łącznej powierzchni 0,2073 ha – 7 działek, figurujące dotychczas w rejestrach jako własność Skarbu Państwa.

Do gminnego zasobu pozyskano 13 działek o łącznej powierzchni 0,8030 ha. Nabyto aktami notarialnymi działki w wyniku rozliczeń scalenia przy ul. Żabiej (5 działek z zaliczeniem zobowiązań wobec Miasta Łomża), działki pozostałe jako resztówki po budowie ulicy Zawadzkiej (nie nadające się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele), tereny pod budowę dróg oraz przejęto grunty pod drogi publiczne przy dokonywaniu podziałów nieruchomości na wniosek ich właścicieli. Na wydatki inwestycyjne wydano kwotę 4 025 773,19 zł, na którą składało się pozyskanie wyżej wspomnianych działek o pow. 0,8030 ha, a także należności wypłacone przy scaleniu przy ul. Żabiej (1 826 211,65 zł), spłata zadłużenia mieszkania przy ul. Reymonta, które Miasto Łomża nabyło w drodze spadku (43 293,32 zł) oraz przebudowa pomieszczeń znajdujących się na III piętrze budynku przy ul. Nowej 2 (236 834,60 zł).

W 2018 roku przejęto z mocy prawa, w związku z pozwoleniami na realizację inwestycji drogowych grunty o pow. 3,6608 ha i z tego tytułu wypłacono odszkodowania w łącznej kwocie 6 473 839,45 zł

1. ul. Niemcewicza – 3 nieruchomości – 694 90,00 zł – 0,0245 ha,
2. ul. Zawadzka – 14 nieruchomości - 5 019 428,00 zł – 2,9852 ha,
3. ul. Kolejowa – 10 nieruchomości- 1 164 393,95 zł – 0,5598 ha,
4. ul. Szmaragdowa – 8 nieruchomości 185 632,00 zł – 0,0913 ha.

W 2019 roku nie są planowane radykalne zmiany w polityce zarządzania nieruchomościami stanowiącymi własność Miasta Łomża. Zawarte umowy najmu, dzierżawy i użyczenia będą w dalszym ciągu kontynuowane z wyjątkiem jednostkowych przypadków, w sytuacjach podjęcia decyzji o przeznaczeniu nieruchomości na cele własne Miasta lub rezygnacji drugiej strony umowy. Planowane jest nabycie nieruchomości przeznaczonych pod budowę bulwarów nad rzeką Narew, nabycie nieruchomości w ramach rozliczenia scalenia przy ul. Żabiej (analogicznie do lat ubiegłych), ewentualnie terenów przeznaczonych na cele publiczne w szczególności drogi i terenów pozostałych jako resztówki po budowie dróg.

Odnosnie sprzedaży nieruchomości z gminnego zasobu planowane jest ponowienie procedur zbycia nieruchomości, co do których nie było zainteresowania w latach ubiegłych, tj. położonych przy ul. Poznańskiej, Meblowej, Spokojnej, położonej w SSSE oraz nieruchomości wystawianej po raz pierwszy do przetargu, położonej przy ul. Geodetów. Przewiduje się również na dotychczasowych zasadach sprzedaż lokali komunalnych oraz sukcesywną sprzedaż nieruchomości na polepszenie warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich.

8. TRANSPORT

A. Transport zbiorowy MPK

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Zakład Budżetowy w Łomży to jednostka organizacyjna Miasta Łomża powołana w celu zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej w zakresie transportu zbiorowego. Funkcjonuje na łomżyńskim rynku od 1969 roku w różnych formach organizacyjnych (obecnie jako zakład budżetowy) towarzysząc i ułatwiając życie mieszkańcom miasta i sąsiednich gmin. Pasażerami są głównie ludzie starsi oraz dzieci i młodzież ucząca się w szkołach. Większość z nich korzysta ze zniżek i ulg, dlatego aby zwiększyć wpływy własne zakład świadczy usługi w zakresie reklamy, wynajmu miejsc parkingowych i wynajmu autobusów. Jednak uwarunkowania prawne oraz ograniczenia organizacyjne zakładu budżetowego nie pozwalają w pełnym zakresie wykorzystać potencjału MPK.

Swoje zadania MPK realizuje wykorzystując niskopodłogowe autobusy marek Volvo (15 szt.) i Scania (22 szt.), wyposażone w monitoring rejestrujący sytuację wewnątrz i na zewnątrz autobusu w trakcie jazdy. W 2018 roku zakupione zostały również 4 małe autobusy Marki Karsan. MPK obsługuje 18 linii autobusowych (bez uwzględnienia linii specjalnych), w tym 7 linii wybiegających poza granice miasta, obejmując teren gmin: Łomża, Piątnica, Nowogród, Wizna, Zbójna. Miasto Łomża posiada z tymi gminami porozumienia międzygminne dotyczące realizacji zadań z zakresu zbiorowego transportu publicznego. Transport zbiorowy finansowany jest z wpływów z biletów oraz dotacji z budżetu Miasta. Gminy ościenne generalnie nie dotują komunikacji, dlatego też jeśli wpływy z biletów na terenie gmin nie pokrywają kosztów likwidowane są kursy o znikomym napełnieniu.

Aktualnie łączna długość linii autobusowych wynosi 184 km, a długość tras 119 km. W ciągu roku autobusy MPK przewożą ok. 3,6 mln osób, z tego płacących za bilety około 2,2 mln, przejeżdżając ok. 1,65 mln wozokilometrów. Duża część pasażerów korzysta z ulg ustawowych bądź przyznanych przez Radę Miasta. Od 1 listopada 2017r. została wprowadzona nowa ulga dla posiadaczy Kart Seniora,

która cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców Łomży – korzysta z niej już ok 5 tys. osób i liczba ta wciąż się zwiększa.

Aby zaspokoić oczekiwania i potrzeby społeczne uruchamianych jest coraz więcej bezpłatnych kursów i linii specjalnych. Za darmo można było dojechać na Łomżyńską Wigilię Miejską, Noc Muzeów, Juwenalia czy inne imprezy miejskie organizowane na stadionie i Starym Rynku. Uruchomiona była bezpłatna komunikacja miejska i podmiejska 1 listopada, a także dodatkowa linia „cementarna”. Tradycyjnie już 8 marca za darmo podróżują „empekami” wszystkie panie, w Dniu Seniora – emeryci, a w „Dniu bez Samochodu” posiadacze aut. Za symboliczną opłatę można było pojechać na koncerty Muzycznych Dni Drozdowo – Łomża czy Niedzielę Św. Rocha w Nowogrodzie.

Oprócz działań bezpośrednio związanych z przewozem pasażerów w roku 2018 realizowane były zadania promujące komunikację miejską. We współpracy z różnymi instytucjami prowadzono szereg imprez i akcji. Szczególnie dobrze układa się współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz m.in. z Policją i Stowarzyszeniem „Ja i Ty”. By zachęcić do podróżowania autobusami wspólnie organizowane jest „Święto Komunikacji Miejskiej” oraz wspierane są różne imprezy promujące transport zbiorowy.

Dużym osiągnięciem MPK było otrzymanie tytułu „Pracodawca Przyjazny Pracownikom” w konkursie organizowanym przez NSZZ „Solidarność” pod patronatem honorowym Prezydenta RP.

MPK w 2018 r. aktywnie uczestniczyło w zainicjowanym przez władze Miasta programie e-bus umożliwiającym uzyskanie dużego dofinansowania na zakup nowoczesnych autobusów. Ponadto jako jedna z pierwszych komunikacji miejskich w kraju wykonało instalację fotowoltaiczną na zajezdni o mocy 28,6 kW oraz przygotowało dokumentację techniczną na jej rozbudowę pod kątem wykorzystania własnego źródła prądu do ładowania autobusów elektrycznych.

Aby ocenić możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze przystankowej (oświetlenie, przyciski alarmowe, monitoring) na jednej z wiat zamontowano ogniwo fotowoltaiczne oraz wiatrak dostarczające energię do oświetlenia oraz ładowania urządzeń mobilnych. Został przygotowany również projekt budowy hali garażowej na autobusy z kolejnymi panelami fotowoltaicznymi na dachu o mocy prawie 300 kW. Ponieważ ustawa o elektromobilności nakłada na samorządy różne obowiązki w tym zakresie, wykorzystanie energii odnawialnej jest jednym z priorytetów i sposobem na obniżenie kosztów przyszłej eksploatacji autobusów o napędzie elektrycznym. W ramach poszukiwań najlepszych rozwiązań dla komunikacji miejskiej testowane są różne autobusy oraz różne napędy. Zorganizowana została również konferencja na temat zastosowania wodoru do napędu autobusów oraz do magazynowania energii elektrycznej.

Baza MPK dysponuje ładowarką elektryczną o mocy 22 kW, która umożliwia darmowe ładowanie samochodów elektrycznych.

5 października 2018 r. uruchomiony został system dynamicznej informacji pasażerskiej działający w oparciu o serwis internetowy kiedyPrzyjedzie.pl. Dzięki niemu pasażerowie MPK uzyskali dostęp do rzeczywistych odjazdów autobusów z dowolnego przystanku w naszej sieci komunikacyjnej.

Bardzo ważnym działaniem w najbliższym czasie będzie przekształcenie MPK zakład budżetowy w spółkę prawa handlowego. Działalność spółki byłaby dofinansowana w oparciu o rekompensatę liczoną jako różnica między ponoszonymi kosztami i osiąganymi przychodami powiększonymi o rozsądny zysk. W ramach spółki możliwa będzie sprzedaż paliwa i innych materiałów, świadczenie usług warsztatowych, zwiększenie zakresu przewozów na zlecenie. Przekształcenie MPK jest warunkiem planowanego wkrótce rozszerzenia bezpłatnej komunikacji na kolejne grupy mieszkańców.

B. Miejski Dworzec Autobusowy

Realizacja budowy Miejskiego Centrum Przesiadkowo - Komunikacyjnego została podzielona na kilka etapów. Dotychczas wykonano roboty rozbiórkowe budynków i zadaszenia starego obiektu dworca oraz prawie w całości sieci ciepłownicze, deszczowe, elektryczne, teletechniczne i sanitarne. Zakończyły się prace związane z wykonywaniem fundamentów pod zadaszenie dworca oraz budynek. Obecnie trwają tam prace drogowe. Dodatkowo w 2018 roku wykonano parking przy ul. Dworcowej wraz z infrastrukturą techniczną – oświetleniem, monitoringiem, nagłośnieniem i kanalizacją deszczową.

W ramach całej inwestycji ma powstać węzeł komunikacji autobusowej z ośmioma stanowiskami przystankowymi, pięcioma stanowiskami obsługi pasażerów lokalnych przewożonych przez busy, a także budynek dworca oraz zadaszenie dworca o konstrukcji stalowej z pokryciem szklanym. Pierwotnie planowano wyłonić jednego wykonawcę na całość prac, jednak z uwagi na wysokość ofert w przetargach zdecydowano się zadanie podzielić na mniejsze elementy według klucza branżowego.

Infrastruktura w 2018 roku:

Liczba stanowisk odjazdowych – 16

Liczba stanowisk przyjazdowych -3

Liczba stanowisk postojowych – 10

Kasa biletowa, punkt informacji, toaleta, tablice informacyjne z rozkładem jazdy.

Liczba autobusów komunikacji dalekobieżnej zatrzymujących się na dworcu (dziennie):

2016r. – 79,

2017r. – 58,

2018r. – 46.

Całkowita liczba autobusów zatrzymujących się na dworcu (średnio dziennie):

2016r. – 380,

2017r. – 360,

2018r. – 310.

Liczba pasażerów odprawionych z dworca:

2016r. – 430 tys.

2017r. – 377 tys.

2018r. – 325 tys.

C. Łomżyńska Komunikacja Rowerowa ŁoKeR

Pozytywnym osiągnięciem realizowanym w 2018 roku przez Miasto Łomża był pilotażowy projekt Łomżyńskiej Komunikacji Rowerowej ŁoKeR. Została ona uruchomiona pod koniec kwietnia 2018 roku i funkcjonowała do końca października. W jej finansowanie włączyli się lokalni przedsiębiorcy. Składała się z 13 stacji rozmieszczonych na terenie Łomży. Przez sześć miesięcy w systemie zarejestrowało się 2.322 użytkowników, którzy wypożyczali rowery prawie 22.600 razy na łączny czas ponad 11.500 godzin. Jest to potwierdzeniem, że projekt był przedsięwzięciem trafionym i dobrze odebrany przez mieszkańców, podnoszącym tym samym jakość ich życia.

9. OCHRONA ŚRODOWISKA

A. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łomża na lata 2016-2020

Obowiązuje Program ochrony środowiska dla miasta Łomży na lata: 2016 - 2020 z perspektywą do 2024 r. przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Łomży nr 286/XXXIV/16 z dnia 14.12.2016 r. oraz Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla miasta Łomża na lata 2012-2015, z perspektywą na lata 2016-2019.

W ramach Programu ochrony środowiska dla miasta Łomży na lata 2016-2010 oceniono stan środowiska naturalnego i przeanalizowano zagrożenia i problemy poszczególnych komponentów środowiska, określono cele, kierunki interwencji oraz zadania zmierzające do poprawy stanu środowiska oraz przedstawiono harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji zadań ujętych w Programie. Cele i kierunki interwencji ujęte w Programie wyznaczono na podstawie określonych zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji, w oparciu o analizę założeń dokumentów strategicznych i programowych. Określone cele i kierunki mają charakter komplementarny, tj. korelują się i wzajemnie uzupełniają.

Zgodnie z Raportem z wykonania Programu ochrony środowiska stan czystości powietrza, biorąc pod uwagę zanieczyszczenia gazowe i pyłowe, w analizowanym okresie nie uległ większym zmianom - najistotniejszym problemem jest zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pyłem PM 2,5. Zarówno w 2015 jak i 2016 roku przekroczenia norm dotyczyły właśnie tego rodzaju pyłu. W przypadku pozostałych badań zanieczyszczeń gazowych i pyłu PM 10 przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń nie wystąpiły.

W ramach ograniczenia emisji hałasu, na drogach przebiegających przez teren miasta Łomża przeprowadzono inwestycje w zakresie budowy i modernizacji sieci komunikacyjnej. Prace związane były głównie ze zmianą nawierzchni z gruntowej na twardą bądź twardą ulepszoną, polepszeniem nawierzchni twardej, upłynnieniem ruchu czy budową ścieżek rowerowych.

W analizowanym okresie na terenie miasta nie zanotowano przekroczeń natężenia pól elektromagnetycznych.

Długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej w okresie 2015-2016 r. wyniosła ponad 3 km. W okresie 2015-2016 r. odsetek mieszkańców miasta korzystających z wodociągu wzrósł do 99,5%.

Odsetek mieszkańców miasta objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych wynosi w okresie 2015-2016 r. około 100%.

Powierzchnia obszarów i liczba obiektów przyrodniczych prawnie chronionych na terenie miasta w okresie 2015-2016 r. nie uległa zmianom i wynosi odpowiednio: 675,5 ha obszary chronionego krajobrazu oraz 12 pomników przyrody.

B. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) jest strategicznym dokumentem, który wyznacza kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łomży na lata 2014–2020, w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie, gospodarka odpadami, gospodarka wodno-ściekowa oraz informacja i edukacja.

Plan został opracowany w celu przedstawienia koncepcji działań służących poprawie jakości powietrza na terenie miasta Łomży, w tym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (głównie CO₂) i ograniczenia niskiej emisji przez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcję zużycia energii finalnej i poprawę efektywności energetycznej.

W kwietniu 2019 r. złożono wniosek o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 projektu pn. „Zrównoważona mobilność miejska w Łomży”. Obejmuje on m.in. zakup 11 sztuk autobusów zasilanych gazem ziemnym CNG oraz 2 autobusów elektrycznych, a także budowę instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu poprzez wykonanie instalacji do dystrybucji energii elektrycznej na bazie MPK. Ponadto zakłada budowę systemu roweru publicznego w postaci 15 stacji wypożyczeń, 100 rowerów tradycyjnych, 30 elektrycznych z licencją na użytkowanie oprogramowania, jak również wyposażenie ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego, poprawiającej bezpieczeństwo pasażerów oraz ścieżek rowerowych. W projekcie tym znajduje się również budowa centrum przesiadkowo-komunikacyjnego. Wartość projektu szacowana jest na 42 mln zł, z czego prawie 27 mln zł miałyby pochodzić z dofinansowania.

C. Program Ograniczania Niskiej Emisji

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla miasta Łomża został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w dniu 27 czerwca 2018 r. jako element realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Jego celem jest przede wszystkim pomoc osobom o niskich dochodach w przeprowadzeniu wymiany źródła ciepła, a tym samym ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pyłowych, z pieców oraz kotłowni opalanych paliwem węglowym, oraz ograniczenie emisji innych substancji powodujących przekroczenie standardów jakości powietrza. W 2018 roku na jego realizację przeznaczono 300 tys. zł. Podpisano 26 umów z czego w roku 2018 zrealizowano 19 z nich.

W ubiegłym roku planowano również złożyć wniosek do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego o dofinansowanie wymiany indywidualnych źródeł ciepła w projekcie pn. "Modernizacja indywidualnych źródeł ciepła na terenie miasta Łomża", finansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego. Deklarację uczestnictwa złożyło wówczas 120 mieszkańców. Wykonano uproszczone audyty energetyczne i wydano pozwolenia na budowę. Jednakże z uwagi na uruchomienie rządowego programu „Czyste Powietrze”, Urząd Marszałkowski ostatecznie konkursu nie ogłosił. Wszystkich wnioskodawców zaprosiliśmy do złożenia wniosków w ramach programu „Czyste Powietrze” lub miejskiego Programu Ograniczania Niskiej Emisji.

10. FUNKCJONOWANIE MIEJSKICH SPÓŁEK

A. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży funkcjonuje w obecnej formie prawnej od 17 sierpnia 1995 r. Spółka w 2018 r. dostarczyła 2.579.176 m³ wody (tj. o 5,4% więcej niż w 2017r.) na potrzeby Miasta Łomża oraz 747.704 m³ na potrzeby gminy Piątnica (tj. o 1,4 % więcej niż w 2017 r.). Na potrzeby miasta i mieszkańców Łomży wybudowała 1,0 km sieci wodociągowej

magistralnej i 1,2km sieci wodociągowej rozdzielczej, a także 2,8 km sieci kanalizacji sanitarnej. W 2018 roku zrealizowała następujące inwestycje:

- Przebudowa wodociągu w ul. Stacha Konwy o długości 415 m, wartość zadania 141.610,97 zł
- Przebudowa wodociągu w ul. Nowogrodzkiej o długości 503 m, wartość zadania 270.581,66 zł
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Fabrycznej o długości 33,5 m, wartość zadania 26.394,54 zł
- Budowa wodociągu w ul. Zawadzkiej o długości 1307 m, wartość zadania 677.893,33 zł
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Zawadzkiej o długości 1112,5 m, wartość zadania 315.559,80 zł
- Budowa kanalizacji sanitarnej w sięgaczu ul. Spokojnej – II etap o długości 497,5 m, wartość zadania 184.725,20 zł
- Budowa sieci wodociągowej w sięgaczu ul. Spokojnej – II etap o długości 356,5 m, wartość zadania 56.190,78 zł
- Budowa kanału sanitarnego w ul. Tęczowej o długości 127 m, wartość zadania 51.865,01 zł
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Tęczowej o długości 125 m, wartość zadania 29.310,83 zł
- Budowa kanalizacji sanitarnej w sięgaczu ul. Przykoszarowej po długości 408,10 m, wartość zadania 127.295,11 zł
- Budowa wodociągu w sięgaczu ul. Przykoszarowej o długości 380 m, wartość zadania 56.496,74 zł
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dworcowej o długości 179,2 m, wartość zadania 95.953,91 zł
- Przebudowa wodociągu w ul. Mazowieckiej o długości 175 m, wartość zadania 76.715,47 zł

Spółka w ubiegłym roku dostarczała wodę do 348 punktów spółdzielni mieszkaniowych (przyłączono 2 nowe budynki), 112 punktów ZGM, 15 punktów jednostki wojskowej, 5255 odbiorców indywidualnych (przyłączono 40 odbiorców) oraz do 59 odbiorców z wodomierzem lokalowym na terenie Miasta Łomży i 4 do budynków wspólnoty mieszkaniowej (przejęto 3 budynki w Marianowie) oraz do 2784 pozostałych odbiorców (przyłączono 25 odbiorców i przejęto 82 odbiorców z Marianowa) na terenie Gminy Piątnica.

Bilans sporządzony na dzień 31.12.2018 r. zamknięto sumą bilansową w kwocie 66.487.307,38 zł. Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2018r do 31.12.2018r. wykazał zysk netto 1.038.836,98 zł.

B. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Łomży funkcjonuje od 1 sierpnia 1997 roku.

Miejski System Ciepłowniczy

Miejski System Ciepłowniczy wg. stanu na dzień 31.12.2018 r. stanowi:

- a) źródło wytwarzania – instalacja energetycznego spalania w Ciepłowni Miejskiej w Łomży przy ulicy Ciepłej 16 o mocy zainstalowanej 155 MW, 100 % paliwo węglowe,
- b) sieć ciepłownicza o długości 77,5 km i pojemności zładu około 5 974 m³,
- c) węzły ciepłownicze w ilości 850 sztuk.

Działania inwestycyjne i modernizacyjne podejmowane w miejskiej Spółce ciepłowniczej w roku 2018 prowadzone były równolegle w wymienionych powyżej obszarach.

W 2018 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży Sp. z o.o. przystąpiło do realizacji przedsięwzięcia w źródle wytwarzania pn. " *Rozbudowa Ciepłowni Miejskiej w Łomży o kocioł wodny o mocy 12,5 MW z wykorzystaniem biomasy jako paliwa*". Spółka podpisała w dniu 20 listopada 2017 r. umowę o dofinansowanie nr POIS.01.01.01-00-0001/17-00 z NFOŚiGW w ramach Poddziałania 1.1.1. Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej, oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 -2020.

Nowy kocioł wodny opalany będzie w 100 % paliwem biomasowym w postaci zrębki leśnej.

Umowa na realizację zadania została podpisana w dniu 11.10.2018 r. z firmą litewską UAB ENERSTENA z Kowna, która wykona prace projektowe, roboty budowlane i montażowe.

Zgodnie z harmonogramem prac, wg. stanu na koniec marca 2019 r., w Budynku Głównym ciepłowni zostały posadowione elementy instalacji: palenisko kotłowe z rusztem schodkowym, kocioł wodny o wydajności 12,5 MW, wymiennik odzysku ciepła ze spalin (ekonomizer) o mocy ok. 2 MW.

Nowa instalacja wyposażona w układ odpylający w postaci filtra elektrostatycznego będzie spełniała normy emisyjne wymagane dla nowych źródeł wytwarzania, zgodnie z *rozp. Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. 2018 poz. 680)*.

Nowa instalacja jest elementem rozbudowy istniejącej ciepłowni i technologicznie będzie z nią powiązana. Przewiduje się, że układ biomasowy będzie pracował przez cały rok, z wyłączeniem przerw na czyszczenie i przegląd. Będzie eksploatowany latem jako pojedyncze źródło, wystarczające na pokrycie zapotrzebowania odbiorców na ciepłą wodę latem i pod pełnym obciążeniem w sezonie grzewczym. Spowoduje to odstawienie kotłów węglowych latem, zmniejszenie zużycia paliwa węglowego i w konsekwencji zmniejszenie wielkości zanieczyszczeń pyłowo - gazowych wprowadzanych do powietrza w odniesieniu do roku.

Nowe wyjście sieci ciepłowniczej z ciepłowni

W okresie maj – lipiec 2018 r. zostało zrealizowane na terenie Ciepłowni Miejskiej w Łomży nowe wysokoparametrowe wyprowadzenie energii cieplnej z wykorzystaniem średnic 2 x DN 300/500 wraz z rozbudową towarzyszącej komory ciepłowniczej. Nowy odcinek sieci ciepłowniczej o długości L = 352 mb. stanowi drugie i technologicznie niezależne połączenie ciepłowni z magistralą ciepłowniczą. Został wykonany w technologii rur preizolowanych. W okresie postoju ciepłowni dokonano podłączenia nowego odcinka sieci z istniejącym układem technologicznym ciepłowni wraz z montażem armatury zaporowo-regulacyjnej i licznika ciepła. Cel tego zadania to uzyskanie niezawodności miejskiego systemu ciepłowniczego i ciągła dostawa czynnika grzewczego do odbiorców, niezależna od postoju ciepłowni wynikającego z konieczności remontów czy planowanych inwestycji.

Sieci wysokoparametrowe (WP)

W roku 2018 służby techniczne MPEC prowadziły prace zarówno na sieciach magistralnych i przyłączeniowych, wykonanych w technologii kanałowej – przebudowa i wykonanych w technologii rur preizolowanych – budowa nowych odcinków i przebudowa istniejących. Poniżej w tabelach przedstawiono wszystkie przeprowadzone działania. Wybudowano nowe odcinki sieci ciepłowniczej: rozdzielczej i przyłączy w technologii preizolowanej o łącznej długości 1 759,60 mb.

Działania na sieciach przeprowadzone w 2018 roku

Wykaz przebudowanych sieci kanałowych w 2018 roku

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb]
1.	ul. Księżnej Anny 12	100/225	106,0
2.	Przebudowa odcinka sieci magistralnej Dn 600 w Ciepłowni Miejskiej	500/710	118,5
	Suma		224,5

Wykaz przebudowanych sieci preizolowanych w 2018 roku

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb.]
1.	Dworzec Centrum Przesiadkowo komunikacyjne	100/225	45,0
2.	ul. Mickiewicza SP 7	80/200	33,0
	Suma		78,0

Wykaz wybudowanych sieci preizolowanych w 2018 roku

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb.]
1.	Budowa drugiego wyjścia sieci ciepłej z Ciepłowni Miejskiej	300/500	356,0
2.	ul. Aleja Legionów	100/225	70,0
		80/180	149,5
3.	ul. Szmaragdowa	200/400	76,0
		150/315	89,0
4.	ul. Zawadzka	250/450	58,5
5.	ul. Narodowych Sił Zbrojnych	150/315	40,0
6.	ul. Spokojna	50/140	42,0
7.	ul. Spokojna - budynek usługowy PPHU Przemko	80/280	55,0
	Razem		936,0

Wykaz nowych połączeń w 2018 roku

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb.]
1.	ul. Księżnej Anny 12	50/125	13,0
2.	ul. Aleja Legionów	25/110	6,5
		50/140	38,0
		50/140	18,0
		50/140	20,0
3.	ul. Szmaragdowa 2	50/140	56,0
4.	ul. Szmaragdowa 3	65/160	30,5
5.	ul. Mickiewicza	80/140	36,0
6.	ul. Sikorskiego 212	25/110	51,5
7.	Dworzec Centrum Przesiadkowo Komunikacyjne	40/125	57,0
8.	ul. Narodowych Sił Zbrojnych	50/140	63,5
9.	ul. Spokojna 11a	25/110	24,0

10.	ul. Spokojna 11b	25/110	20,0
11.	ul. Turkusowa	25/110	24,0
12.	ul. Kamienna	50/140	19,0
13.	ul. Spokojna 9c	32/180	17,6
14.	ul. Kierzkowa	40/125	43,5
15.	ul. Zawadzka (osiedle za Venedą) Budynek A	40/125	5,0
16.	ul. Zawadzka (osiedle za Venedą) Budynek E	40/125	45,0
Razem			588,10

Wykaz zlikwidowanych sieci preizolowanych w 2018 roku

Lp.	Zadanie	Średnica [mm]	Długość [mb.]
1.	Dworzec Centrum Przesiadkowo Komunikacyjne - przyłącze Odbiorecy	40/125	57,0
2.	ul. Szmaragdowa, sieć rozdzielcza	80/200	10,0

Na terenie Miasta Łomża wykonano:

Rodzaj sieci	Długość [mb.]
Sieci magistralne	474,50
Sieci rozdzielcze	764,00
Przyłącza	588,10
Zlikwidowana sieć preizolowana	- 67,00
Łącznie	1 759,60

MPEC wystąpiło z wnioskiem do Urzędu Regulacji Energetyki o wydanie świadectwa efektywności energetycznej (tzw. białe certyfikaty) na wartość 29,014 toe dla zadań:

- ul. Księżnej Anny 12, (Przedszkole nr 10), sieć rozdzielcza
- przebudowa odcinka sieci magistralnej Dn 600 w Ciepłowni Miejskiej.

Realizacja tych przedsięwzięć polegała na modernizacji istniejącej sieci kanałowej poprzez zastąpienie jej siecią wykonaną w technologii rur preizolowanych. Uzyskane świadectwa efektywności energetycznej posłużą do rozliczenia obowiązku zaoszczędzenia energii finalnej za 2019 rok.

Dzięki wdrożeniu w 2018 roku systemu OCS Control – układu pomiarowo -rozliczeniowego, miejski system ciepłowniczy jest w 100% zautomatyzowany w zakresie rozliczenia sprzedaży ciepła oraz posługuje się technologią zdalnego sterowania i kontroli pracą węzłów ciepłowniczych w zasobach MPEC Łomża. W efekcie wdrożenia tego systemu, oprócz obniżenia kosztów odczytu ciepłomierzy i przyspieszenia procesu odczytowego, uzyskano także możliwość pozyskiwania informacji on-line dotyczących poprawności funkcjonowania i optymalizacji pracy węzłów ciepłowniczych i ich oddziaływania na system dystrybucji ciepła tj. sieci ciepłowniczych. Priorytetowe przy tym jest zachowanie wymaganych parametrów

jakościowych dostarczania ciepła odbiorcom. Zbierane dane parametrów pracy urządzeń ciepłowniczych umożliwiają dostosowywanie i zmienianie parametrów pracy w danym rejonie sieci. W efekcie można ograniczać ciśnienie dyspozycyjne, temperaturę zasilania, temperaturę powrotu, co przekłada się na obniżanie strat ciepła na przesył w sieciach ciepłowniczych i oszczędności energii elektrycznej w systemie ciepłowniczym.

System pozwala również na bieżąco kontrolować wykorzystanie mocy zamówionej przez odbiorców i egzekwować ewentualne przekroczenia. Zapewnia również dyspozytorom stały dostęp do niezbędnych danych oraz wczesne ostrzeżenie przed awariami i usterkami w systemie poprzez moduł alarmowy. Te działania znacząco poprawiły efektywność pracy systemu ciepłowniczego i stale przyczyniają się do obniżania jego strat.

Miernikiem zapotrzebowania na energię cieplną jest wielkość mocy zamówionej przez Odbiorców. Średnioroczna wielkość mocy zamówionej kształtowała się następująco:

- Moc zamówiona na 31.12.2017 r. – **99,546488 MW**
- Moc zamówiona na 31.12.2018 r. – **97,490868 MW**

Wielkość sprzedaży

- Sprzedaż za 2017 – **592 407,31 GJ**
- Sprzedaż za 2018 – **588 815,69 GJ**

Rodzaj obiektów	Ilość zużytej energii cieplnej w 2017 r. [GJ]	Udział w sprzedaży [%]	Ilość zużytej energii cieplnej w 2018 r. [GJ]	Udział w sprzedaży [%]
Budownictwo wielorodzinne	417 567	70,49	412 334	70,03
Domy jednorodzinne	19 117	3,23	19 536	3,32
Obiekty użyteczności publicznej	81 053	13,67	82 878	14,07
Obiekty usługowo-handlowe	34 415	5,81	32 967	5,60
Pozostałe	40 255	6,80	41 100	6,98
Razem	592 407		588 815	

Źródło info: opracowanie własne MPEC

Ciepło wytworzone w Ciepłowni Miejskiej w Łomży dostarczane jest, niezmiennie, w 100 % na potrzeby komunalne odbiorców Miasta Łomża. Struktura sprzedaży w roku 2018 w odniesieniu do 2017 nie uległa zmianie.

Ilość nowych odbiorców włączonych w 2018 r. – 12

Ilość nowych budynków włączonych w 2018 r. – 18 szt.

Łącznie podłączenia w roku 2018 to 2,437 MW.

C. Zakład Gospodarowania Odpadami sp. z o.o.

Zakład Gospodarowania Odpadami sp. z o.o. w Łomży powstał 22 stycznia 2015 roku. Przez spółkę prowadzone są systematyczne prace, mające na celu rozwój i poprawę funkcjonowania zakładu, czego wynikiem jest podjęcie decyzji o przeprowadzeniu szeregu inwestycji:

- W listopadzie 2017 r. podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Łomży”. We wrześniu 2018 r. – w terminie zgodnym z zawartą umową – zostały zakończone roboty budowlane w/w zadania inwestycyjnego.

W ramach tego zadania inwestycyjnego zakupiono również:

- samochód ciężarowy do 3,5 Mg;
- wagę samochodową do 20 Mg;
- samochód „hakówiec” do transportu kontenerów;
- wózek widłowy;
- wyposażenie magazynów PSZOK i pomieszczeń biurowych.
- W dniu 08.02.2018 r. z wykonawcą – wyłonionym w przetargu nieograniczonym – została podpisana umowa na budowę kontenerowej stacji transformatorowej. Budowa kontenerowej stacji transformatorowej została zakończona w kwietniu 2018 r. – zgodnie z terminem umownym.
- W marcu 2018 r. została podpisana umowa z wykonawcą - wyłonionym w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego – na budowę kwatery nr 3, drogi technologicznej, placów magazynowych oraz infrastruktury technicznej RIPOK: sieć technologiczna i sieć kanalizacji tłocznej, dwa zbiorniki na odcieki i wody opadowe oraz instalacja oświetlenia RIPOK. Budowa kwatery nr 3 o chłonności 101.000 Mg /184.167m³ oraz 5.933 m² dróg i placów magazynowych z wyjazdem na drogę gminną i infrastrukturą techniczną została zakończona w terminie umownym – do końca września 2018 r. W styczniu 2019 r. uzyskano decyzję PINB o pozwoleniu na użytkowanie kwatery nr 3 i drogi technologicznej. Obecnie trwa procedura związana ze zmianą pozwolenia zintegrowanego w trybie decyzji Marszałka Województwa Podlaskiego, pozwalającej na rozpoczęcie użytkowania kwatery nr 3 składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz procedura uzyskania pozwolenia na zamknięcie kwatery nr 1 składowania odpadów.
- W dniu 30.08.2018 r. z wykonawcą – wyłonionym w przetargu nieograniczonym - została podpisana umowa na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa pompowni ppoż. ze zbiornikiem o pojemności 150 m³”. Budowa została zakończona – zgodnie z terminem umownym – w końcu listopada 2018 r.

Ogólne dane finansowe spółki:

Przychody: 13.204.548,07 zł

Koszty: 13.978.093,97 zł

Strata: 773.545,90 zł

D. Park Przemysłowy Łomża sp. z o.o.

Park Przemysłowy Łomża sp. z o.o został utworzony 20 grudnia 2012 r. Spółka w latach 2013-2015 realizowała projekt pn. „Budowa Parku Przemysłowego Łomża – I etap”, pozyskując 49,9 % środków na realizację tego przedsięwzięcia z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego. Podstawowym celem Spółki jest prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na tworzeniu korzystnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorczości w Łomży.

Główną funkcją Parku Przemysłowego Łomża jest wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w Łomży i subregionie łomżyńskim, która realizowana jest między innymi poprzez:

- inkubację – spółka posiada atrakcyjną ofertę infrastrukturalną i atrakcyjne warunki inkubacji skierowane do młodych przedsiębiorców oraz podmiotów wspierających swoimi usługami przedsiębiorców. W ramach inkubacji podmioty, które lokują swoją działalność w parku otrzymują kompleksową usługę finansowo- księgową i kompleksową usługę prawną.
- usługi dla biznesu - doradcze, prawne, księgowe, pozyskiwania środków zewnętrznych, usługi hostingowe (strony internetowe, poczta, bip, przechowywanie danych, wynajem powierzchni serwerowni, usługę wirtualnego serwera) i usługi wynajmu powierzchni w budynku nr 2. Spółka sukcesywnie wprowadza nowe usługi dla biznesu.
- wymiar edukacyjny – działania Spółki związane z promowaniem i kreowaniem postaw przedsiębiorczości i innowacyjności (wymiar edukacyjny) - skierowany do uczniów, studentów oraz młodych przedsiębiorców (są to: seminaria, szkolenia, warsztaty, spotkania informacyjne, lekcje przedsiębiorczości oraz cykliczne wydarzenia „Tytani Biznesu” czy „Światowy Tydzień Przedsiębiorczości”). W 2018 roku w wydarzeniach uczestniczyło około tysiąc pięćset osób.

Z oferty usług Parku Przemysłowego Łomża w 2018 roku korzystało 159 podmiotów gospodarczych, które utworzyły około 200 miejsc pracy.

W 2018 roku w ramach konkursu ogłoszonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, Park Przemysłowy Łomża w partnerstwie złożył wniosek o dofinansowanie, który będzie dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020. Zgodnie z ogłoszonymi przez PARP wynikami konkursu, Projekt został zakwalifikowany do finansowania. Zaplanowane wydatki na realizację Projektu wynieść mają ogółem 23.660.900,00 zł. Dofinansowanie Projektu ze środków publicznych ma pokryć wydatki kwalifikowalne w kwocie 21.752.045,00 zł i będzie pochodzić ze środków z Unii Europejskiej (85% dofinansowania) oraz dotacji z budżetu krajowego (15% dofinansowania).

Projekt, zgodnie ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie, ma być wdrożony przez BPN-T jako Lidera Projektu we współpracy z Parkiem Przemysłowym Łomża i z udziałem w przedsięwzięciu 9 podmiotów będących Partnerami Projektu. Czas realizacji Projektu obejmuje okres od marca 2019 do września 2023 r. Jego celem jest stworzenie korzystnych warunków dla powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw, poprzez realizację profesjonalnego programu inkubacji startupów. Rozwój makroregionalnego ekosystemu startupowego przyczyni się do złagodzenia negatywnego trendu odpływu z województwa podlaskiego zdolnych studentów i absolwentów uczelni. Zwiększy liczbę innowacyjnych przedsiębiorstw zakładanych na terenie Polski Wschodniej. Doświadczenia nabyte dzięki realizacji Projektu pozwolą rozwinąć potencjał Parku Przemysłowego Łomża sp. z o.o. i dzięki temu wzbogacić ofertę usług proinnowacyjnych i wzmocnić kompetencje personelu instytucji otoczenia biznesu (IOB).

Głównym rezultatem Projektu będzie stworzenie warunków sprzyjających zakładaniu oraz rozwijaniu innowacyjnych i technologicznych startupów w Polsce Wschodniej. Dzięki projektowi w województwie podlaskim a także w Łomży, utworzonych ma zostać 270 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Przy czym co najmniej 200 z nich w ramach programu inkubacji (2 etap realizacji Projektu, do którego będzie przeprowadzany nabór spółek spośród uprzednio powstałych podmiotów) rozwinię swoje pomysły biznesowe do poziomu gotowości do wdrożenia na rynek (tzw. MVP) i otrzyma rekomendację do kolejnego poddziałania 1.1.2 Programu Operacyjnego Polska Wschodnia. Kwota wsparcia dla jednego startupu wynosi do 800 tys. zł.

Przychody Spółki w 2018 roku wyniosły 969.032,27 zł, a koszty 1.536.834,13 zł. W 2018 roku Spółka osiągnęła ujemny wynik finansowy w wysokości 567.801,86 zł. Na wynik finansowy Spółki wpływ przede wszystkim miały koszty amortyzacji w wysokości 451.027,80 zł (amortyzacja nie jest fizycznym wypływem środków finansowych ze spółki) i koszty pierwszego wyposażenia rozliczane w czasie – 96.955,79 zł (są to

koszty już poniesione i nie są wpływem środków ze Spółki). Znaczącą pozycję kosztową stanowi podatek od nieruchomości płacony do kasy Urzędu Miejskiego, czyli do właściciela spółki w wysokości 123.890 zł.

11. POLITYKA SPOŁECZNA

A. Zasiłki

W 2018 roku wypłacono **44 434** zasiłków rodzinnych na łączną kwotę **5 016 684,47 zł**

Dodatków do zasiłku rodzinnego wypłacono **13122** świadczenia na kwotę **1 990 815,58 zł**, w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka 220 świadczeń na kwotę 213018,78 zł z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 15 świadczeń na kwotę 8018,78 zł
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 1214 świadczeń na kwotę 465465,91 złotych, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 116 świadczeń na kwotę 33 142,94 zł
- samotnego wychowywania dziecka 2010 świadczeń na kwotę 384099,44 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 177 świadczeń na kwotę 22 730,44 zł
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 2074 świadczeń na kwotę 215833,38 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 130 świadczenia na kwotę 9313,38 zł
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania 56 świadczeń na kwotę 5426,88 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 14 świadczeń na kwotę 1032,88 zł
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 5283 świadczeń na kwotę 489 693,35 z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 414 świadczeń na kwotę 27 138,35 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego 2265 świadczeń na kwotę 217368,81 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 187 świadczeń na kwotę 9568,81 zł

Łącznie wraz z dodatkami wypłacono **57 556** świadczeń na kwotę **7 007 500,05 zł**.

Zasiłków pielęgnacyjnych wypłacono **17 789** świadczeń na kwotę **2 814 035 zł**. Świadczeń pielęgnacyjnych wypłacono **2619** świadczeń na kwotę **3 858 194 zł**. Specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono **610** świadczeń na kwotę **323 623 zł**. Zasiłków dla opiekuna wypłacono **428** świadczeń na łączną kwotę **226 469 zł**

W 2018 roku wydano 192 decyzji dotyczących świadczeń rodzicielskich. Wydatkowana kwota z tego tytułu wyniosła **2 065 121,00 zł**. Koszty obsługi wyniosły **5760,00 zł**. (koszty obsługi wynoszą 30 zł od wydanej decyzji)

W 2018 roku wydano 11 decyzji na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Z życiem” przyznających jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zgodnie z art. 10 ust. 10 i 11 wyżej wymienionej ustawy jednorazowe świadczenie i koszty obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty obsługi natomiast w rozumieniu ustawy

z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych wynoszą 3% otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie tj., 123,71 zł. Wydatki z tego tytułu wyniosły **44 000 zł**, koszty obsługi natomiast 1360,81 zł.

Z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka skorzystało **567** rodzin na kwotę **567 000 zł**.

W nowym okresie zasiłkowym 2018/2019 wydanych zostało 241 decyzji odmownych dotyczących zasiłków rodzinnych oraz 29 dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto wzrosła ilość świadczeń wypłacanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tzw. "złotówka za złotówkę". Dzięki niej przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych (674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem) nie oznacza automatycznie utraty świadczeń. Na koniec 2017 roku wypłacono 2 444 takich świadczeń, natomiast w 2018 roku 3 244. Złożone przez osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń rodzinnych wnioski traktowane były jako świadczenia do wypłaty w pełnej wysokości. Tak też planowano wydatki. Dopiero po rozpatrzeniu wniosku okazało się, że wypłata świadczeń następuje w niepełnej wysokości.

Ogółem świadczenia rodzinne w 2018 roku pobierało **3235** rodzin. Natomiast zasiłki rodzinne pobierało 1816 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko - 700 rodzin,
- na 2 dzieci – 790 rodzin,
- na 3 dzieci – 249 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 77 rodziny.

Zasiłek dla opiekuna w 2018 roku pobierało 37 świadczeniobiorców, natomiast specjalny zasiłek opiekuńczy pobierało 51 osób.

Ze świadczeń funduszu alimentacyjnego w 2018 roku korzystało **284** rodzin. Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 422 osoby. Najwięcej osób pobiera świadczenie w przedziale od 300 zł do 400 zł (**141 osób uprawnionych**). Łącznie wypłacono w 2018 roku **5534** świadczeń na kwotę **2 114 934,93 zł**.

Liczba dłużników alimentacyjnych w mieście wynosi 248 osób.

Z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych, od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **496 916,81 zł**, z tego:

- przekazano na dochody budżetu państwa – **392 086,58 zł (w tym odsetki ustawowe 234 841,34 zł)**
- przekazano na dochody własne właściciela – **104 830,23 zł**,

Świadczenia 500 + w I półroczu 2018r., pobierało w Łomży **4 816** rodzin, w tym na pierwsze dziecko **3258** tj. **67,64 %** wszystkich rodzin pobierających świadczenia. Łączna liczba wypłaconych w 2018 roku wyniosła **73 322** świadczenia na kwotę **36 459 923,91 zł**.

Uchwałą Nr 80 Rady Ministrów z dnia 30. maja 2018 r. ustanowiono rządowy program "Dobry start" wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Wsparcie polega na przyznaniu na dziecko, raz w roku, świadczenia "dobry start" w wysokości 300 zł. Realizacja programu rozpoczęła się od 1 lipca.

Ustalając liczbę dzieci, które byłyby uprawnione do w/w świadczenia opierano się na danych z Wydziału Edukacji, gdzie liczba uprawnionych wynosiła ponad 9 000. Liczba złożonych wniosków, a co za tym idzie osób uprawnionych do świadczenia była jednak znacznie mniejsza (**4936 wniosków**). Zwrot dotacji wynika więc z zawyżonego oszacowania liczby osób uprawnionych.

W 2018 roku od lipca wypłacono **1 988 550 zł**. Liczba przyznanych świadczeń wyniosła **6 635**, w tym **13** w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej.

Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie dobry start w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, z tego:	6 635
--	-------

- w szkole podstawowej	4 641
- w szkole ponadpodstawowej	263
- w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej	1 718
- w szkole artystycznej, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki	7
- w młodzieżowym ośrodku socjoterapii	0
- w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym	2
- w specjalnym ośrodku wychowawczym	0
- w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	4

Samorządowe becikowe

Uchwała Nr 132/XVIII/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania gminnego jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka /Dz. U. Woj. Podlaskiego z dnia 1 grudnia 2015 poz. 3878/

Zgodnie z w/w uchwałą „samorządowe becikowe przysługuje w wysokości 500 zł na dziecko. Na rok 2018 zaplanowano 300 000 zł. W grudniu zwiększono plan o kwotę 30 000 zł. Na koniec 2018 roku wydatkowano kwotę **325 000 zł, na 650 świadczeń.**

B. Łomżyński Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień

W 2018 roku ogłoszono otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” w **sferze przeciwdziałania narkomanii** (Zarządzenie Nr 23/18 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 23.01.2018 roku w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok).

Kwotę w wysokości 20.000 zł przyznano Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinom „NADZIEJA” na zadanie pt.: „Narkotekom mówimy nie! Młodzi liderzy wolontariatu dalej w akcji”.

W budżecie miasta na realizację “Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” (program przyjęto Uchwałą Nr 435/XLVIII/17 Rady Miejskiej Łomży z dnia 13 grudnia 2017 roku) w Dziale 851 – Ochrona Zdrowia, Rozdział 85154 – **Przeciwdziałanie alkoholizmowi**, zaplanowano kwotę **1.165.000,00 zł**. Zmiany planu dokonano Uchwałą Nr 468/LII/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie zmian w budżecie miasta na 2018 rok.

Z powyższej kwoty w ramach realizacji „LPPiRPAoIU” miejskie jednostki (w tym m. in.: szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne, miejskie jednostki organizacyjne) na realizację programów profilaktycznych w swoich placówkach otrzymały środki w wysokości 269.300 zł, natomiast kwotę w wysokości 998.330 zł, zabezpieczono na realizację pozostałych zadań określonych w “Łomżyńskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok”. W 2018 roku wydatkowano łączną kwotę w wysokości 1.087.879,99 zł na realizację „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok”, w tym:

- 269.300 zł - przekazano miejskim jednostkom organizacyjnym na realizację programów profilaktycznych w zakresie „LPPiRPAoIU” (w tym m. in.: przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły średnie, miejskie jednostki organizacyjne)
- 818.579,99 zł - wykorzystano na realizację pozostałych zadań określonych w „LPPiRPAoIU” (w tym m.in. dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, wynagrodzenia MKRPA, zakupy itp.)

W 2018 roku decyzją Prezydenta Miasta Łomży dotację w wysokości 40.000,00 zł przekazano Wojewódzkiemu Ośrodkowi Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, ul. Rybaki 3, 18 – 400 Łomża na realizację zadania „Nie zmieniaj całego świata. Miej odwagę i energię zmieniać ten kawałek wokół siebie.” (Umowa Nr 1/AM/2018 z dnia 07 czerwca 2018 roku).

W 2018 r., w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” dotacje w łącznej wysokości 600.000 zł przyznano dwudziestu organizacjom.

W wyniku rozstrzygnięcia II otwartego konkursu ofert Zarządzeniem Nr 268/18 z dnia 31.07.2018 roku w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych łączną kwotę w wysokości 126.963 zł przyznano dziewięciu stowarzyszeniom.

W ramach trybu pozakonkursowego przyznano dotacje:

- Zarządzeniem Nr 323/18 z dnia 10.10.2018 roku Prezydent Miasta Łomży przyznał dotację Fundacji „L” Al. J. Piłsudskiego 4, 18 – 400 Łomża w wysokości 10.000 zł na realizację zadania publicznego pt „Gra Miejska JP II”.

- Zarządzeniem Nr 317/18 z dnia 03.10.2018 roku Prezydent Miasta Łomży przyznał dotację Fundacji im. św. Cyryla i Metodego, ul. Zamoyskiego 49/13, 03 – 801 w Warszawie dotację w wysokości 7.470 zł na realizację zadania publicznego pt „Warsztaty dla taty”.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert, przyznano dwóm organizacjom łącznie 54.936 zł (Zarządzenie Nr 23/18 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 23.01.2018 roku w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok ; Zarządzeniem Nr 114/18 z dnia 04.04.2018 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok),

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert, Zarządzeniem Nr 268/18 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 23.01.2018 roku w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok z dnia 31.07.2018 r przyznano dwóm parafiom łącznie 51.626 zł.

Zarządzeniem Nr 315/18 z dnia 28.09.2019 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie dotacji celowej z budżetu miasta na realizację zadania publicznego przyznano dotację w wysokości 9.900 zł Stowarzyszeniu „Piesza Pielgrzymka Łomżyńska” ul. Dworna 25, 18 – 400 Łomża na realizację zadania pt. „Wskazujemy młodym jak żyć, by mogli pięknie życie przeżyć.”

Na podstawie Uchwały Nr 497/LIV/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 23 maja 2018 roku przyznano dotację celową w wysokości 60.000 zł. Przekazano ją Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinom „NADZIEJA” w Łomży z siedzibą w Łomży, ul. Zawadzka 55 z przeznaczeniem na dofinansowanie modernizacji bazy wyjazdowej karetek ratunkowych Grupy Ratowniczej Nadzieja będącej jednostką organizacyjną Stowarzyszenia – Umowa Nr 1/RM2018 z dnia 13 czerwca 2018 roku.

Na podstawie Uchwały Nr 10/II/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 05 grudnia 2018 roku w sprawie udzielenia dotacji Hospicjum pw. Świętego Ducha w Łomży przekazano dotację celową w wysokości 25.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu łóżek rehabilitacyjnych.- Umowa Nr 2/RM/2018 z dnia 10 grudnia 2018 roku.

C. Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej przy ulicy Polowej 39 w Łomży jest samorządową jednostką organizacyjną miasta. Przeznaczony jest dla 109 osób: dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie (kobiety). Zapewnia całodobową opiekę o określonym standardzie w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających, edukacyjnych zgodnie z indywidualnymi potrzebami mieszkanki. Umożliwia i organizuje pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

Dom Pomocy Społecznej przyjmuje osoby skierowane na podstawie decyzji wydanych przez dyrektorów miejskich lub gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz decyzji o umieszczeniu wydanej przez Prezydenta Miasta Łomża lub inną osobę upoważnioną.

Duży nacisk w całorocznej pracy Domu Pomocy Społecznej w Łomży kładziony jest na integrację osób niepełnosprawnych w kręgu lokalnym i pozalokalnym. Z inicjatywy działającego Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelektualnie „Pomocna Dłoń” przy Domu Pomocy Społecznej w Łomży organizowane są cykliczne spotkania: Spartakiada, Warsztaty Terapeutyczne, Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej oraz spotkania okazjonalne.

Misją Domu jest stworzenie inspirującego miejsca do rozwoju pasji, zainteresowań, uzdolnień, poprzez zapewnienie warunków rozwoju, kompleksową zindywidualizowaną opiekę i terapię w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego. Placówkę wyróżnia szeroka i różnorodna oferta terapeutyczna, solidna baza lokalowa i techniczna, profesjonalna i pełna zapału kadra opiekuńczo-terapeutyczna, nowoczesne metody pracy z mieszkankami, przyjazna i rodzinna atmosfera.

D. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje zadania własne powiatu z zakresu pomocy społecznej określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w stanie kryzysu, udzielanie poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego; udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego; udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie interwencji kryzysowej i wsparcia; udzielanie schronienia w hostelu osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w okresie do 3 miesięcy; opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

- a) liczba osób, które skorzystały z pomocy Ośrodka - 287,
- b) liczba porad udzielonych klientom Ośrodka - 1274,
- c) liczba osób, które skorzystały ze schronienia w hostelu Ośrodka - 11,
- d) liczba działań profilaktycznych i liczba osób objętych programami: 6

- projekt: „**Rodzina wolna od przemocy i uzależnień**”; w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych Uzależnień na 2018 rok
- Projekt „**Reagujmy na przemoc 2**” w ramach Programu Osłonowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, edycja 2018 " dofinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, edycja 2018”,
- projekt: **Dzień Bezpiecznego Internetu** polegający na przeprowadzeniu przez pracowników Ośrodka 14 godz. warsztatów psychoedukacyjnych dla młodzieży szkolnej z zakresu radzenia sobie z cyberprzemocą- skorzystały 143 osoby,
- projekt w ramach: XVI Podlaskie Dni Rodziny: „**Rodzina, miłość, wsparcie, tradycja**” polegający na przeprowadzeniu programu psychoedukacyjnego dla rodziców „Super Mama, Super Tata” (8 godz.), z którego skorzystało 11 osób oraz na przeprowadzeniu warsztatów psychoedukacyjnych dla młodzieży szkolnej w szkołach z zakresu radzenia sobie z trudnościami okresu dorastania (37 godz.), z którego skorzystało 392 uczniów,
- Wykład psychologiczny dla rodziców w szkole SP nr 4 : "Jak uchronić dziecko przed uzależnieniami behawioralnymi", skorzystało ok. 50 osób,
- Warsztat profilaktyczny dla młodzieży w SP nr 10 "Bezpieczna Randka" w SP nr, skorzystało 27 osób,
  - liczba rodzin objętych pracą socjalną - 101
  - liczba osób objętych pomocą specjalistów: 287 osób, w tym 198 kobiet, 30 mężczyzn, 59 dzieci.

E. Placówka Opiekunczo – Wychowawcza

Placówka Opiekunczo- Wychowawcza w Łomży jest placówką socjalizacyjno- interwencyjną, pełni ona funkcję zastępczą poprzez stworzenie dzieciom optymalnych warunków mieszkaniowych, wyżywienia, wyposażenia w odzież, przedmioty osobistego użytku, opiekę zdrowotną i gwarancję realizacji obowiązku szkolnego z zabezpieczeniem warunków do dalszego kształcenia i rozwoju. Sprawuje całodobową opiekę nad dzieckiem pozbawionym trwale lub czasowo opieki ze strony rodziny własnej, zaspokaja potrzeby życiowe przebywających w niej dzieci. Placówka w zakresie swojej działalności w wystarczającym stopniu zaspokaja potrzeby Miasta Łomża.

W 2018 roku w ramach programu „**Żyję zdrowo-wybieram świadomie**” realizowany był program profilaktyczny w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień - środki pozyskane w całości z budżetu miasta (zajęcia sportowe, zajęcia profilaktyczno- terapeutyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, arteterapia).

Placówka również realizowała we współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Łomży projekt „**Reagujmy na przemoc 2**” w ramach programu osłonowego- „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – finansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Pozyskano środki finansowe z Urzędu Miejskiego w Łomży na całkowity remont siłowni oraz wymianę sprzętu do ćwiczeń, po to aby nie ponosić kosztów wynajmu sali gimnastycznej w okresie zimowym w ramach zajęć sportowych a także umożliwić dzieciom aktywny wypoczynek oraz czas wolny.

F. Środowiskowy Dom Samopomocy

W mieście funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy przy ulicy M. Skłodowskiej- Curie 5, przeznaczony dla 43 uczestników z zaburzeniami psychicznymi. W 2017r. macierzysta placówka mieściła się w budynku przy ul. Wojska Polskiego 161 i nie spełniała wymaganych standardów. Jednocześnie od

2016r. funkcjonowała filia ŚDS na parterze budynku przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 5 dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym i głębokim, w tym dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną.

W lutym 2018r. nastąpiło całkowite przeniesienie ŚDS do wyremontowanej, w ramach II etapu inwestycji, części budynku przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 5 i połączenie z filią. Obecnie zajmuje ona pomieszczenia na 3 kondygnacjach o powierzchni 875,59 m² wraz z otaczającymi terenami zielonymi i obiektami sportowo-rekreacyjnymi. Sukcesem było pozyskanie w 2016 i 2017r. środków finansowych i realizacja dwuetapowej inwestycji, zakończonej w 2018r. W minionym roku dokupiono sprzęt do terapii i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz wykonano częściową izolację zewnętrzną i wyremontowano grotę solną.

W 2018r. został również złożony wniosek do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o środki finansowe na zwiększenie liczby miejsc w ŚDS w 2019r. z 43 do 48 dla nowych uczestników.

G. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności realizuje zadania z zakresu administracji rządowej na terenie Miasta Łomży oraz powiatów łomżyńskiego i zambrowskiego zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Podlaskiego nr 18/02 z dnia 4 czerwca 2002r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, które obejmują swoim zasięgiem więcej niż jeden powiat.

Poniżej przedstawione zostało tabelaryczne zestawienie zrealizowanych zadań merytorycznych z danymi ilościowymi za 2018 rok.

Liczba przyjętych wniosków	
Osoby zainteresowane (powyżej 16 roku życia)	2196
Dzieci (do 16 roku życia)	326
Suma	2522

Liczba wydanych orzeczeń	
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia)	2097
Orzeczenia o niepełnosprawności (dzieci do 16 roku życia)	322
Orzeczenia o umorzeniu postępowania	9
Suma	2428

Liczba wniosków o wydanie legitymacji	
Osoby zainteresowane (powyżej 16 roku życia)	643
Dzieci (do 16 roku życia)	47
Suma	690

Liczba wniosków o wydanie kart parkingowych	
Osoby niepełnosprawne	348
Placówki	4
Suma	352

Koszty funkcjonowania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności każdego roku wzrastają z uwagi na coraz większe koszty utrzymania i wydatki bieżące. Ponadto niskie płace orzeczników zatrudnianych na umowy zlecenia powodowały niską atrakcyjność pracy w tym zakresie, a tym samym rezygnację i niechęć pracy na rzecz pracy w orzecznictwie zarówno członków medycznych ze specjalizacjami, jak i pozamedycznych, w tym psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych i doradców zawodowych. Sytuacja powodowała konieczność wprowadzenia jeszcze większej dyscypliny pracy wewnątrz zespołu, aby nie miało to wpływu na płynność załatwiania spraw. Dodatkowym utrudnieniem była zapowiedź wprowadzenia ustawy „o jawności życia publicznego”, co powodowało zwalnianie się orzeczników, a w Polsce nawet likwidację zespołów. W związku z tym podejmowano różne działania, aby pojawiające się utrudnienia w organizacji pracy nie miały wpływu na sprawność i terminowość załatwienia spraw. Od trzech lat czynione są starania, aby poprawić zarówno warunki pracy orzeczników, jak i atrakcyjność zatrudnienia.

Ponadto czynione są starania, by zadanie powierzone Miastu Łomża – prowadzenie Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności realizowane było w jak największej mierze ze środków zewnętrznych, aby odciążyć budżet Miasta. I tak dzięki pozyskaniu dotacji zabezpieczone zostało utrzymanie PZON z budżetu państwa w roku 2016 w 86,99%, w 2017r. - 99,41%, a w 2018r. - 97,05%. W związku z niedostateczną ilością środków w 2018r. dwukrotnie występowano z wnioskiem do Wojewody Podlaskiego o zwiększenie środków z rezerwy celowej. W obu przypadkach Miasto otrzymało wsparcie finansowe, które łącznie w 2018 roku wyniosło 678.591 zł.

W ciągu ostatnich trzech lat udało się wyremontować pomieszczenie w którym orzekają lekarze orzecznicy, a także korytarz – poczekalnię dla klientów. Podnoszone są także kwalifikacje pracowników.

W 2018r. tak jak i w latach poprzednich wykorzystano 100% środków pozyskanych na bieżącą działalność zespołu z dotacji od Wojewody Podlaskiego. Jednocześnie zwrócono do budżetu Miasta 97,05% środków z zabezpieczonej w 2018 roku kwoty, czyli 294.405,93 zł. Ostatecznie z budżetu Miasta wykonie wyniosło 2,95 % na działalność PZON.

Od 1 sierpnia 2017r. zmieniły się przepisy związane z wydawaniem legitymacji osób niepełnosprawnych, w wyniku czego dokument ten otrzymał nową formułę, ale też zwiększyły się koszty jego wydawania. Minister Finansów zobowiązał się do przekazania środków z rezerwy celowej na sfinansowanie kosztów obsługi i korespondencji związane z wydawaniem legitymacji dokumentujących niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności oraz ich duplikatów w wysokości 12,05 zł za każdy złożony wniosek. Decyzją Ministra Finansów dla Miasta Łomży zabezpieczono środki z rezerwy celowej w wysokości 8.591,65 zł, co spowodowało zwiększenie planu w budżecie Miasta na zadania zlecone PZON, a wielkość przekazania środków uzależniona została od ilości wydanych legitymacji. W związku z tym Miasto zostało zobowiązane do przedkładania comiesięcznych sprawozdań dokumentujących faktyczną ilość zarejestrowanych wniosków o wydanie legitymacji, na podstawie których przekazywane były środki. Na tej podstawie PZON wykazał realizację zadania – wydanie legitymacji - na kwotę 8.001,20 zł.

Ponadto dochód Miasta z tytułu wydanych kart parkingowych wyniósł 380,85 zł, co stanowi obligatoryjne 5% z kwoty 7.617,00 zł wpłaconej przez klientów PZON.

H. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Działania podejmowane z zakresu polityki społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży są ukierunkowane na zapobieganie bądź ograniczanie występowania negatywnych zjawisk życia społecznego. Metody pracy i formy pomocy dostosowane są do potrzeb osób potrzebujących. Przy realizacji zadań zwraca się szczególną uwagę na podejmowanie działań na rzecz integracji społecznej mieszkańców oraz rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób i grup zagrożonych marginalizacją.

Ocena zasobów pomocy społecznej odzwierciedla działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Dane liczbowe wskazują, że od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa w zakresie liczby osób korzystających z pomocy. W 2018 roku z pomocy MOPS w Łomży skorzystało 1415 rodzin – 2878 osób w rodzinie. Świadczenia pieniężne otrzymało – 1485 osób - 1237 rodzin. Pracą socjalną objętych zostało 1554 rodziny - 3127 osób w rodzinie. Powodem korzystania z pomocy społecznej było wystąpienie równocześnie kilku przesłanek: ubóstwo – 997 rodzin, bezdomność- 23 rodziny, potrzeba ochrony macierzyństwa – 103 rodziny, w tym 31 rodziny wielodzietne, bezrobocie – 551 rodzin, niepełnosprawność – 445 rodzin, długotrwała choroba - 416 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 133 w tym: rodziny niepełne -87, rodziny wielodzietne – 37, alkoholizm – 25 rodzin, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 23 osób, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 14 rodzin, sytuacja kryzysowa – 22 rodziny, przemoc w rodzinie – 8 rodzin. Powyższe przesłanki wskazują, że ubóstwo było główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej. Najbardziej zagrożone ubóstwem są rodziny, w których występuje bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, uzależnienie. Okres korzystania z pomocy społecznej: do 1 roku – 287, do 2 lat – 156, do 3 lat – 143, do 4 lat – 117, od 5 lat i więcej 712.

Zasiłki celowe i w naturze w 2018 r. przyznano w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej oraz kosztów pogrzebu. Ogółem zasiłki celowe otrzymało 1313 osób, w tym zasiłki specjalne celowe – 236 osób. Kwota wydatkowana na zasiłki celowe – 97488 zł. Wykonano usługi pogrzebowe dla 7 osób, na realizację zadania wydano 12422 zł. W ramach gminnego programu osłonowego w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla mieszkańców Łomży otrzymało 124 osoby, wypłacono z MOPS 1418 świadczeń na kwotę 127752 zł.

Z zasiłków okresowych w 2018 r. skorzystało 801 rodzin – 2068 osób w rodzinie. Wypłacono 3209 świadczeń- na kwotę 1333825 zł. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 415,65 zł. Zasiłek wypłacany był średnio przez okres 4 miesięcy. Zasiłki okresowe przyznane były z powodu: bezrobocia – 552 rodziny, długotrwałej choroby – 154 rodziny, niepełnosprawności – 15 rodzin, inne powody – 80 rodzin.

Zasiłek stały dla osób, które są niezdolne do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolne do pracy, jeżeli ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej otrzymało w 2018 roku 300 osób - 297 rodzin w tym: dla osoby samotnie gospodarującej – 241 osób, pozostającej w rodzinie – 59 osób. Na zasiłki stałe wydatkowano – 1400 824 zł. – wypłacono 2889 świadczeń.

Świadczenia niepieniężne w postaci schronienia, składek na ubezpieczenie społeczne, posiłków, pomocy rzeczowej oraz usług opiekuńczych otrzymało 862 osoby - 578 rodzin- 1561 osób w rodzinach. Wydatkowano kwotę 146 492 zł. Ze schronienia w Noclegowni skorzystało 24 osoby w tym 4 kobiety. Ogrzewalnia posiada 20 miejsc dla osób, które mają problem z nadużywaniem alkoholu. Z ogrzewalni mężczyzn i kobiet skorzystało 104 osoby. Składki zdrowotne otrzymało 260 osób pobierających zasiłek stały, 4 cudzoziemców, 57 osób objętych programem zatrudnienia socjalnego CIS. Z programu dożywiania skorzystało 795 osób. Usługami opiekuńczymi objęto 117 osób. Usługami specjalistycznymi objęto 4 osoby. Do prac społecznie-użytecznych skierowano 16 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Przy wsparciu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego zrealizowano projekt „Aktywnie do sukcesu” dla 100 osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem oraz powstało Centrum Integracji Społecznej dla 58 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uczestnicy otrzymali wsparcie specjalistów, działań aktywnej integracji, aktywizacji zawodowej, kursów zawodowych, staży oraz działań środowiskowych.

W 2018 r. w mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 3 rodziny -12 osób. Z Klubu Seniora skorzystało w 2018 r. 120 osób w wieku 60+. Z usług Dziennego Domu Senior + korzystało 60 osób w wieku 60 + nieaktywnych zawodowo. Ogółem w ciągu roku z oferty korzystało 74 osoby. Dzienny Dom Senior + działa 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu.

W 2018 r. zostało wszczętych na terenie miasta Łomży 134 procedury Niebieskie Karty w tym: 123 wszczęte przez funkcjonariuszy KMP, 11- przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą sprawowania opieki nad dzieckiem całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, lub dzieckiem niedostosowanym społecznie. W 2018 r. świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka otrzymało 38 rodzin zastępczych na 65 dzieci (26 dzieci w rodzinach spokrewnionych (z tego 23 z Łomży), 16 w rodzinach zastępczych niezawodowych (z tego 6 z Łomży) i 23 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych (z tego 7 z Łomży).

Pomoc cudzoziemcom. W 2018 r. pomocą integracyjną objęto 18 osób - 4 rodziny. Wypłacono 141 świadczeń dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą na kwotę 84846 zł. Pomoc otrzymało 8 rodzin z pobytem tolerowanym lub ze względów w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zaspokojenie podstawowych potrzeb (dopłata do wydatków mieszkaniowych, żywność, leki, ubranie, podręczniki itp). Wypłacono 35 świadczeń na kwotę 17610 zł. Pomoc dla repatrianta: udzielono pomocy dla 2 rodzinom (8 osób) repatriantów pochodzących z Kazachstanu, którzy posiadają obywatelstwo polskie. Pomoc finansowa została przyznana na pokrycie wydatków związanych z wyposażeniem lokalu mieszkalnego. Łącznie na wyposażenie mieszkań wydatkowano kwotę w wysokości 47768 zł. Karta Polaka: zostało wypłacone świadczenie pieniężne dla posiadacza Karty Polaka, który był obywatelem Republiki Białoruś. Świadczenie pieniężne zostało przyznane na okres 9 miesięcy w łącznej wysokości 6600 zł.

I. Sprawy mieszkaniowe

Na chwilę obecną obowiązują zasady gospodarowania zasobem mieszkaniowym miasta uchwalone przez Radę Miejską Łomży w dniu 30 sierpnia 2017r. nr 386/XLIV/17 w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Łomża na lata 2017-2024.

- W roku 2017 został oddany do użytku budynek socjalny przy ul. Kamiennej 5 w Łomży o ilości mieszkań 56. Jest to budynek wyposażony we wszystkie urządzenia techniczne łącznie z co. Został on zasiedlony przez osoby znajdujące się na liście osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań przy współpracy ze Społeczną Komisją Mieszkaniową, przez rodziny zamieszkujące w budynkach przeznaczonych do wyburzenia z uwagi na zły stan techniczny oraz przez jedną rodzinę repatriantów z Kazachstanu.
- W roku 2017 w wyniku adaptacji części budynku hotelowego przy ul. Wesolej 117, uzyskaliśmy 5 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 299,50m². Mamy przygotowany projekt jego przebudowy i aranżacji. Trwa poszukiwanie środków zewnętrznych na ten cel.
- Dysponujemy 122 lokalami socjalnymi.
- Zasób mieszkaniowy tworzy 1034 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 44.951 m²

Przydział mieszkań w latach 2014 – 2018

Rok	Ilość przydzielonych mieszkań
2014	12
2015	24
2016	10

2017	69
2018	19

Dodatki mieszkaniowe w latach 2014 -2018

Rok	Kwota przyznanych dodatków w zł	Liczba dodatków
2014	2.784.574,31	15.953
2015	2.595.472,91	15,049
2016	2.355.965,32	14.112
2017	1.985.400,58	12.120
2018	1.724.978,53	10.652

Dodatki energetyczne w latach 2014 – 2018

Rok	Kwota przyznanych dodatków w zł	Liczba dodatków
2014	36.374,08	2371
2015	55.023,76	3706
2016	55.867,34	3818
2017	53.279,37	3664
2018	48.051,52	3347

12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

A. Roczny Program Współpracy

Najważniejszym dokumentem nakreślającym ramy współpracy łomżyńskiego samorządu z „trzecim sektorem” jest Roczny Program Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Projekt Roczno Programu Współpracy na 2018 rok został przygotowany we współpracy z Łomżyńską Radą Działalności Pożytku Publicznego, po uwzględnieniu uwag i propozycji wypracowanych w procesie konsultacji Roczno Programu Współpracy na 2017 rok oraz planowanych działań związanych z realizacją miejskich i wojewódzkich planów i programów.

Uchwalenie Roczno Programu Współpracy na rok 2018 poprzedziły konsultacje społeczne, przeprowadzone na podstawie Zarządzenia Nr 302/17 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 15 października 2017 r. w sprawie ogłoszenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie Roczno Programu Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok. Stanowisko dotyczące projektu Roczno Programu przedłożyła także Łomżyńska Rada Działalności Pożytku Publicznego. Opinia została dołączona do projektu dokumentu.

Roczny Program Współpracy na 2018 rok został przyjęty uchwałą Nr 410/XLVI/17 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 października 2017 r. Dokument określa m.in. plan współpracy finansowej i pozafinansowej pomiędzy Miastem Łomża a organizacjami pozarządowymi.

a. Współpraca finansowa

Roczny Program Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi na 2018 rok określił zadania priorytetowe oraz planowaną wysokość środków na ich realizację w następującym kształcie:

- 1) **W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz patologii społecznej – 688 000 zł** z przeznaczeniem na realizację Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień.
- 2) **W zakresie ochrony zdrowia – 100 000 zł** z przeznaczeniem na:
  - a) opiekę hospicyjną – paliatywną nad chorymi w terminalnym stadium choroby nowotworowej,
  - b) programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
  - c) programy służące profilaktyce, promocji zdrowia i wczesnej wykrywalności chorób, w tym dotyczące zdrowia psychicznego,
  - d) prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.
- 3) **W zakresie pomocy społecznej – 137 500 zł** z przeznaczeniem na:
  - a) dożywianie ludzi ubogich,
  - b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- 4) **W zakresie sportu – 1 200 000 zł** z przeznaczeniem na:
  - a) realizację systemu współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży szkolnej,
  - b) realizację programów szkolenia sportowego dzieci i młodzieży,
  - c) wspieranie rozwoju młodzieży szczególnie uzdolnionej, osiągającej najwyższe wyniki sportowe,
  - d) organizację na terenie miasta i regionu otwartych zawodów sportowych i sportowo-rekreacyjnych w szczególności dzieci i młodzieży o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym,
  - e) udział zespołów sportowych w zawodach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim, oraz organizacja tych zawodów na terenie miasta,
  - f) upowszechnianie i organizacja otwartych imprez sportowych.
- 5) **W zakresie turystyki i rekreacji – 30 000 zł** z przeznaczeniem na:
  - a) organizacja w szczególności młodzieżowych rajdów, spływów, zlotów krajoznawczych po Ziemi Łomżyńskiej,
  - b) wyznaczenie i oznakowanie szlaków dziedzictwa kulturowego w Łomży,
    - a) opracowanie i wydawanie niekomercyjnych wydawnictw promujących walory turystyczne Łomży, m.in. questów,
    - d) kreowanie i rozwój produktów turystycznych oraz organizacja imprez turystycznych na terenie Łomży, m.in. organizacja gier miejskich.
- 6) **W zakresie kultury i dziedzictwa narodowego – 220 000 zł** z przeznaczeniem na:
  - a) edukację patriotyczną oraz obywatelską,
  - b) edukację kulturalną i historyczną,
  - c) organizację otwartych imprez kulturalnych,
  - d) działalność promującą Łomżę,
  - e) działalność edukacyjną i popularno-naukową,
  - f) wspieranie lokalnego środowiska artystycznego,

g) działania związane z obchodami 600-lecia nadania Łomży praw miejskich.

7) W zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i edukacji ekonomicznej – 30 000 zł
z przeznaczeniem na:

- a) wspieranie działalności na rzecz organizacji pozarządowych (m.in.: podnoszenie poziomu wiedzy, profesjonalizacja realizacji zadań publicznych, podnoszenie standardu usług organizacji pozarządowych),
- b) promocja i wspieranie rozwoju wolontariatu,
- c) prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych,
- d) edukacja ekonomiczna i konsumencka,
- e) wsparcie ekonomii społecznej poprzez: szkolenia, konkursy, wydarzenia (m.in. Targi Ekonomii Społecznej),
- f) przygotowanie osób do świadczenia pracy w podmiotach ekonomii społecznej poprzez realizację programu szkoleniowego (m.in.: szkolenia stanowiskowe, szkolenia z zakresu ekonomii społecznej)

Ostateczną wysokość środków finansowych na realizację Rocznego Programu na 2018 rok określiła uchwała 438/XLVIII/17 z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Łomża na rok 2018.

b. Współpraca pozafinansowa

Do pozafinansowych form współpracy Miasta Łomży z organizacjami pozarządowymi zaliczono w szczególności:

- wzajemne informowanie się Miasta oraz organizacji pozarządowych o planowanych kierunkach działań, w tym informowanie organizacji pozarządowych o zadaniach publicznych, które będą realizowane w roku obowiązywania Rocznego Programu;
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach komisji konkursowych dla opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert;
- odbycie przynajmniej jednego w kwartale spotkania przedstawicieli Miasta z przedstawicielami sektora pozarządowego i innymi zainteresowanymi, mające na celu wymianę poglądów dotyczących najważniejszych aspektów funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz rozwój obszarów współpracy;
- promowanie działalności organizacji pozarządowych w szczególności poprzez:
  - I. zamieszczanie na stronie internetowej miasta informacji o działalności organizacji pozarządowych;
  - II. uwzględnianie w materiałach informacyjno – promocyjnych Miasta informacji o trzecim sektorze;
  - III. organizacja i przeprowadzenie konkursu „ŁOMŻYŃSKI SPOLECZNIK ROKU ...” „ŁOMŻYŃSKA INICJATYWA ROKU ...”;
- obejmowanie patronatem przez władze Miasta projektów i inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych w szczególności poprzez:
  - a) szkolenia i doradztwo dla organizacji pozarządowych przede wszystkim w zakresie: pracy metodą projektów, pozyskiwania środków na działalność, zmian w obowiązującym prawie dotyczącym organizacji pozarządowych;
  - b) udzielanie przez Miasto rekomendacji wnioskującym o to organizacjom pozarządowym;

- c) prowadzenie na portalu miejskim serwisu informacyjnego dla organizacji pozarządowych uwzględniającego:
- harmonogram ogłaszania konkursów dla organizacji pozarządowych na 2018 rok (w terminie 1 miesiąca od uchwalenia budżetu miasta),
  - regulaminy konkursów dla organizacji pozarządowych,
  - Roczny Program Współpracy, Łomżyński Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych Uzależnień oraz sprawozdań z ich realizacji za 2017 rok,
  - informację o wysokości środków przeznaczonych na realizację zadań w trybie małych grantów (art. 19 a ustawy), a także o każdej zmianie wysokości tych środków i zmianie zadań, których te środki dotyczą lub informacji o wysokości dostępnych środków,
  - informacje o działalności organizacji pozarządowych;
- d) systematyczne przekazywanie zbiorczych informacji dotyczących funkcjonowania trzeciego sektora;
- 8) korzystanie na preferencyjnych warunkach z miejskich lokali, obiektów i innych zasobów materialnych;
- 9) promocja wolontariatu na terenie Łomży;
- 10) tworzenie wspólnych zespołów konsultacyjnych o charakterze doradczym lub inicjatywnym, w tym włączanie organizacji pozarządowych do współtworzenia polityk publicznych i monitorowania ich realizacji;
- 11) rozwijania praktyki dialogu obywatelskiego m. in. poprzez organizację forów (spotkań, konferencji) organizacji pozarządowych i przedstawicieli Miasta;
- 12) włączania organizacji pozarządowych w działania promocyjne Miasta i regionu;
- 13) konsultowanie uchwał i aktów prawa miejscowego z Radą Pożytku i organizacjami pozarządowymi;
- 14) zapewnienie udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach rad i komisji istniejących na terenie Miasta.

c. Realizacja Programu

W 2018 roku organizacje pozarządowe zrealizowały niemal 200 zadań publicznych z udziałem środków Miasta Łomży. Samorząd przekazał podmiotom „trzeciego sektora” dofinansowanie w wysokości ponad 3 mln zł na realizację przedsięwzięć. Zestawienie obrazujące zakres współpracy finansowej Miasta Łomża z organizacjami pozarządowymi przedstawia się następująco:

Realizacja współpracy finansowej Miasta Łomża i organizacji pozarządowych w 2018 roku

a) Łączna wysokość środków finansowych przyznanych z budżetu miasta organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – tryb konkursowy i pozakonkursowy – 2.676.587,00 – środki promocji Miasta - 547.201,69 – środki kultury: współorganizacja imprez – 25.040,00 – środki przekazane uchwałą Rady Miejskiej - 25.000,00	3.273.828,69
b) Łączna wysokość środków finansowych z budżetu miasta wykorzystanych przez organizacje pozarządowe na realizację zadań publicznych w tym:	3.268.323,28

- tryb konkursowy i pozakonkursowy – 2.671.081,59	
- środki promocji Miasta – 547.201,69	
- środki kultury: współorganizacja imprez – 25.040,00	
- środki przekazane uchwałą Rady Miejskiej – 25.000,00	
c) Łączny udział środków własnych organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych zleconych w drodze konkursów ofert	980.252,01
c) Procent niewykorzystanych dotacji zwróconych do budżetu Miasta	0,2%
d) Łączna liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe z wyszczególnieniem zadań zleconych w drodze:	193
- konkursów ofert	135
- trybu pozakonkursowego	29
- w ramach środków promocji Miasta	22
- w ramach środków kultury: współorganizacja imprez	6
- ze środków Miasta Łomża przekazanych uchwałą Rady Miejskiej	1
e) Łączna liczba ofert złożonych przez organizacje pozarządowe na realizację zadań publicznych, z wyszczególnieniem ofert złożonych w drodze:	216
- konkursów ofert	183
- trybu pozakonkursowego	33
f) Łączna liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych (tryb konkursowy i pozakonkursowy)	175
g) porozumienia na realizację zadań ze środków promocji Miasta Łomża	22
h) porozumienia na współorganizację imprez ze środków kultury	6
i) Umowa na podstawie uchwały Rady Miejskiej	1
j) Łączna liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań publicznych (tryb konkursowy i pozakonkursowy)	117
k) Łączna liczba organizacji pozarządowych, które zrealizowały zadania publiczne przy wsparciu środków finansowych z promocji Miasta	17
l) Zadanie zrealizowane przy wsparciu finansowym przyznanym uchwałą Rady Miejskiej	1

W ramach współpracy pozafinansowej Miasta Łomży z organizacjami pozarządowymi zrealizowano wszystkie założone w planie Rocznej Programu Współpracy na 2018 rok działania. Do najważniejszych można zaliczyć:

- 1) W 2018 roku zostało powołanych, zarządzeniami Prezydenta Miasta Łomża 15 komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert, w skład których weszło 38 przedstawicieli organizacji pozarządowych.
- 2) Zorganizowano konkurs Łomżyński Społecznik Roku, Łomżyńska Inicjatywa Roku 2018. Łącznie wpłynęło 8 zgłoszeń: 2 wnioski do tytułu Łomżyński Społecznik Roku, 2 wnioski do nagrody Łomżyński Społecznik Roku w kategorii do 20. roku życia, 4 wnioski do nagrody Łomżyńska Inicjatywa Roku. Zgłoszenia analizowała kapituła, którą stanowili członkowie Łomżyńskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Podczas posiedzenia 3 grudnia 2018 r. ŁRDPP wytypowała kandydatów do nagrody i przygotowała rekomendacje Prezydentowi Łomży. Wręczenie nagród zwycięzcom odbyło się podczas wigilii organizacji pozarządowych i rad społecznych 18 grudnia 2018 r. w Domku Pastora w Łomży.

- 3) W 2018 Prezydent Miasta Łomża objął honorowym patronatem 25 przedsięwzięć organizacji pozarządowych;
- 4) Miasto Łomża współorganizowało, wraz z Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT z Suwałk i Stowarzyszeniem „Czas Rozwoju” w Łomży szkolenie pt. „Wolontariat i wolontariusze” w dniu 23.11.2018 r. w Domku Pastora, ul. Krzywe Koło 1 w Łomży.
- 5) Przygotowano uroczystości kończące kadencje rad społecznych oraz przeprowadzono nabór do składu rad na nową kadencję. Zadbano, by w składzie rad znaleźli się przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- 6) Prezydent Miasta powołał do składu Łomżyńskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego nowych członków. W skład Rady wchodzi 6 przedstawicieli organizacji pozarządowych.
- 7) W 2018 r. kontynuowano współpracę z firmą Witkac.pl, dotyczącą udostępnienia Miastu Łomża elektronicznego systemu składania ofert w otwartych konkursach ogłaszanych dla organizacji pozarządowych. Miasto Łomża podpisało w 2018 roku umowę z dostawcą usługi na obsługę konkursów ofert ogłaszanych na rok 2019.
- 8) Organizacje pozarządowe otrzymywały systematyczne informacje dotyczące zadań publicznych, które będą realizowane w roku obowiązywania Roczego Programu Współpracy – za pośrednictwem: strony internetowej Urzędu Miejskiego www.lomza.pl (zakładka Organizacje pozarządowe/Otwarte konkursy ofert), poczty e-mail ngo@um.lomza.pl, bezpośrednio w Referacie Partycypacji Społecznej, na spotkaniach z organizacjami pozarządowymi organizowanymi przez Miasto.
- 9) Na stronie www.lomza.pl systematycznie uaktualniano zakładkę Organizacje Pozarządowe, w której znalazły się informacje dotyczące: Roczego Programu Współpracy, otwartych konkursów ofert i trybu pozakonkursowego, dyżurów Centrum Organizacji Pozarządowych, działalności rad społecznych oraz mapa organizacji pozarządowych z terenu Miasta Łomża z danymi kontaktowymi i opisem ich działalności.

13. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym do zadań Prezydenta Miasta, jako organu wykonawczego gminy należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Miejskiej.

W 2018 roku Rada Miejska podjęła 148 uchwał. Wszystkie uchwały Prezydent Miasta przekazał w ustawowym terminie do organów nadzoru - w zakresie zgodności z prawem Wojewodzie Podlaskiemu i w zakresie zgodności z przepisami o finansach publicznych Regionalnej Izbie Obrachunkowej. Żadna z podjętych przez Radę Miejską uchwał nie została uchylona ani zmieniona przez organy nadzoru - uchwały przygotowane zostały i podjęte zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej wszystkie uchwały zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego.

Wykaz podjętych w 2018 roku uchwał przedstawia poniższa tabela.

Informacja o realizacji uchwał podjętych w 2018 roku	RAZEM	zrealizowano	realizacja w 2019	realizacja kilkuletnia	Nie zrealizowano
OGÓLEM w 2018 roku, w tym w sprawach:	148	120	14	13	1

BUDŻETU MIASTA I FINANSÓW	38	34	4	0	0
ORGANIZACJI I OBSŁUGI	27	27	0	0	0
GOSPODARKI KOMUNALNEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA	8	5	0	3	0
GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI	27	22	5	0	0
ROZWOJU GOSPODARCZEGO I FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH	6	1	0	5	0
KULTURY, SPORTU, TURYSTYKI I WSPÓLDZIAŁANIA SPOŁECZNEGO	13	9	1	2	1
OŚWIATY	10	10	0	0	0
ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ	13	9	1	3	0
URBANISTYKI I ARCHITEKTURY	6	3	3	0	0

W 2018 roku Rada Miejska podjęła 148 uchwał, z czego:

1. 120 uchwał zostało zrealizowanych,
2. 14 uchwał jest w trakcie bieżącej realizacji w 2019 roku:
  - 5 uchwał dotyczy sprzedaży działek – wydłużenie czasu zakończenia realizacji spowodowane było przekładaniem przez nabywcę terminu zawarcia umowy, koniecznością ponowienia procedury w związku z wejściem w życie ustawy przekształceniowej, oczekiwaniem na uregulowanie spraw spadkowych – wszystkie uchwały zostaną zrealizowane do końca maja 2019;
  - 4 uchwały dotyczą budżetu i finansów miasta w roku 2019;
  - 1 uchwała dotycząca współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi i klubami sportowymi stanowi podstawę do ogłoszenia w trakcie całego 2019 roku konkursów ofert na dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom;
  - 1 uchwała w sprawie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2019 rok jest realizowana w trakcie całego roku obowiązywania;
  - 3 uchwały w zakresie urbanistyki i architektury - w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża oraz w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Łomża dla terenu położonego przy ul. Rybaki – są w trakcie realizacji i proces zostanie zakończony w 2019 roku.
3. 13 uchwał obejmujących kilkuletni okres jest na bieżąco realizowanych zgodnie z założeniami i harmonogramami planów, programów i projektów:
  - 3 uchwały w obszarze gospodarki komunalnej i ochrony środowiska:
    1. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na terenie miasta Łomży w latach 2018-2023,

2. Program Ograniczania Niskiej Emisji,
  3. Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Łomża na lata 2018-2033
- 5 uchwał w zakresie rozwoju gospodarczego dotyczące:
1. zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków oraz budowli lub ich części zajętych na potrzeby działalności gospodarczej prowadzonej na terenie miasta Łomża w ramach programu pomocy de minimis,
  2. zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej na terenie miasta Łomża,
  3. ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Łomża,
  4. zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zasad ograniczania dostępności napojów alkoholowych w mieście Łomża,
  5. wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Łomża w charakterze Lidera do realizacji projektu „Regionalne Innowacje Społeczne – Centra Integracji Społecznej województwa podlaskiego” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- 2 uchwały dotyczące współdziałania społecznego:
1. zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Łomża,
  2. regulamin budżetu obywatelskiego Miasta Łomża.
- 3 uchwały w zakresie zdrowia i pomocy społecznej:
1. aktualizacja „Strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Łomży na lata 2016 – 2021”,
  2. określenie wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie,
  3. podwyższenie kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

14. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

A. Łomżyńskie Forum Samorządowe

Stowarzyszenie Łomżyńskie Forum Samorządowe (ŁFS) działa od października 2015r. Skupia obecnie dziewiętnaście samorządów Subregionu Łomżyńskiego w skład którego wchodzi subregiony: wysokomazowiecki - Miasto, Gmina, Powiat Wysokie Mazowieckie, Gmina Czyżew, Sokoły; kolneński - Miasto Kolno, Gmina Kolno, Turośl; grajewski - Miasto Grajewo, Miasto Szczuczyn; łomżyński - Miasto, Gmina, Powiat Łomża, Miasto Jedwabne, Gmina Śniadowo, Zbójna, Przytuły, Nowogród; zambrowski - Gmina Rutki.

Forum Samorządowe wspiera samorzady poprzez reprezentowanie interesów samorządów na forum regionu i międzynarodowym. Stowarzyszenie inspirowane i podejmuje wspólne inicjatywy służące społeczno-gospodarczemu rozwojowi gmin i powiatów, prowadzi pracę informacyjną, konsultacyjną mającą na celu wspólne rozwiązywanie problemów w zakresie poszczególnych dziedzin działalności samorządu terytorialnego. Skutecznie aplikuje o środki ze źródeł zewnętrznych, w tym z UE, na rozwój subregionu.

Stowarzyszenie wdraża przedsięwzięcie z obszaru popularyzacji kształcenia zawodowego w województwie podlaskim, jak też działa na rzecz małych inicjatyw lokalnych wspólnot. W 2018 roku zorganizowało po raz drugi międzynarodową konferencję II Forum Gospodarcze: „Nauka - Biznes – Administracja”. Jej celem było wspieranie rozwoju nauki i biznesu oraz popularyzacja efektów współpracy szkół wyższych, samorządów, biznesu, organizacji pozarządowych oraz aktywnego włączenia uczelni w rozwój gospodarczy regionu północno – wschodniej Polski.

Łomżyńskie Forum Samorządowe daje możliwość współpracy, wymiany doświadczeń przy realizacji przedsięwzięć istotnych dla rozwoju regionu i mieszkańców.

B. Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemia Łomżyńska

Uchwałą Rady Miejskiej Łomży Nr 126/XXII/07 z 28 listopada 2007r. Miasto Łomża przystąpiło do **Lokalnej Organizacji Turystycznej Ziemia Łomżyńska**. Dzięki tej przynależności w 2018 roku:

1. Prowadzona była dystrybucja materiałów promocyjnych miasta, dotyczących oferty turystycznej (atrakcje, szlaki, gastronomia, noclegi). Dzięki LOT nasze materiały dostępne były podczas wszystkich imprez turystycznych, w których uczestniczyli przedstawiciele LOT-u, min. Festiwal Wisły w Toruniu, Niedziela św. Rocha w Nowogrodzie, Mistrzostwa Polski w pływaniu na byle czym w Augustowie.
2. od czerwca do października (okres natężonego ruchu turystycznego) funkcjonował Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej, który zapewnił obsługę ruchu turystycznego w zakresie udzielania informacji o Łomży. Dzięki tej współpracy materiały promocyjne wydawane przez UM (plany miasta, przewodniki, broszurka „Szlaki Historyczne Łomży”, Łomżyński Kalendarz Wydarzeń) mogły trafić do turystów odwiedzających nasze miasto.

Dobra lokalizacja PIT w centrum miasta, pozwoliła nam na umiejscowiony tam jednego z infokiosków zakupionych w ramach projektu „Domek Pastora – Centrum Aktywności turystycznej i Kulturalnej w Łomży”. Turyści odwiedzający PIT mogli wykorzystywać urządzenie do uzyskania dodatkowych informacji o mieście. Należy dodać, że jest to drugi rok działalności PITiK w centrum miasta. Punkt został przeniesiony z budynku przy ul. Krzywe Koło na wniosek m.in. Urzędu Miejskiego.

3. Przedstawiciele LOT Ziemia Łomżyńska zorganizowali w roku 600-lecia nadania Łomży praw miejskich historyczny spływ pod nazwą „Śladami łomżyńskich oryli”, jednostką pływającą „Łomżyński Flis” z Łomży do Gdańska. Podczas całej trasy spływu podczas spotkań z przedstawicielami samorządów promowane było nasze miasto. Urząd Miejski wspierał zadanie finansowo. Wydarzenie zostało uznane za wyjątkowe i uzyskało tytuł Łomżyńska Inicjatywa Społeczna roku 2018.

Należy podkreślić bardzo dobrą współpracę Urzędu Miejskiego z organizacją, stałe, bieżące kontakty z prezesem. W 2020 roku oddana zostanie do użytku Hala Kultury, w której zaprojektowany został Punkt Informacji Turystycznej. W tym roku należy przygotować do tej sytuacji system informacji turystycznej oraz materiały promocyjne. Wydaje się, że naturalnym partnerem w tych działaniach jest LOT Ziemia Łomżyńska.

C. Regionalna Organizacja Turystyczna pn. „Szlak Wodny Króla Stefana Batorego”

Uchwałą Rady Miejskiej Łomży Nr 476/LXV/10 Miasto Łomża przystąpiło do **Regionalnej Organizacji Turystycznej pn. „Szlak Wodny Króla Stefana Batorego”**, której celem jest ożywienie turystyczno – rekreacyjne terenów wzdłuż rzek Narwi, Biebrzy, Kanału Augustowskiego aż do granicy

Państwa Polskiego.

Projekt ten należy do największych przedsięwzięć turystyczno – rekreacyjnych w Polsce, gdyż obejmuje swoim zasięgiem Warszawę, Województwo Mazowieckie, Województw Podlaskie oraz rejony Litwy i Białorusi. Należy podkreślić rolę jaką może odegrać w ożywieniu turystyki, rekreacji i wypoczynku na terenach o bogatych walorach wypoczynkowych oraz na wschodnich terenach przygranicznych.

W 2018 roku walne zebranie członków ROT przesłało stanowisko w sprawie ogłoszonego przez Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej „Programu rozwoju dróg wodnych do roku 2030”:

1. Ze względu na potrzebę rozwoju turystyki wodnej w Polsce należy wprowadzić do planów rozwoju dróg wodnych oznaczonych symbolami E-30, E-40, E-70 również drogi wodne o charakterze regionalnym.
2. Największy w Polsce projekt turystyczno – rekreacyjny pn. „Szlak Wodny Króla Stefana Batorego” wpisany na listę Polskich Szlaków Kulturowych, oprócz odcinków dróg wodnych E-40 i E-70 obejmuje drogi wodne o charakterze regionalnym (Kanał Żerański, Jezioro Zegrzyńskie, Narew, Biebrzę, Kanał Augustowski).
3. W planach rozwoju dróg wodnych do roku 2030 należy ująć drogi wodne o charakterze regionalnym wchodzącym w skład projektu pn. „Szlak Wodny Króla Stefana Batorego”.
4. Rozwój dróg wodnych o charakterze regionalnym stwarza szansę na rozwój gospodarczy samorządów w oparciu o turystykę wodną.

15. FUNKCJONOWANIE RAD SPOŁECZNYCH

A. Rada Seniorów

Łomżyńska Społeczna Rada Seniorów została powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Łomża (Zarządzenie Nr 274/2015 Prezydenta Miasta Łomża z dnia 25 września 2015 r. w sprawie powołania Łomżyńskiej Społecznej Rady Seniorów). W skład Rady wchodzi osoby starsze, podmioty działające na ich rzecz oraz osoby wskazane przez Prezydenta Miasta. Rada pełniła funkcję doradczą w sprawach dotyczących seniorów oraz reprezentowała zbiorowe interesy osób starszych w kontaktach z organizacjami i instytucjami zajmującymi się polityką senioralną oraz władzą samorządową.

Rada Seniorów jako organ doradczy i konsultacyjny, w ramach swoich kompetencji brała czynny udział w:

- konsultacjach społecznych dotyczących funkcjonowania Straży Miejskiej w Łomży oraz wyraziła swoje stanowisko w tym zakresie.
- fokusie na temat potrzeb, oczekiwań i problemów w związku z opracowywanym Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta, a także przedstawiła propozycję zadań do realizacji w ramach tego programu.
- spotkaniach konsultacyjnych Roczno Programu Współpracy Miasta Łomża z Organizacjami Pozarządowymi
- konsultacjach regulaminu Programu Łomżyńska Karta Seniora, programu stworzonego w celu pobudzenia aktywności Seniorów poprzez zwiększenie dostępu do usług publicznych, dóbr kultury, imprez sportowych oraz innych aktywności społecznych zapewniających poprawę warunków i komfortu życia. Cel ten jest realizowany na podstawie porozumień zawieranych z Partnerami, którzy oferują szereg ulg i preferencji dedykowanych seniorom. Jedną z nich jest Łomżyńska Karta Miejska uprawniająca osoby po 60 roku życia do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską na

terenie Łomży. Obecnie w programie pozyskanych zostało 46 Partnerów, a osób którzy posiadają Kartę Seniora jest już prawie 6200.

Ponadto Rada podejmowała wiele ciekawych inicjatyw, które przyczyniły się do zwiększenia aktywizacji osób starszych na różnych płaszczyznach życia społecznego oraz polepszenia jakości ich życia.

Z inicjatywy Rady Seniorów w naszym mieście zostały podjęte takie działania jak:

- Organizacja Łomżyńskiego Dnia Seniora „Seniorady” – cyklicznego już święta, podczas którego seniorzy mogą wspólnie spędzić czas i skorzystać z bezpłatnych usług Partnerów Programu Łomżyńska Karta Seniora
- Zmiana kursów komunikacji miejskiej i dostosowanie do potrzeb seniorów
- Oświetlenie przejść dla pieszych w miejscach o zwiększonym zagrożeniu
- Zwiększenie liczby ławek na trasach częściej uczęszczanych przez seniorów

W 2018 roku zakończyła działalność Łomżyńska Społeczna Rada Seniorów i na jej miejsce została powołana Uchwałą Rady Miejskiej Łomżyńska Rada Seniorów (Uchwała Nr 563/LX/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 17 października 2018 r. w sprawie powołania Łomżyńskiej Rady Seniorów).

B. Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością

Łomżyńska Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością została powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Łomża (Zarządzenie Nr 273/15 z dnia 25 września 2015 r. oraz Nr 5/2019 Prezydenta Miasta Łomża z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie powołania Łomżyńskiej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnością). W jej skład wchodzi osoby niepełnosprawne oraz działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Do zakresu działań Rady należy przede wszystkim inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością oraz realizacji praw osób z niepełnosprawnością, wydawanie opinii i formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności samorządu na rzecz osób z niepełnosprawnością, zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością oraz przedstawianie propozycji zadań i działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Rada jako organ doradczy i konsultacyjny, w ramach swoich kompetencji brała czynny udział w:

- Konsultacjach dokumentu „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2021”;
- Warsztatach „Konsultacje dokumentów planistycznych w podlaskich gminach”;
- Spotkaniu z przedstawicielami OWES dotyczącym nawiązania współpracy Rady z Ośrodkiem w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych
- Konsultowaniu planu podziału środków PFRON na zadania ustawowe z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Z inicjatywy Rady w naszym mieście zostały podjęte takie działania jak:

- Likwidacja barier architektonicznych (np. wykonanie poręczy przy schodach na przystanku MPK na ul. Konstytucji 3 Maja, zmiana struktury krawężnika przy ul. Zjazd)
- Przywrócenie prawidłowego działania informacji dźwiękowej w autobusach MPK
- Wydłużenie czasu trwania zielonego światła na niektórych skrzyżowaniach (np. przy ul. Wojska Polskiego)
- Poprawienie widoczności oznakowania przejść dla pieszych (ul. Piłsudskiego)

C. Młodzieżowa Rada Miejska Łomży

Młodzieżowa Rada Miejska została powołana Uchwałą nr 165/XXI/16 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 stycznia 2016 r. w celu wspierania i upowszechniania idei samorządności wśród młodzieży. Został jej także nadany statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania. Młodzieżowa Rada Miejska liczy 23 radnych, którzy reprezentują łomżyńskie szkoły ponadgimnazjalne. W 2018 roku rozpoczęła działalność II kadencja Młodzieżowej Rady Miejskiej.

Rada pełni rolę doradczą – konsultacyjną oraz inicjatywną. Radni aktywnie uczestniczyli w konsultacjach społecznych (np. Budżet Obywatelski) oraz wydawali opinie w sprawach ważnych dla Miasta (np. w sprawie funkcjonowania Straży Miejskiej). Ponadto zorganizowali szereg akcji:

- nawiązali współpracę ze Stowarzyszeniem Międzynarodowej i Międzykulturowej Wymiany ANAWOJ, czego efektem była organizacja w Domku Pastora Warsztatów „Papiery do kariery”, których celem było nauczenie młodzieży jak odnaleźć się na rynku pracy i edukacji, poznać swoje słabe i mocne strony oraz dobrze prezentować kwalifikacje (ze szkolenia skorzystało 50 osób)
- organizowali szkolenie komputerowe dla seniorów, z którego skorzystało 12 osób;
- zorganizowali akcję „Dzień dla Niepodległej” w Mieście, w ramach której przedstawiciele łomżyńskich placówek oświatowych wspólnie odśpiewali Hymn na placu Starego Rynku.

Młodzieżowi Radni chętnie włączali się w różne akcje np.: „Zostań moim Świętym Mikołajem”, której celem było wsparcie hospicjum na Litwie oraz „#walcz Daniel”, wzięli także udział w turnieju charytatywnych na rzecz swojego kolegi Damiana.

D. Społeczne Forum Gospodarcze

Społeczne Forum Gospodarcze ciało doradczą-opiniodawcze w zakresie rozwoju gospodarczego miasta powołane na początku kadencji, składające się z przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu. Podczas spotkań w 2018 r. poruszano tematy z obszaru realizacji Programu Rozwoju Przedsiębiorczości, nowych warunków inwestowania w Łomży, organizacji zrzeszającej łomżyńskich przedsiębiorców oraz budowy Via Baltica i oczekiwanego wpływu na rozwój gospodarczy miasta. Efektem działalności była inicjatywa śniadań biznesowych oraz konkursu gospodarczego Łomżyńskie Anioły Biznesu, a wcześniej zaopiniowanie Programu Rozwoju Przedsiębiorczości.

E. Łomżyńska Rada Sportu

Zarządzeniem 295/15 z dnia 22 października 2015 r. Prezydent Miasta powołał Łomżyńską Radę Sportu. W skład, której weszli trenerzy, sędziowie, działacze sportowi oraz łomżyński przedsiębiorca. Rada ze swojego grona wybrała: przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza, natomiast swoje funkcje wykonywała społecznie. Do zadań Rady należało w szczególności:

- 1) opiniowanie strategii rozwoju Miasta w zakresie kultury fizycznej,
- 2) opiniowanie projektu budżetu w części dotyczącej kultury fizycznej,
- 3) opiniowanie projektów uchwał dotyczących rozwoju kultury fizycznej,
- 4) opiniowanie wniosków w sprawie przyznania stypendiów i nagród zawodnikom osiągającym wysokie wyniki w międzynarodowym i krajowym współzawodnictwie sportowym,
- 5) opiniowanie programów rozwoju bazy sportowej na terenie Miasta,
- 6) koordynowanie i ocena imprez sportowych i rekreacyjnych współfinansowanych z budżetu miasta

Łomży,

7) inspirowanie i propagowanie działań służących rozwojowi kultury fizycznej.

Łomżyńska Rada Sportu wypracowała rekomendacje, które znacząco wpłynęły oraz poprawiły działalność łomżyńskich klubów. Ważnym punktem w działalności Rady było opracowanie regulaminu przyznawania stypendiów sportowych dla zawodników klubów sportowych mających siedzibę w Łomży, osiągających wysokie wyniki w międzynarodowym i krajowym współzawodnictwie sportowym. W 2016 r. uchwałą Nr 214/XXVII/16 z dnia 22 czerwca 2016 r. Rada Miejska Łomży przyjęła uchwałę w sprawie okresowych stypendiów sportowych.

Ponadto corocznie dla najlepszych sportowców przyznawana jest nagroda Prezydenta Łomży za wyniki sportowe osób lub zespołów sportowych reprezentujących kluby sportowe „Łomżyński Laur Sportowy”. Rolę komisji konkursowej sprawuje Łomżyńska Rada Sportu, która spośród zgłoszonych kandydatur, nominuje do tytułu w każdej z ośmiu kategorii i proponuje nagrody. Po Gali wręczenia Laurów Sportowych odbywa się Bal Sportowca, której pomysłodawcą i organizatorem jest Rada.

16. WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

Miasto Łomża ma podpisane listy intencyjne lub umowy partnerskie z 13 miastami. Są to: Czechowice-Dziedzice (Polska); Borysław (Ukraina), Gorki (Białoruś); Gusiew (Rosja); Kołomyja (Ukraina); Kowno (Litwa); Lida (Ukraina), Muscatine (USA), Nowogród Wołyński (Ukraina), Pavlikeni (Bułgaria), Sigtuna (Szwecja), Sodertälje (Szwecja), Soleczniki (Litwa). Współpraca odbywa się na płaszczyźnie wymiany informacji i doświadczeń, w zakresie kultury, oświaty, turystyki oraz sportu, jak również wspieranie kontaktów gospodarczych pomiędzy różnymi podmiotami. Poszczególne warunki współpracy definiują odrębne dokumenty prawne między samorządami.

W 2018 roku, w ramach obchodów jubileuszu 600-lecia nadania Łomży praw miejskich, gościliśmy w Łomży przedstawicieli samorządów: Czechowice – Dziedzice, Kołomyja, Pavlikeni, Soleczniki, Muscatine, Nowogród Wołyński, Lida oraz partnerów ze Szwecji. Gościliśmy również przedstawicieli Suboticy z Serbii, z którymi porozumienie o współpracy nie zostało jeszcze podpisane. Na łomżyńskich bulwarach został wówczas odsłonięty drogowskaz pokazujący odległość z Łomży do naszych miast partnerskich.

Ponadto w dniach 30 czerwca – 1 lipca zorganizowany został turniej piłkarski Łomża Cup, w którym udział wzięli m.in. drużyny z: Borysławia (Ukraina), Drohobycza (Ukraina), Kołomyji (Ukraina), Lidy (Białoruś) oraz Nowogrodu Wołyńskiego (Ukraina). Turniej ten będzie kontynuowany również w tym roku.

Zorganizowany został także Dzień Kultury Bułgarskiej, który odbył się 1 lipca. W jego trakcie miał miejsce koncert bałkańskiego zespołu Sarakina, degustacja tradycyjnej bułgarskiej kavarmy, wystawa "Bułgaria oczami Polaków" oraz prezentacja prac laureatów konkursu "Moja bułgarska podróż", organizowanego przez Bułgarski Instytut Kultury, składająca się z fotografii oraz szkiców ukazujących bułgarską przyrodę, architekturę, kulturę i historyczne dziedzictwo widziane oczami Polaków.

Wspólnie z samorządem Sigtuny (Szwecja) był realizowany projekt „Ekologia na co dzień w wychowaniu przedszkolnym z wykorzystaniem filozofii Reggio”, w ramach którego odbyły się 2 spotkania studyjne w przedszkolach w Łomży i Sigtunie, podczas których oprócz obserwacji pracy nauczycieli zostały omówione sposoby realizacji tematycznych zadań edukacyjnych postawionych do realizacji w obu przedszkolach.

17. KULTURA

Miasto Łomża zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców realizuje poprzez dotacje podmiotowe i celowe udzielane instytucjom kultury, dla których jest organizatorem, dotowanie zadań z zakresu kultury realizowanych przez organizacje pozarządowe, finansowanie przedsięwzięć kulturalnych organizowanych przez Miasto oraz wspieranie znaczących inicjatyw organizowanych przez inne podmioty.

Rok 2018 był nietypowy dla łomżyńskiej kultury, gdyż był rokiem Jubileuszu 600-lecia nadania praw miejskich Łomży. Wydatki z tym związane dotyczyły nie tylko Urzędu Miasta, ale również miejskich instytucji kultury i sektora NGO.

Łączna kwota przekazana z budżetu miasta na instytucje, w formie dotacji podmiotowych, wyniosła w 2018 r. 8 945 220,00 zł. (7 318 385,00 zł w 2015 r.) i jest wyższa od dotacji w 2015 roku o 22,23 %. Wpływ na zwiększenie dotacji w przypadku instytucji zatrudniających najwięcej pracowników (Muzeum i Biblioteka) miały niezbędne regulacje płacowe. Ponadto z powodu starzejącej się kadry pracowniczej, instytucje obciążane są dodatkowymi kosztami wynikającymi z zapisów regulaminów wynagrodzeń. Instytucje kultury pozyskują więcej środków ze źródeł zewnętrznych (głównie ministerialnych) i we wszystkich z nich, w stosunku do roku 2015, nastąpił wyraźny wzrost nominalny i procentowy w stosunku do dotacji. Wzrost dochodów z dotacji podmiotowej, grantów oraz przychodów własnych przełożył się we wszystkich instytucjach na większą ilość realizowanych zadań statutowych. W niektórych przypadkach, zmniejszenie się wskaźników wynika z ogólnych trendów (spadek czytelnictwa) lub możliwości rynkowych (zakupy eksponatów itp.). We wszystkich instytucjach zwiększenie się działań merytorycznych w stosunku do lat poprzednich, miało również związek z Jubileuszem 600-lecia nadania praw miejskich Łomży.

A. Miejskie instytucje kultury

Strukturę instytucji kultury Łomży stanowi 5 jednostek, w tym dwie instytucje artystyczne.

a. Miejski Dom Kultury – Dom Środowisk Twórczych

Dotacja podmiotowa w 2018 r. wyniosła 1 769 000,00 zł (1 242 500,00 zł w 2015 r.) co stanowi wzrost o 42,37 %. Stan zatrudnienia: 2018 – 19 osób (2015 - 22)

MDK – DŚT zrealizował: (w nawiasach porównania do roku 2015)

2 wieloelementowe imprezy masowe (2)

33 imprezy muzyczne (31)

21 spektakli teatralnych i występów kabaretowych (5)

24 wystawy plastyczne i fotograficzne (19)

38 warsztatów artystycznych i rękodzielniczych (21)

11 konkursów i przeglądów (11)

4 pokazy filmowe/ inne imprezy (7)

Wiele działań MDK – DŚT w 2018 roku realizowanych było z grantów ministerialnych (Scena z Mistrzem, Folkowe zachęty) i dotyczyły głównie warsztatów i koncertów. Dom kultury pozyskał także środki z programu MKiDN „Infrastruktura domów kultury” na rozpoczęcie remontu placówki. Miejska dotacja celowa z tym związana wyniosła 16 636 zł.

W stosunku do roku 2015 nastąpiło znaczne zwiększenie dotacji oraz wzrosła liczba imprez i uczestników, przy czym w powyższym zestawieniu nie zostały wyodrębnione przedsięwzięcia związane z 600-leciem i działania wynikające z dodatkowych środków pozyskanych z MKiDN.

b. Miejska Biblioteka Publiczna

Strukturę MBP w Łomży tworzą siedziba główna i cztery filie biblioteczne.

Dotacja podmiotowa w 2018 r. wyniosła 2 242 120,00 zł (1 822 943,00 zł w 2015 r.) co stanowi wzrost o 23%. Stan zatrudnienia: 2018 – 38 osób (2015 - 40)

W 2018 włączono do księgozbioru 6 407 woluminów o wartości 138 914 zł (5 698 wol. – 126 922 zł w 2015). Wskaźnik zakupu księgozbioru: 8,2 wol./100 mieszkańców (7,6).

Ze zbiorów ubytковано 12 882 wol. (3 371 wol.) Kontynuowano budowę komputerowej bazy MBP; 100 429 rekordów (93 829). Liczba tytułów gazet i czasopism; 216 (199).

Ogólna liczba odwiedzin wyniosła: 70 641 (84 215) w tym: w wypożyczalniach – 58 503 (69 209), w czytelnich – 12 138 (15 006). Wskaźnik wypożyczeń ogółem: 293,6/ 100 mieszkańców (347,6/100).

W 2018 r. zarejestrowano 8 018 czytelników (9 768). Wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł: 12,7 czytelnika na 100 mieszkańców (15,1/100)

MBP podejmowała wiele inicjatyw w zakresie działalności kulturalno-oświatowej i promocji czytelnictwa, m.in. spotkania, koncerty, lekcje, konkursy, wycieczki, gry itp. Łącznie w 2018 r. były 1 083 imprezy dla 17 015 odbiorców (w 2015; 583 dla 10 680 osób). Ponadto biblioteka zorganizowała 93 wystawy i gazetki (83) i 5 kiermaszy (3).

MBP w 2018 r. włączała się w ogólnopolskie i europejskie programy promujące czytelnictwo oraz pozyskała ze środków MKiDN 41 000 zł na zakup nowości wydawniczych.

Mimo intensywnych działań promujących czytelnictwo i powiększania zbiorów, unowocześniania metod korzystania z nich (komputerowa baza, digitalizacja, audiobooki, dostarczanie książek dla czytelników niepełnosprawnych itp.) spadła w stosunku do 2015 r. liczba odwiedzin i wypożyczeń. Zmniejszyła się liczba zarejestrowanych czytelników i wskaźnik czytelnictwa.

Wzrost dotacji podmiotowej w dużej mierze wynikał z podwyżek pensji pracowniczych (w licznych przypadkach nie osiągały one ustawowych minimów) i zobowiązań wynikających z regulaminów płacowych (stażowe, odprawy itp.).

c. Muzeum Północno – Mazowieckie

Muzeum Północno-Mazowieckie w Łomży tworzą trzy placówki: Muzeum w Łomży, ul. Dworna 22c, Galeria Sztuki Współczesnej w Łomży, ul. Długa 13 i w Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika w Nowogrodzie.

Dotacja podmiotowa w 2018 r. wyniosła 1 816 000,00 zł co stanowi wzrost o 18,9 % w stosunku do 2015 r. (1 527 652,00 zł) Stan zatrudnienia: 2018 – 40 osób (2015 - 37)

Wzrost zasobów muzealnych i ich konserwacja, w tym:

- pozyskanie muzealiów : Muzeum w Łomży – pozyskano 763 nowe muzealia (883 w 2015), w tym 669 to dary (781), a 94 to zakupy (102). Stan muzealiów w całym Muzeum na koniec 2018 roku: pod 26 561 numerami inwentarzowymi są 35 924 muzealia (24 416 / 33 151). W ewidencji komputerowego programu „Musnet” są 21 252 muzealia wszystkich placówek MP-M.

- konserwacja i remonty obiektów muzealnych: pracownie konserwatorskie muzeum poddały konserwacji w 2018 r. 133 obiekty (489)

Muzeum w Łomży

I. Wystawy czasowe (duże sale) - 4 ekspozycje (5)

II. Wystawy czasowe (sale edukacyjno – wystawowe) - 6 (4).

III. Inne wydarzenia – 8, w tym pokazy filmów, promocje spotkania, festyny itp. - uczestniczyło 550 osób. Odrębnym wydarzeniem była „Noc Muzeów” - ponad 9 tys. osób.

IV. Warsztaty. W Muzeum odbyło się 186 warsztatów muzealnych (głównie związanych z Jubileuszem 600-lecia Łomży i 100-leciem odzyskania Niepodległości) - 4544 uczestników.

V. Wydawnictwa: 1 książka reprint – 500 egz., foldery: 11 - egz. 2030, afisze: 575 egz., ulotki: 300 egz. W bibliotece muzealnej przybyło 17 nowych pozycji książkowych.

VI. Edukacja i promocja: łącznie zrealizowano 25 tematów edukacyjnych.

W „Spotkaniach Mikołajkowych” dla szkół i przedszkoli uczestniczyło 475 dzieci.

W 2018 roku Muzeum odwiedziło łącznie 23931 widzów i uczestników.

Galeria Sztuki Współczesnej ul Długa 13, - Oddział Muzeum

Wystawy czasowe – 10 wystaw (10)

Spotkania autorskie i pogadanki na wystawach: 67. Łączna frekwencja w GSW w 2018 r. wyniosła 3716 osoby (4470) z tego 1793 to zwiedzający grupowo, 1923 to zwiedzający indywidualnie. Uczestnicy warsztatów plastycznych; 615 osób.

Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika w Nowogrodzie – Oddział Muzeum

Imprezy plenerowe: „Niedziela na św. Rocha” – 8 tys. uczestników.

Pokazy wytwórczości ludowej: 21 warsztatów dla 546 osób.

W 2018 roku Skansen odwiedziło 27245 osób (22 378).

Łączna frekwencja w Muzeum Północno-Mazowieckim za 2018 rok wyniosła 54892 osoby (49 909), odbyło się 257 (146) warsztatów dla 5705 (3247) osób.

d. Teatr Lalki i Aktora

Teatr Lalki i Aktora w Łomży jest ośrodkiem artystyczno-edukacyjnym, który kieruje swoją ofertą do mieszkańców Łomży, województwa podlaskiego oraz ościennych: mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego.

Dotacja podmiotowa w 2018 r. wyniosła 1 716 000,00 zł co stanowi wzrost o 17,9 % w stosunku do 2015 r. (1 455 290,00 zł). Stan zatrudnienia: 2018 – 28 osób (2015 - 26)

Teatr w 2018 roku zrealizował 3 premiery (2), w tym sztukę „Zaczarowany jeleń” przygotowaną na obchody Jubileuszu 600 – lecia Łomży. W repertuarze bieżącym prezentował 10 przedstawień (9), łącznie zrealizował: 260 spektakli (266) dla 29 253 widzów (27 750), w tym: w siedzibie Teatru: 209 spektakli (215) dla 17 929 widzów (18 320), poza siedzibą: 51 spektakli (51) dla 11 324 widzów (9430).

TLiA w Łomży w 2018 roku realizował inne ważne projekty i wydarzenia m.in.:

- 31 Międzynarodowy Festiwal Teatralny Walizka /14 spektakli konkursowych i 6 imprez towarzyszących / 150 uczestników oraz 7.000 odbiorców wydarzeń - widzów/
- Poznajemy teatr – edukacja estetyczna dzieci i młodzieży / ilość warsztatów teatralnych: 64, ilość uczestników warsztatów teatralnych: 2.698/
- Pasja Zbliżenia 2018 /4 spektakle - 2.000 odbiorców/
- Ferie z teatrem /8 spektakli, 900 widzów/
- Noc Muzeów /120 widzów/
- Bilet za 300 groszy /120 widzów/

Teatr brał udział w 2 festiwalach zagranicznych i 2 międzynarodowych festiwalach w Polsce.

W 2018 otrzymał tytuł „Podlaska Marka Roku” oraz Odznakę Honorową „Zasłużony Dla Kultury Województwa Podlaskiego”.

Łomżyński teatr pozyskał granty w wysokości 10,84 % w stosunku do dotacji podmiotowej co pozwoliło zrealizować wiele projektów merytorycznych oraz dokonać remontu elewacji i zainstalowania iluminacji świetlnej budynku teatru (przy udziale miejskiej dotacji celowej i środków z dochodów własnych (śr. własne w 2018 r.- 21,24 % do dotacji podmiotowej)

e. Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego

Filharmonia jest miejską instytucją artystyczną, od marca 2018 roku wspólnie prowadzoną z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Dotacja podmiotowa w 2018 r. wyniosła 1 867 100,00 zł w tym 1 402 100 dotacji UM co stanowi wzrost o 10,4 % w stosunku do 2015 r. (1 270 000,00 zł), a ogólny wzrost wspólnych dotacji 2018 do 2015 wynosi 47 %. Stan zatrudnienia: 2018 – 22 osoby (2015 - 22)

Na podstawową działalność filharmonii składają się; organizacja regularnych koncertów oraz audycji muzycznych.

Koncerty: 66 w 2018 r (48 w 2015), ilość słuchaczy: 12 268 (12 566)

Audycje muzyczne: 133 w 2018r. (73), ilość słuchaczy: 7630 (3740)

W ramach 600-lecia Łomży FK i WL zrealizowała 1 koncert dla 550 słuchaczy.

Ponadto filharmonia organizuje corocznie, od 2005 roku, Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki „Sacrum et Musica” (19 koncertów w 2018r.)

Inną, istotną formą aktywności artystycznej jest nagrywanie płyt muzycznych. Filharmonia ma w dorobku 13 płyt, w tym 5 było nominowanych do nagrody polskiego przemysłu fonograficznego Fryderyk a 1 płyta do International Classical Music Awards 2018. Płyta Polish Contemporary Concertos nagrana w 2018 r zdobyła Fryderyka 2019.

Filharmonia łomżyńska w 2018 r. pozyskała ze środków zewnętrznych na działalność statutową 26 tysięcy zł., na zakupy inwestycyjne 86 334,94 (w tym 17 275,62 z UM).

B. Własne inicjatywy kulturalne Miasta

Prezydent Miasta i podległe mu służby są inicjatorami i realizatorami licznych przedsięwzięć kulturalnych, turystycznych i promocyjnych. Realizowane one były w oparciu o pracowników Wydziałów Urzędu Miejskiego, głównie Centrum Współdziałania Społecznego i Wydziału Komunikacji Medialnej i Promocji (obecnie połączone w Wydział Kultury, Sportu i Inicjatyw Społecznych).

Wiele działań kulturalnych realizowanych jest w, będącym w strukturach UM, Centrum Aktywności Turystycznej i Kulturalnej Domek Pastora. Obok zajęć oraz warsztatów plastycznych i plenerów, wystaw plastycznych i fotograficznych, organizowane były imprezy wieloelementowe takie jak Letnie Kino Plenerowe (w 2018 roku 8 seansów) Dni Wielokulturowej Łomży „Pod Wspólnym Niebem” (1.06 – 6.06.2018 – wystawy, koncerty, prelekcje), warsztaty dla młodzieży „Łomżyńskie Drogi do Niepodległości (listopad 2018).

Co roku organizowana jest gala wręczenia Nagród Prezydenta w Dziedzinie Kultury, Wieczera Wigilijna, Sylwester Miejski. Ponadto UM dofinansował znaczące dla miasta i regionu imprezy: Noc Muzeów – 2 814, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Walizka -30 tys., Dni Muzyczne Drozdowo – Łomża – 30 tys., Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego -5 tys. zł)

C. Obchody Jubileuszu 600-lecia nadania Łomży praw miejskich

Przygotowania do 600. rocznicy nadania praw miejskich Łomży rozpoczęły się 15 czerwca 2016 r. pierwszym posiedzeniem Miejskiego Komitetu Organizacyjnego. Powołane zostały zespoły robocze: ds. kultury i dziedzictwa narodowego, ds. promocji, ds. zagospodarowania i inwestycji, ds. edukacji i nauki oraz ds. duchowego przeżycia obchodów. Prace Komitetu miały charakter otwarty. Ich efektem było wypracowanie całorocznego programu obchodów. Główne obchody Wielkiego Jubileuszu, miały miejsce w dniach 15-16-17 czerwca 2018 r.

Pierwszy dzień uroczystości rozpoczęło poświęcenie figury Chrystusa przed łomżyńską katedrą, a następnie Msza święta w intencji Miasta pod przewodnictwem Jego Ekscelencji Arcybiskupa Salvatore Pennacchio, Nuncjusza Apostolskiego w Polsce. Kolejnym punktem była uroczysta sesja nadzwyczajna Rady Miejskiej, podczas której wręczono akt nadania honorowego obywatelstwa prof. Kazimierzowi Pieńkowskiemu – pierwszemu rektorowi Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży. Sesja została wzbogacona o elementy artystyczne w wykonaniu stowarzyszeń organizujących Rekonstrukcję nadania Łomży praw miejskich oraz Jarmark Średniowieczny. Stowarzyszenia te poprowadziły też korowód Księcia Janusza I, złożony z uczniów łomżyńskich szkół, przebranych w stroje z epoki. W sesji uczestniczyło ok. 300 osób, w korowodzie ok. 750.

Goście przybyli na sesję otrzymali w prezencie okolicznościowe wydawnictwo, monografię „Łomża na przestrzeni dziejów” pod redakcją prof. Krzysztofa Sychowicza. Książka ma osiem rozdziałów tekstu głównego, napisanych przez dziesięcioro autorów, ze wstępem Prezydenta Łomży. Autorką opracowania graficznego jest Teresa Adamowska. Tom w formacie A4 ukazał się w nakładzie 1500 egzemplarzy. Był wykorzystywany na potrzeby promocyjne Miasta. 100 egz. trafiło do sprzedaży (cena 39 zł). Dystrybucję prowadził MDK-DŚT.

Przez cały dzień w Łomży trwał Jarmark Średniowieczny. Na ul. Długiej usytuowane zostały stoiska komercyjne z rękodziełem, garmazerią, wyrobami artystycznymi. Na Starym Rynku prowadzone były warsztaty i działania edukacyjne. Stanęło obozowisko rycerskie, a także stoiska historyczne: rybak, bursztynnik, garniarz, kowal, bartnik (pszczelarz), kołczużnik, cieśla, szewc, zbrojownia, tekstylne, luceta, szczytnik, rymarz. Było stanowisko gastronomiczne wystylizowane na średniowieczną kuchnię, które przygotowało do degustacji potrawy według przepisów średniowiecznych. Prowadzono ogródek animacyjny dla najmłodszych oraz gry i zabawy średniowieczne ruchowe i planszowe.

Główną atrakcją Jarmarku była Rekonstrukcja nadania praw miejskich Łomży, widowisko przygotowane przez stowarzyszenie Pozytywni Historycznie. Składało się ono ze scenek: Przybycie mieszczan witających księcia, Przyjazd Księcia Janusza wraz z dworem na rynek miasta, Inscenizacja nadania praw miejskich, Sąd książęcy nad zwierzęciem, Pokaz Sbandieratori – żonglerka flagami, Legenda o nadaniu herbu miastu Łomża, Pokaz tańca, Sąd książęcy, Turniej rycerski.

Wieczorem w Katedrze łomżyńskiej odbył się uroczysty koncert Filharmonii Kameralnej, z udziałem muzyków z Łomży i Grodna, a także 100 chórzystów. Wykonywano muzykę polską, w tym osób związanych z Łomżą.

Dzień zakończył video mapping, barwny pokaz świateł na ratuszu łomżyńskim, pokazujący historię Łomży na przestrzeni sześciu wieków.

Kolejne dni Wielkiego Jubileuszu 600-lecia nadania Łomży praw miejskich (sobota-niedziela) odbyły się na Muszli Koncertowej przy ul. Zjazd. Był to cykl bezpłatnych, ogólnodostępnych koncertów rozrywkowych o charakterze rodzinnym.

Pierwszy dzień koncertów odbył się pod hasłem „My z Łomży”. Klimat rodzinnego popołudnia kreował akordeonista Michał Sawicki i Irmina z zespołem Leczsami. Publiczność mogła również obejrzeć układy tancerzy z BK Step, Bębniarnię Przemka Starachowskiego i występy młodych wokalistów, na co dzień pracujących z instruktorami Miejskiego Domu Kultury - Domu Środowisk Twórczych w ramach grup PopArt i Studia Wokalnego eMDeK-u. Druga część koncertu „My z Łomży” to występy artystów, których kariera nabrała już ogólnopolskiego rozpędu. Przed coraz liczniejszą publicznością wystąpił Adam Kalinowski, który zachwycił Polskę swoim występem w popularnym telewizyjnym talent show oraz utalentowany saksofonista Mateusz Kurkowski. Z niezwykle ciepłym przyjęciem fanów spotkała się Jula. Gwiazdą wieczoru był legendarny zespół Perfect. Zespół koncertujący od przeszło 40 lat zgromadził na Muszli Koncertowej wielotysięczną publiczność.

Drugi dzień obchodów rozpoczął się rodzinnym grillowaniem na nadnarwiańskich bulwarach. Pod mistrzowskim okiem Roberta Sowy piekły się kiełbaski, mięsa i smakołyki ufundowane przez firmy JBB Bałdyga i Prymat.

Późniejsze godziny, już na Muszli Koncertowej, przepełnione były muzyką rozrywkową. Na scenie najpierw pojawił się zespół Moment, a tuż po nim zaprezentował się łomżanin Wojciech Trawiński. Później publiczności nad Narwią przypomniał się Marcin Siegieńczuk, twórca i wokalista grupy Toples. Tuż po nim swoje umiejętności wokalne zaprezentowała Agnieszka Drewnicka z grupy Exaited. O 21.30 odbył się występ łomżyńskiej grupy Piękni i Młodzi. Gwiazdą niedzielnego wieczoru był zespół Boys. Dwudniowe wydarzenie poprowadzili członkowie kabaretu Łowcy.B. Nie zabrakło także konkursów, atrakcji dla najmłodszych oraz punktów gastronomicznych.

Poza głównymi obchodami, w ramach jubileuszu 600-lecia miały miejsce następujące wydarzenia:

- Powstała strona internetowa 600.lomza.pl, zawierająca podstawowe treści dotyczące historii miasta: oś czasu z wydarzeniami historycznymi, kalendarium „Był sobie dzień” z wydarzeniami z każdego dnia w roku, a także: biogramy znanych Łomżyniaków, aktualności z obchodów, kalendarium obchodów, zdjęcia Łomży sprzed lat i obecnej.

- Wydawano pismo „My z Łomży”, którego ukazało się pięć numerów o następującej tematyce: dziedzictwo mazowieckie, jak zmieniała się Łomża, obchody Wielkiego Jubileuszu, ludzie Łomży, duma Łomży. Wydawnictwo było bezpłatne, dostępne w placówkach miejskich.

- Wydawnictwa współfinansowane przez Urząd Miejski: „Historia Łomży ks. W. Jemielitego”, „600-lecie Miasta Łomża w dokumencie” Archiwum Państwowego, „Łomża na przestrzeni dziejów” pod red. Prof. K. Sychowicza,

- Wystawa plenerowa „600-lecie Miasta Łomża w dokumencie” Archiwum Państwowego w Łomży.

- Modlitwa za miasto. W każdą pierwszą niedzielę miesiąca przez cały rok była odprawiana Msza św. za Łomżę, za każdym razem w innej parafii. We wszystkich kościołach na niedzielnych Mszach św. była odmawiana specjalnie napisana modlitwa na 600-lecie.

- Wybito okolicznościowe monety - jantary, przedstawiające wizerunek księcia mazowieckiego Janusza I w mitrze książęcej na głowie i z herbem Piastów mazowieckich, na rewersie znajduje się współczesny herb Łomży, wzorowany na XVI-wiecznej pieczęci oraz okolicznościowe monety do samodzielnego wybijania podczas jarmarków i spotkań w Domku Pastora.

- Wykonano edukacyjną oś czasu, zawierającą najważniejsze daty historii miasta z tłumaczeniem na język rosyjski i angielski, która została zawieszona przed remontowaną Halą Targową.

- zakupiono ozdobne datowniki okolicznościowe ze zmienną datą do stosowania przez cały rok jubileuszowy we wszystkich placówkach pocztowych w Łomży.

- Zrealizowano murale: Leona Kaliwody i Halinki Jarnuszewiczówny na ścianie bloku mieszkalnego przy ul. Polowej 35 oraz orszak Księcia Janusza I Starszego (styl matejkowski) na ścianie zewnętrznej wygradzającej teren Muzeum Północno-Mazowieckiego przy ul. Dwornej 22c.

- W Muzeum Północno-Mazowieckim miały miejsce zajęcia z historii naszego miasta („Jeleń z łomżyńskiego herbu”, „Książę Mazowiecki Janusz I – dobroczyńca Łomży”, „Łomża – Miasto Książąt Mazowieckich”, „Lokacja Łomży na prawie chełmińskim”) oraz wystawa "Dawna i terażniejsza Łomża" z okazji 600-lecia nadania praw miejskich.
- W Galerii Sztuki Współczesnej prezentowane były wystawy łomżyńskich artystów (G. Gwizdon, R. Borawski, T. Adamowska, H. Osickiego).
- W Miejskim Domu Kultury-Domu Środowisk Twórczych prezentowana była wystawa P. Karwowskiego „Gotyk Ziemi Łomżyńskiej”. Wdany został także komiks o historii Łomży.
- W Teatrze Lalki i Aktora miała miejsce prapremiera „Baśni o Jeleniu”, przedstawienia opartego na motywach lokalnych legend.

D. Dziedzictwo historyczne

✓ Murale

W 2018 r. Łomża wzbogaciła się o trzy murale, które upamiętniły dwie ważne rocznice - 600-lecie nadania praw miejskich Łomży oraz 100-lecie odzyskania przez Polskę Niepodległości. Na ścianie jednego z bloków mieszkalnych przy ul. Polowej powstał mural komendanta X Okręgu Polskiej Organizacji Wojskowej w Łomży Leona Kaliwody i jego ukochanej Halinki Jarnuszewiczówny. Na ścianie zewnętrznej wygradzającej teren Muzeum Północno - Mazowieckiego namalowano orszak Księcia Janusza I Starszego w stylu matejkowskim, który nadawał Łomży prawa miejskie 600 lat temu. Trzeci mural na ścianie budynku przy placu Niepodległości przedstawiający marszałka Józefa Piłsudskiego na koniu zrealizowano w ramach projektu Miejskiego Domu Kultury-Domu Środowisk Twórczych "Piłsudski w Łomży". Projekt dofinansowało Narodowe Centrum Kultury w ramach programu "Murale Polskiej Niepodległości". W 2017 r. w Łomży powstały cztery murale z serii "Ku Niepodległej". Prezentują m.in. żołnierzy 33. Pułku Piechoty w bitwie z bolszewikami w 1920 r. i kapitana Mariana Raganowicza, powstanie styczniowe, autora "Flory Polskiej" Jakuba Wagę, etnografa Adama Chętnika.

Powstanie muralowej ścieżki spacerowo-dydaktycznej o charakterze historycznym miało na celu: zwiększenie świadomości historycznej na temat historii Miasta Łomża wśród dzieci i młodzieży oraz mieszkańców, zwiększenie liczby turystów oraz promocję turystyki poprzez budowę określonego produktu turystycznego, budowę społeczności lokalnej w małej ojczyźnie (tożsamość lokalna), budowę prestiżu miasta i regionu oraz rozwijanie funkcji kulturotwórczych i turystycznych poprzez wykorzystanie wybitnych wartości historycznych i architektonicznych, poprawę jakości życia w przestrzeni publicznej. Ponadto, wspieranie środowisk twórczych w Mieście oraz wykreowanie przedsięwzięć o prestiżowym znaczeniu regionalnym bądź krajowym.

✓ Video mapping

Pierwsza projekcja video mappingu odbyła się podczas obchodów 600-lecia nadania Łomży praw miejskich. W dniach 15-17 czerwca na fasadzie łomżyńskiego ratusza wyświetlono półgodzinny pokaz instalacji interaktywnej, opowiadający historię Łomży. Elementem kończącym projekcję była prezentacja 49 najlepszych prac wyłonionych przez jury w konkursie „Pokoloruj Ratusz na 600-lecie”.

Drugi video mapping miał miejsce podczas obchodów 100—lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości. Film prezentował łomżyńską drogę do niepodległości, przypominając wiele godnych przypomnienia postaci, miejsc i wydarzeń. Video mapping "Łomża dla Niepodległej" ukazał historię miasta

zarówno przed, w trakcie, jak i po zakończeniu "wielkiej wojny". Dzięki temu zgromadzeni na Starym Rynku mieszkańcy mogli bliżej poznać lokalne wydarzenia, związane z odzyskaniem przez Polskę wolności.

✓ Obchody 100-lecia niepodległości i Święto Wojska Polskiego

Łomżyńskie obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości odbyły się pod hasłem „Łomża dla niepodległej”. W ich trakcie m.in. miała miejsce Msza święta w intencji Ojczyzny i uroczysta odprawa pocztów sztandarowych. W Miejscach Pamięci Narodowej składane były kwiaty, a na mogiłach żołnierskich na cmentarzu zapalono znicze. Odsłonięto również nowego orła wieńczącego nagrobek Leona Kaliwody, komendanta drużyn harcerek i X Okręgu Polskiej Organizacji Wojskowej, który zginął 11 listopada 1918 r. podczas akcji rozbrajania niemieckich żołnierzy. W ramach obchodów na Starym Rynku odbył się także piknik patriotyczny. Podczas imprezy licznie zgromadzona publiczność śpiewała pieśni patriotyczne wspólnie z Przemkiem Kamińskim i Cezarym Borusiewiczem, Damianem Śliwińskim, Ewą Przestrzelską, uczniami Szkoły Podstawowej nr 7 oraz zespołami eMDeK KIDSy, Tabor i Maryna. W ramach projektu „100 lat – flaga”, realizowanego przez Spółdzielnię Socjalną Alexis, ułożona została stumetrowa biało - czerwona flaga. Wojsko wydało kilkaset porcji grochówki, zaś pracownicy Urzędu Miejskiego wraz z Miss Ziemi Łomżyńskiej Elwirą Talkowską rozdali 1000 sztuk zakładek do książek, upamiętniających lokalnych bohaterów związanych z jubileuszem 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę, prawie tyle samo biało-czerwonych chorągiewek i znaczków „Łomża dla niepodległej” oraz pół tysiąca lizaków dla najmłodszych. Już po zmroku, na fasadzie Ratusza wyświetlony został dziesięciominutowy video mapping historyczny przedstawiający wydarzenia z Łomży sprzed ponad 100 lat. Piknik patriotyczny zakończył biało-czerwony pokaz fajerwerków.

Obchody Święta Wojska Polskiego rozpoczęły się od złożenia kwiatów pod pomnikiem Żołnierzy 33 Pułku Piechoty na Placu Jana Pawła II. Po uroczystej Mszy św. w Katedrze Łomżyńskiej odbyło się symboliczne odsłonięcie muralu poświęconego marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Zwieńczeniem świętowania był koncert patriotyczny na Starym Rynku. Na scenie zaprezentowali się łomżyńscy seniorzy z zespołu Tabor, 15-letni wokalista z Łomży Damian Śliwiński, pochodzący z Jeleniej Góry Dominik „Sova” Gudowski. To wykonawca rapu patriotycznego, który swoimi utworami propaguje historię Polski, dobro oraz pozytywne wartości. Gwiazdą wieczoru był zespół Złe Psy, utworzony przez Andrzeja Nowaka, założyciela i gitarzystę grupy TSA, zaliczanej do prekursorów heavy metalu w Polsce.

Taka forma świętowania łączy historię ze współczesnością oraz zmieniającymi się wymaganiami odbiorców, przyczyniając się także do budowania innego - radosnego, kolorowego podejścia do świąt państwowych. W obchody są angażowane wszystkie pokolenia. Dzięki temu mieszkańcy Łomży mają poczucie, że święta narodowe oprócz atmosfery zadumy i patriotyzmu powinny rodzić także uczucie radości i szacunku dla państwa.

✓ Konkurs „Pokoloruj Ratusz na 600-lecie”

Konkurs plastyczny był skierowany do najmłodszych mieszkańców Łomży. Przedsięwzięciu przyświecał cel wzmocnienia wspólnoty i tożsamości łomżan, progresji rozpoznawalności Łomży oraz popularyzacji wiedzy na temat dziedzictwa historycznego miasta wśród jego najmłodszych mieszkańców. W kategorii przedszkoli dzieci kolorowały dowolną techniką wydruk w formacie A3 fasady łomżyńskiego Ratusza, który był załącznikiem do regulaminu konkursu. Natomiast w kategorii szkoła podstawowa uczniowie wykonali własnoręcznie rysunek Ratusza, także w formacie A3. Na konkurs wpłynęło ponad 350 prac. Spośród nich jury wybrało 49, które umieszczono w projekcji video mappingu, wyświetlonym na fasadzie Ratusza w dniach 15 i 16 czerwca podczas obchodów 600-lecia nadania Łomży praw miejskich.

✓ Renowacja pomników

W 2018 roku za kwotę prawie 43 tys. zł wykonano renowację pomników Zygmunta Glogera, Jakuba Wagi oraz Stacha Konwy. Prace realizowało Studio Artystyczno – Konserwatorskie z Bydgoszczy.

Zygmunt Gloger to żyjący na przełomie XIX i XX wieku historyk, etnograf i badacz folkloru polskiego. Jego pomnik, autorstwa Ferdynanda Jarocha został odsłonięty 25 sierpnia 1973 roku. Zlokalizowany jest przy ul. Sadowej i ul. Polowej, w pobliżu Centrum Kultury przy Szkołach Katolickich.

Jakub Waga to XIX-wieczny autor „Flory polskiej”, nauczyciel przyrody kształtujący jednocześnie wśród młodzieży postawy patriotyczne, prekursor działalności ekologicznej. Jego pomnik, autorstwa Ferdynanda Jarocha, znajduje się w Parku Miejskim pomiędzy ulicami Nowogrodzką i Wojska Polskiego. Odsłonięty został w 1967 roku.

Stach Konwa to żyjący w XVIII wieku bohater kurpiowski, jawiący się jako symbol oporu wobec najeźdźcy legendarny przywódca Kurpiów w czasie walk z wojskami sasko-rosyjskimi. Jego pomnik, znajdujący się u zbiegu ulic Nowogrodzkiej i Wojska Polskiego, został wykonany według projektu Gerwazego Lorinczego. Odsłonięcie monumentu odbyło się w czerwcu 1958 roku.

18. EDUKACJA

Miejskie żłobki w Łomży:

1. Miejski Żłobek nr 1 w Łomży, ul. Studencka 13;
2. Miejski Żłobek nr 2 w Łomży, ul. Spółdzielcza 8;

Przedszkola publiczne w Łomży :

1. Przedszkole Publiczne nr 1, ul. Wyzwolenia 1A, 18-400 Łomża;
2. Przedszkole Publiczne nr 2, ul. Polowa 57B, 18-400 Łomża;
3. Przedszkole Publiczne nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Spółdzielcza 8, 18-400 Łomża;
4. Przedszkole Publiczne nr 5, ul. Sikorskiego 216, 18-400 Łomża;
5. Przedszkole Publiczne nr 8, ul. Studencka 13, 18-400 Łomża;
6. Przedszkole Publiczne nr 9, ul. Prusa 11A, 18-400 Łomża;
7. Przedszkole Publiczne nr 10, ul. Ks. Anny 12, 18-400 Łomża;
8. Przedszkole Publiczne nr 14, ul. Kołłątaja 8, 18-400 Łomża;
9. Przedszkole Publiczne nr 15, ul. Kołłątaja 10, 18-400 Łomża.

Szkoły podstawowe w Łomży :

1. Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Reymonta 9, 18-400 Łomża;
2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego, ul. Piękna 2, 18-400 Łomża;
3. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Gen. Władysława Andersa w Łomży, ul. Kierzkowa 7, 18-400 Łomża;
4. Szkoła Podstawowa nr 5 im. Stanisława Staszica, ul. Polna 40A, 18-400 Łomża;
5. Szkoła Podstawowa nr 7 im. Adama Mickiewicza, ul. Mickiewicza 6, 18-400 Łomża;
6. Szkoła Podstawowa nr 9 im. Księcia Mazowieckiego Janusza I, ul. Ks. Anny 18, 18-400 Łomża;
7. Szkoła Podstawowa nr 10 im. Jana Pawła II w Łomży, ul. Niemcewicza 17, 18-400 Łomża;

Szkoły ponadpodstawowe, bursy szkolne:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących, ul. Bernatowicza 4, 18-400 Łomża;
2. II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Łomży, ul. Plac Kościuszki 3, 18-400 Łomża;
3. III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży, ul. Senatorska 13, 18-400 Łomża;

4. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 4 im. Marii Skłodowskiej – Curie, ul. Zielona 21, 18-400 Łomża;
5. Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących nr 5 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łomży, ul. Przykoszarowa 22, 18-400 Łomża;
6. Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących nr 6, ul. M. Kopernika 16, 18-400 Łomża;
7. Zespół Szkół Weterynaryjnych I Ogólnokształcących nr 7 w Łomży, ul. Stacha Konwy 11, 18-400 Łomża;
8. Zespół Szkół Specjalnych, ul. Nowogrodzka 4, 18-400 Łomża;
9. Bursa Szkolna nr 1, ul. Kopernika 16, 18-400 Łomża;
10. Bursa Szkolna nr 2, ul. Stacha Konwy 13, 18-400 Łomża;
11. Bursa Szkolna nr 3, ul. Zjazd 3, 18-400 Łomża.

Liczba przeliczeniowych etatów nauczycielskich na jednego ucznia**Przedszkola Publiczne**

Nazwa placówki	liczba uczniów	liczba n-li /etat/	przeciętna liczba uczniów na etat n-lski
Przedszkole Publiczne Nr 1	150	17,55	8,55
Przedszkole Publiczne Nr 2	102	10	10,20
Przedszkole Publiczne Nr 4	157	26,83	5,85
Przedszkole Publiczne Nr 5	125	12,68	9,86
Przedszkole Publiczne Nr 8	175	15,23	11,49
Przedszkole Publiczne Nr 9	216	19,47	11,09
Przedszkole Publiczne Nr 10	150	15,09	9,94
Przedszkole Publiczne Nr 14	225	19,95	11,28
Przedszkole Publiczne Nr 15	192	19,09	10,06
Ogółem	1492	155,89	9,57

Szkoły Podstawowe

Nazwa placówki	liczba uczniów	liczba n-li /etat/	przeciętna liczba uczniów na etat n-lski
Szkoła Podstawowa Nr 1	713	72,16	9,88
Szkoła Podstawowa Nr 2	336	38,18	8,80
Szkoła Podstawowa Nr 4	584	64,58	9,04
Szkoła Podstawowa Nr 5	714	61,56	11,60
Szkoła Podstawowa Nr 7	588	61,48	9,56
Szkoła Podstawowa Nr 9	1188	99,72	11,91
Szkoła Podstawowa Nr 10	1332	121,06	11,00
Ogółem	5455	518,74	10,52

Szkoły Ponadgimnazjalne i Licea Ogólnokształcące

Nazwa placówki	liczba uczniów	liczba n-li /etat/	przeciętna liczba uczniów na etat n-lski
----------------	----------------	--------------------	--

ZSTiO Nr 4	343	41,69	8,23
ZSMiO Nr 5	782	75,87	10,31
ZSEiO Nr 6	545	49,7	10,97
ZSWiO Nr 7	543	56,38	9,63
ZSO	609	52,8	11,53
II LO	508	43,88	11,58
III LO	443	42,24	10,49
ZSS	99	42,17	2,35
Ogółem	3872	404,73	9,57

Bursy Szkolne

Nazwa placówki	liczba uczniów	liczba n-li /etat/	przeciętna liczba uczniów na etat n-lski
Bursa Szkolna Nr 1	263	19	13,84
Bursa Szkolna Nr 2	223	13	17,15
Bursa Szkolna Nr 3	90	7	12,86
Ogółem	576	39	14,77

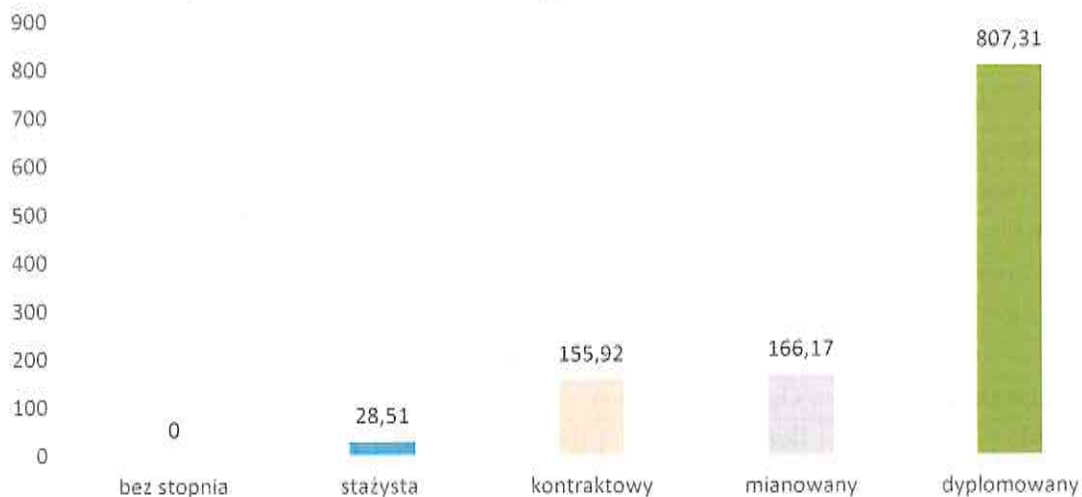
ZCKPiU

Nazwa placówki	liczba uczniów	liczba n-li /etat/	przeciętna liczba uczniów na etat n-lski
ZCKPiU	52	14,51	3,58

I. Stopnie awansu zawodowego

Szkoły i placówki publiczne	bez stopnia	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
1157,91	0	28,51	155,92	166,17	807,31

stopnie awansu zawodowego

Przedszkola

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt.	mianow.	dplom.	razem	uczniów	oddziały
PP 1	0	3	3,05	7	4,5	17,55	150	6
PP 2	0	0,59	0	2	7,41	10	102	4
PP 4	0	1	10,1	5,73	10	26,83	157	7
PP 5	0	0	3	3,68	6	12,68	125	5
PP 8	0	0	6	5,9	3,33	15,23	175	7
PP 9	0	0,38	3	4,45	11,64	19,47	216	9
PP 10	0	1	2	6	6,09	15,09	150	6
PP 14	0	0,28	5	5,5	9,17	19,95	225	9
PP 15	0	0	4	8	7,09	19,09	192	8
Ogółem	0	6,25	36,15	48,26	65,23	155,89	1492	61

Szkoły podstawowe

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt.	mianow.	dplom.	razem	uczniów	oddziały
SP 1	0	1	12	10	49,16	72,16	713	32
SP 2	0	1,72	6,5	4,4	25,56	38,18	336	20
SP 4	0	5,89	15,35	14,67	28,67	64,58	584	27
SP 5	0	3	10,33	7	41,23	61,56	714	31
SP 7	0	4,09	11	2,09	44,3	61,48	588	28
SP 9	0	1,09	13,38	12,5	72,75	99,72	1188	51
SP 10	0	1,5	12,78	9,72	97,06	121,06	1332	62
Ogółem	0	18,29	81,34	60,38	358,73	518,74	5455	251

Licea Ogólnokształcące I,II,III LO

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt.	mianow.	dplom.	razem	uczniów	oddziały
ZSO	0	0	1,11	4	47,69	52,8	609	21
II LO	0	0,71	0,17	2,49	40,51	43,88	508	17
III LO	0	0,57	2,84	3,5	35,33	42,24	443	16
Ogółem	0	1,28	4,12	9,99	123,53	138,92	1560	54

Szkoły Ponadgimnazjalne

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt	mianow.	dplom.	razem	uczniów	oddziały
ZST I O Nr 4	0	0,98	2,48	3,79	34,44	41,69	343	21
ZSMiO Nr 5	0	0	8,82	14,87	52,18	75,87	782	31
ZSEiO Nr 6	0	0	4,9	1,15	43,65	49,7	545	24
ZSWiO Nr 7	0	0,17	3,3	5,04	47,87	56,38	543	30
ZSS	0	1	6	9	26,17	42,17	99	18

Ogółem	0	2,15	25,5	33,85	204,31	265,81	2312	124
---------------	----------	-------------	-------------	--------------	---------------	---------------	-------------	------------

ŁCRE i ZCKPiU 2017/2018

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt.	mianow.	dypлом.	razem	uczniów	oddziały
ŁCRE	0	0	1,5	3	20	24,5		
ZCKPiU	0	0	3,81	2,69	8,01	14,51	52	3
Ogółem	0	0	5,31	5,69	28,01	39,01	52	3

Bursy Szkolne 2017/2018

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt.	mianow.	dypлом.	razem	wychow.	oddziały
BS 1	0	0	1	6	12	19	263	0
BS 2	0	0	2	1	10	13	223	0
BS 3	0	0	0,5	1	5,5	7	90	0
Ogółem	0	0	3,5	8	27,5	39	576	0

Ogółem szkoły i placówki publiczne

placówka	bez stopnia	stażysta	kontrakt.	mianow.	dypлом.	Razem	uczniów	oddziały
Ogółem	0	28,51	155,92	166,17	807,31	1157,91	10871	493

II. Wykaz zatrudnienia w pełnym wymiarze i niepełnym.**Przedszkola zatrudnienie**

placówka	pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
Przedszkole Publiczne Nr 1	17	2
Przedszkole Publiczne Nr 2	9	3
Przedszkole Publiczne Nr 4	23	6
Przedszkole Publiczne Nr 5	11	3
Przedszkole Publiczne Nr 8	16	3
Przedszkole Publiczne Nr 9	18	3
Przedszkole Publiczne Nr 10	15	1
Przedszkole Publiczne Nr 14	19	3
Przedszkole Publiczne Nr 15	18	1
Ogółem	146	25

Szkoły podstawowe

placówka	pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
Szkoła Podstawowa Nr 1	71	3
Szkoła Podstawowa Nr 2	37	6
Szkoła Podstawowa Nr 4	59	8
Szkoła Podstawowa Nr 5	60	4
Szkoła Podstawowa Nr 7	58	10
Szkoła Podstawowa Nr 9	81	60
Szkoła Podstawowa Nr 10	107	45
Ogółem	473	136

Licea Ogólnokształcące I,II,III

placówka	pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
Zespół Szkół Ogólnokształcących	32	56
II Liceum Ogólnokształcące	36	15
III Liceum Ogólnokształcące	30	18
Ogółem	98	89

Zespoły Szkół

placówka	pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4	12	88
Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5	52	85
Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących Nr 6	25	73
Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących Nr 7	50	27
Zespół Szkół Specjalnych	29	50
Ogółem	157	323

ŁCRE i ZCKPiU 2017/2018

placówka	pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji	25	5
Zespół Centrów Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego	9	25
Ogółem	34	30

Bursy Szkolne 2017/2018

placówka	pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
Bursa Szkolna Nr 1	19	0
Bursa Szkolna Nr 2	13	0
Bursa Szkolna Nr 3	6	2
Ogółem	38	2

IV. Wykaz placówek, dla których Miasto Łomża nie jest organem prowadzącym

Lp	Placówka	liczba dzieci/ucniów w słuchaczy	liczba oddziałów	etaty
Przedszkola				
1	Przedszkole Publiczne TWP PINOKIO	100	4	5,40

2	Niepubliczne Przedszkole Integracyjno-Terapeutyczne „AKADEMIA MALUCHA”	34	2	3,00
3	Niepubliczne Przedszkole Katolickie Zgr. Sióstr Służek NMP Niepokalanej	97	4	10,00
4	Niepubliczne Przedszkole Montessori „Przystań”	18	2	3,00
5	Przedszkole Niepubliczne NUTKA	53	3	12,50
6	Przedszkole Niepubliczne MOTYLEK	28	1	5,00
7	Niepubliczne Przedszkole Wesołe Słoneczko	138	6	9,70
8	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Mały Artysta	152	7	29,00
9	Dwujęzyczne Przedszkole „Bajkowe Przedszkole”	23	2	3,13
10	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Eksperymentarium Malucha”	0	0	0,00
11	Ewa Jarosz-Lipińska Punkt Przedszkolny	6	2	3,38
12	„Klubik Malucha” Niepubliczne Przedszkole Integracyjno-Terapeutyczne	0	0	0,00
13	Przedszkole Językowo-Artystyczne „Akademia Przedszkolaka” Rafał Borawski	20	2	3,00
Razem		669	35	87,11
1.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Mały Artysta	5		2,32
Szkoły Podstawowe				
1.	Szkoła Podstawowa Specjalna dla Dzieci z Autyzmem i Niepełnosprawnościami Sprzężonymi	6	3	5,50
2.	Katolicka Szkoła Podstawowa	93	5	21,02
3.	Szkoła Podstawowa SWEiRP	13	1	
Razem		112	9	
ODDZIAŁY GIMNAZJALNE				
1.	Oddziały gimnazjalne/Katolicka Szkoła Podstawowa	89	3	
2.	Oddziały gimnazjalne/młodzież/ SP SWEiRP	14	1	
3.	Gimnazjum d/Dor. SWEiRP	0	0	
4.	Gimnazjum Akademickie WSA	19	1	1,65
Razem:		122	5	
LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE				
1.	Katolickie Liceum Ogólnokształcące /Publiczna/	177	6	17,87
2.	Akademickie Liceum Ogólnokształcące WSA /młodzież/	126	6	13,02
3.	III Liceum Ogólnokształcące dla Dor. L. Mierzejewski	46	2	0,42
4.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dor. A Cysewska-Kubala	0	0	0
5.	Liceum Mistrzostwa Sportowego PWSiP (Publiczna) /młodzież/	58	12	11,35
6.	II Liceum Ogólnokształcące d/Dor SWEiRP	79	3	14,70
7.	Liceum Ogólnokształcące d/Dor. ŻAK	173	3	0,62
Razem:		659	32	
1.	Katolicka Bursa Szkolna	138		5,50

SZKOŁY ZAWODOWE				
1.	Policealne Studium Kosmetyczne L.Mierzejewski /Dor./	13	1	0,59
2.	Policealne Studium Administracji L. Mierzejewski /Dor/	85	2	0,36
3.	Prywatna Szkoła Policealna „Twoja Szkoła” A.Cysewska Kubala /Dor/	0	0	0
4.	Szkoła Policealna PWSiP (Publiczna - Młodzież)	0	0	
5.	Policealne Studium Farmaceutyczne STOPKA - (Młodzież)	20	1	0,68
6.	Policealna Szkoła d/Dor SWEiRP /Dor/	34	2	
7.	Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu ŻAK /Dor/	251	10	2,02
8.	Akademicka Szkoła Ponadgimnazjalna WSA /Młodzież/	81	4	8,25
9.	Policealna Szkoła Opieki Medycznej ŻAK /Dor/	79	1	0,35
10.	Policealna Szkoła Prawno-Administracyjna ŻAK /Dor/	47	2	0,33
11.	Niepubliczna Policealna Szkoła Zawodowa ŻAK /Dor/	0	0	0,00
12.	Policealna Szkoła Medyczna ŻAK /Dor/	0	0	0,00
Razem:		610	23	
BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA				
1.	Branżowa Szkoła I Stopnia - ZDZ	70	3	6,94
2.	Branżowa Szkoła I Stopnia - SWEiRP	81	3	
Razem:		151	6	
ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE				
1.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa ZDZ	41	2	
2.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa SWEiRP	21	1	
Razem:		62	3	

Na 31 grudnia 2018 r. plan wydatków bieżących tego działu wyniósł 125.846.212 zł. Planowane wydatki związane ze szkołami i placówkami oświatowymi zrealizowane zostały na kwotę 125.365.419,57 zł (99,62% planu), z tego:

- dotacja dla przedszkoli i szkół prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne wyniosła 16.812.728,89 zł,
- refundację pobytu dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Łomża w przedszkolach na terenie innych gmin – 115.450,16 zł,
- wydatki z tytułu dowozu uczniów niepełnosprawnych – 53.075,95 zł,
- wydatki z tytułu doskonalenia i doształcania nauczycieli – 239.493,61 zł,
- jednostki samorządowe wydatkowały 103.718.978,09 zł (wydatki bieżące),

Ponadto zrealizowano:

- wydatki w ramach dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki – 595.470,45 zł, w tym: wydatki szkół prowadzonych przez Miasto Łomża 570.376,54 zł, szkół niesamorządowych – 19.512,80 zł, wydatki UM w ramach 1% - 5.581,11 zł.

- wydatki bieżące w ramach projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej – 2.621.117,40 zł,
- pozostałe wydatki bieżące Urzędu Miejskiego – 1.209.105,02 zł.

19. SPORT I TURYSTYKA

A. Funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łomży realizuje część obowiązkowego zadania Miasta Łomży w zakresie działalności kultury fizycznej i turystyki, w tym zarządzanie obiektami i urządzeniami sportowymi. Obowiązki te wynikają z art. 7 ustawy o samorządzie gminnym. MOSiR na dzień 31.12.2018r. zarządzał 23 obiektami.

1) Park Wodny przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 15

Uchwałą Rady Miejskiej w Łomży zwolniono uczniów szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Łomża, z opłat za korzystanie z basenów miejskich w Łomży, realizujących zajęcia dydaktyczne, biorących udział w szkolnych i międzyszkolnych turniejach i zawodach.

Uchwałą Rady Miejskiej w Łomży, zwolniono dzieci w wieku 3 i 4 lat, będące mieszkańcami Łomży, z odpłatności za zajęcia w wodzie z elementami nauki pływania, w formie zorganizowanej przez MOSiR w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Zarządzeniem Prezydent Miasta Łomży 12.12.2017r. wprowadził rabat w wysokości darmowych pierwszych 600 (sześciuset) minut na karnecie rodzinnym z tytułu urodzenia się żywego dziecka, dla matki lub ojca, opiekuna prawnego dziecka albo opiekuna faktycznego dziecka, zamieszkałym w Łomży, niezależnie od ich dochodów.

W/w uchwały i zarządzenie Prezydenta Miasta Łomży obowiązują na obu pływalniach.

Frekwencja i dochody Parku Wodnego w 2018 roku były następujące:

Ogółem ilość wejść /fitness, sauna, basen, łaźnia, grotta solna/	Ilość wejść bezpłatnych /szkoły, przedszkola/	Ilość wejść na Kartę Dużej Rodziny	Dochody z najmu torów basenu pływackiego	Dochody z najmu powierzchni	Razem dochody z najmu i sprzedaży usług
162649	28532	6071	81 770,00 zł	5 904,00 zł	1 319 886,00 zł

Z innych form aktywności prowadzonych przez MOSiR tj.: Aqua Fitness, Fitness, Nauka pływania, Urodziny, Ferie zimowe, Wakacje, skorzystało 11 154 osób.

W 2018 roku MOSiR zorganizował ponadto 21 imprez ogólnodostępnych w Parku Wodnym, w których uczestniczyło 2025 osób, a spośród nich w V edycji 24-godzinnego Maratonu Pływackiego startowało prawie 500 osób, które przepląnęło dystans 1128 km i 20 m. Podczas maratonu wspierana była akcja Caritas "Podaruj dzieciom wakacje", której celem było zebranie środków na zorganizowanie wakacji dla dzieci z najbiedniejszych rodzin.

2. Pływalnia Miejska przy ul. Niemcewicza 17A w Łomży

Frekwencja i dochody Pływalni Miejskiej w 2018 roku były następujące:

L. p.	Ogółem ilość wejść /fitness, sauna, basen/	Ilość wejść bezpłatnych	Ilość wejść na Kartę Dużej	Dochody z najmu torów	Dochody z najmu	Razem dochody z
-------	--	-------------------------	----------------------------	-----------------------	-----------------	-----------------

		/szkoły, przedszkola/	Rodziny	basenu pływackiego	powierzchni	najmu i sprzedaży usług
1	67334	40120	1850	12 150,00 zł	4311,00 zł	211 719,00 zł

Cenniki dla obiektów Parku Wodnego i Pływalni nie zmieniały się od 2015 roku, nie uległy podwyższeniu nawet o wysokość inflacji co powoduje relatywny spadek udziału kosztów korzystania z obiektów w budżetach mieszkańców. Efektem zwiększonej dostępności między innymi z uwagi na niskie ceny jest wzrost ilości wejść do Parku Wodnego od 127 118 w roku 2012 do 162 649 w roku 2018. Porównując ceny biletów wejściowych w podobnych do naszego Parku Wodnego obiektów w Ostrołęce i Białymstoku należy stwierdzić, że są one wyższe w zależności od kategorii biletu odpowiednio od 10 % do nawet 70% w Ostrołęce, od 17% do 38% w Białymstoku.

Obserwowany wzrost popularności pływania jest wynikiem wieloletniego propagowania tej dyscypliny sportu przez MOSiR, który organizuje szereg cyklicznych imprez i zawodów dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Bezpłatne zajęcia skierowane do przedszkolaków, takie jak program „Podwodne przedszkole”, ale również dedykowane seniorom 60+ Aquafitness i fitness rozbudzają zainteresowanie rekreacją w wodzie u tych pierwszych i podtrzymują sprawność ruchową u drugich. Obserwujemy wzrost zainteresowania zajęciami prowadzonymi przez szkółki pływackie, które na bazie naszych obiektów prowadzą działalność jako niezależne podmioty gospodarcze. Podobnie jest z komercyjnymi zajęciami aquafitnessu, które zgromadziły w regularnie ćwiczących grupach kilkadziesiąt pań.

Szkoły w swoich programach nauczania przedmiotu wychowanie fizyczne zwiększyły liczbę wejść z 13 044 w roku 2016 do 19 817 w roku 2018 w obiekcie Parku Wodnego oraz z 35 072 w roku 2016 do 39 303 w roku 2018 w obiekcie Pływalni co daje odpowiednio wzrost 52% oraz 12%.

3) Stadion Miejski przy ul. Zjazd 18

Frekwencja i dochody Stadionu Miejskiego w 2018 roku były następujące:

L. p.	Ogółem usługi związane z udostępnianiem boisk treningowych i płyty głównej	Ilość wejść bezpłatnych	Ilość wejść na korty tenisowe	Dochody z najmu i reklam	Razem dochody z najmu i sprzedaży usług
1	33235	685	141	27 742,00 zł	82 202,00 zł

Wykorzystanie ilościowe infrastruktury Stadionu Miejskiego w 2018 roku:

Łomżyński Klub Sportowy 1926		Młodzieżowy Łomżyński Klub Sportowy		Inne Kluby		Lekkoatletyka zawody i treningi			
Ilość wejść płatnych	Liczba uczest.	Ilość wejść płatnych	Liczba uczest.	Ilość wejść płatnych	Liczba uczest.	Ilość wejść płatnych	Liczba uczestn	Ilość wejść bezpłat	Liczba uczest

116	9345	85	2410	16	430	x	x	67	6800
-----	------	----	------	----	-----	---	---	----	------

W 2018 roku MOSiR zorganizował 19 imprez na Stadionie Miejskim, w których uczestniczyło 5630 osób. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują :

- 20 maja 2018r. na Stadionie Miejskim odbyły się Mistrzostwa Województwa Podlaskiego Juniorów i Juniorów Młodszych w Lekkiej Atletyce im. Tadeusza Susoła, w których uczestniczyło 300 osób.
- W czerwcu odbył się I Łomżyński Dzień Sportu, podczas którego zaprezentowane zostały obiekty administrowane przez MOSiR. Wydarzenie przyciągnęło setki uczestników, głównie dzieci i młodzież. W defiladzie wokół stadionu przemaszerowały lokalne kluby i stowarzyszenia sportowe (w tym około 400 osobowa delegacja Młodzieżowego Łomżyńskiego Klubu Sportowego). "Gwiazdami" Dnia Sportu byli: Tomasz Frankowski, były reprezentant Polski w piłce nożnej, Grzegorz "Gabor" Jędrzejewski, znany z emitowanego na antenie Canal+ Sport, programu "Turbokozak" oraz Adrian Duszak, który zachwyił widzów programu Mam Talent tańcem z piłką nożną. Wydarzenie odbyło się dzięki współpracy ze stowarzyszeniami i klubami sportowymi, które pozyskały na ten cel środki z Ministerstwa Sportu i Turystyki.
- 15 września odbyła się 4. edycja "PKO Bieg Charytatywny". Sztafeta organizowana była pod hasłem „Pomagamy z każdym krokiem” jednocześnie na 12 wybranych stadionach lekkoatletycznych w całej Polsce. Dzięki staraniom Prezydenta Miasta ta impreza odbyła się także w Łomży. Wysilek zawodników przeliczony został na złotówki, które Fundacja PKO Bank Polski przekazała na wskazane przez zawodników lokalne cele charytatywne. Inicjatywę wspierają co roku celebryci i znani sportowcy. Ambasadorem łomżyńskiego biegu był Jakub Krzewina - polski lekkoatleta specjalizujący się w biegu na 400 metrów.

4) Treningowe boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Zjazd

Wykorzystanie boiska treningowego ze sztuczną nawierzchnią w 2018 roku

Łomżyński Klub Sportowy 1926		Młodzieżowy Łomżyński Klub Sportowy		Inne Kluby	
Ilość wejść bezpłatnych	Liczba uczestników	Ilość wejść płatnych	Liczba uczestników	Ilość wejść płatnych	Liczba uczestników
52	1600	96	3243	36	900

5. Kompleks Boisk Orlik 2012 przy ul. Katyńskiej 3

Wykorzystanie Kompleksu Boisk Orlik 2012

Rodzaj zajęć	Ilość wejść bezpłatnych
1) Szkoła Podstawowa nr 1 /poniedziałek – piątek w godz. 8:00-14:00/ - wychowanie fizyczne, 2) Cykliczne zajęcia piłkarskie z animatorem, 3) Treningi piłkarskie klubów i stowarzyszeń 4) Sparingi piłkarskie, 5) Rozgrywki "Miejskiej Ligi Piłki Nożnej"	68 000

6. Biały Orlik przy ul. Katyńskiej.

Wykorzystanie Białego Orlika

Ogółem ilość wejść	Ilość wypożyczonych łyżew	Ilość wejść na Kartę Dużej Rodziny	Ilość wejść i wypożyczeń łyżew na Kartę Dużej Rodziny	Dochody z najmu	Razem dochody z najmu i sprzedaży usług
14 330	10402	1046	966	10 981,00 zł	122 470,00 zł

W 2018 roku MOSiR zorganizował 25 imprez na Kompleksie Boisk Orlik 2012 i Białym Orliku, w których uczestniczyło 7305 osób.

7. Hostel MOSiR przy ul. Zjazd 18 przejęty przez MOSiR

Rodzaj dochodu	Ilość gości hotelowych	Ilość obcokrajowców	Razem dochody ze sprzedaży usług
Usługi hotelowe	4688	289	212 935,00 zł

8. Sala Historii Sportu Łomżyńskiego przy ul. Zjazd 18

Nazwa obiektu	Opis	Ilość wejść bezpłatnych
Sala Historii Sportu Łomżyńskiego	Utworzona na Stadionie Miejskim, zgromadzone są w niej pamiątki, zdjęcia, kroniki, medale, puchary i wiele innych ciekawych eksponatów związanych ze sportem w Łomży. Sala jest udostępniana bezpłatnie do zwiedzania., podczas imprez sportowych i nocy muzeów	521

9. Letni Park Zabaw przy ul. Katyńskiej – funkcjonował od maja do września.

Ogółem ilość wejść na zabawki dmuchane /zjeżdźalnia, zamek, mini tygrys, cyrk, arena wrażeń, plac zabaw z małpką	Razem dochody
1681	6 833,00 zł

10. Tereny Sportowo-Rekreacyjne nad Narwią

Ilość /opłaty rezydenckie, cumowanie, slipowanie dźwigiem	Ilość / wypożyczeń sprzętu pływającego/	Ilość osób korzystających z pola namiotowego	Dochody z najmu	Razem dochody z najmu i sprzedaży usług
---	---	--	-----------------	---

68	3520	1607	3049 zł	57 693 zł
----	------	------	---------	-----------

W 2018 roku MOSiR zorganizował 10 imprez na Bulwarach, w których uczestniczyło 2250 osób.

Sztandarową imprezą były zawody triathlonowe, które przyciągnęły do miasta wielu sportowców z różnych stron Polski i Europy. Zawodnicy w lokalnych mediach podkreślali urok łomżyńskich bulwarów i możliwości wykorzystania ich dla sportu i rekreacji. MOSiR planuje zwiększenie limitu miejsc w kolejnym roku, ponieważ limit 50 miejsc w 2018 roku wyczerpał się w 3 dni od momentu ogłoszenia zapisów. Zawodnicy przepłynęli odcinek 1200 metrów Narwi. Po wyjściu z wody czekało ich 15 kilometrów rowerem. Ostatnim etapem był 3-kilometrowy bieg. Finisz miał miejsce na bulwarach nadnarwiańskich w Porcie Łomża.

Ośrodek zorganizował również 32 imprezy sportowe w 2018 roku na innych obiektach w Łomży, w których uczestniczyło 3790 osób.

12. Miasteczko Ruchu Drogowego przy ul. Mazowieckiej.

13. Scena mobilna.

14. Plaża Miejska przy ul. Sikorskiego.

15. Siłownia zewnętrzna przy ul. Katyńskiej.

16. Siłownia zewnętrzna przy ul. Studenckiej.

17. Siłownia zewnętrzna przy ul. Polowej.

18. Siłownia zewnętrzna przy ul. Przytulnej.

19. Siłownia zewnętrzne: przy ul. Browarnej.

20. II siłownia fitness na Osiedlu Maria.

21. III ścieżka zdrowia na Grobli Jednaczewskiej

22. Centrum Wypoczynku i Rekreacji na Łomżycy.

23. Boisko wielofunkcyjne na Łomżycy.

We współpracy ze stowarzyszeniami sportowymi, przedszkolami, szkołami i uczelniami wyższymi MOSiR w 2018 roku zorganizował na różnych obiektach m.in. olimpiady dla przedszkolaków, zawody lekkoatletyczne, turnieje piłki nożnej i siatkowej, tenisa ziemnego, sportowe obchody dni okazjonalnych, aktywne ferie zimowe i wakacje dla dzieci i młodzieży.

Jednostka prowadzi także Miejską Ligę Piłki Nożnej MOSiR Łomża oraz Miejską Ligę Koszykówki MOSiR Łomża, w których zgłoszonych jest około 250 zawodników amatorów.

Nowością w ofercie MOSiR była w 2018 roku pierwsza szkołka piłkarska dziewcząt MOSiR Łomża. Pomysł powstał po meczu towarzyskim reprezentacji kobiet Polski i Litwy, jaki odbył się w lipcu 2017 roku na Stadionie Miejskim w Łomży. Treningi prowadzi wieloletni trener Łomżyńskiego Klubu Sportowego i kadry województwa podlaskiego: Dariusz Narolewski. Mimo krótkiego stażu cztery zawodniczki zostały wyróżnione i otrzymały powołanie do kadry U-13 dziewcząt Podlaskiego Związku Piłki Nożnej.

Rok 2018 był efektywny ze względu na liczbę wydarzeń, które MOSiR organizował lub współorganizował, w szczególności tych związanych z obchodami jubileuszu 600-lecia nadania praw miejskich dla Łomży. Szeroki wachlarz imprez sportowych skupił sporą rzeszę Łomżyniaków, a także przyciągnął turystów z innych miast i państw.

B. Współzawodnictwo sportowe

Ilość punktów zdobytych w systemie sportu młodzieżowego

L.p.	Klub	Rok			
		2015	2016	2017	2018
1.	„Prefbet - Śniadowo” Łomża	137	145	126	139
2.	„Narew-Kurpiewski” Łomża	56,33	79,67	81,5	80,5
3.	MKS „Dwójka”	40	10	26	9
4.	BKS „Tiger”	33	26	49	45
5.	UKS „Herkules”	31	17	4	10
6.	Łomżyński Klub Karate	22,5	16	0	2
7.	Młodzieżowy ŁKS	20	6	10	0
8.	KU AZS PWSliP	11	17,75	15	22,34
9.	Klub Szachowy „Maraton”	10	10	7	5
10.	UKS „Liceum Sportowe”	10	9,66	13	23
11.	KS „Łomżanie”	6	0	0	0
12.	UKS „Return”	4	5	0	2
13.	MKS „Medyk”	3	29	40	11
14.	Akademia Szachowa „Leonardo”	3	0	0	0
15.	UKS „Technik”	0	4	7	8
16.	UKS „Dziewiątka”	0	0	2,14	15
17.	UKS „4”	0	0	0	9
18.	Razem	386,83	375,08	380,64	380,84

C. Finansowanie zadań z zakresu kultury fizycznej

1. Dotacje dla klubów i stowarzyszeń sportowych

a) Współzawodnictwo sportowe szkół

Klub	
Miejski Szkolny Związek Sportowy	45000

b) Realizacja programów szkolenia sportowego

Klub	
Młodzieżowy Łomżyński Klub Sportowy	66120
KS Maraton	16500

RAPORT O STANIE MIASTA ŁOMŻA ZA 2018 ROK

LKS Narew – Kurpiewski Łomża	55100
UKS Jedyńka	20000
UKS Dziewiątka	20000
MKS Medyk	33500
GUKS „Dwójka”	39980
UKS Herkules	12000
GUKS Olimpijczyk	19000
Klub Uczelniany AZS PWSiP	25500
ŁŁKS Prefbet Śniadowo Łomża	67200
UKS Technik	14500
BKS „Tiger”	41100
UKS „Liceum Sportowe”	20500
UKS „4”	19000
RAZEM	470000

c) Sport seniorski

Klub	
Łomżyński Klub Sportowy 1926	210000
ŁŁKS Prefbet Śniadowo Łomża	90000
Klub Uczelniany AZS PWSiP	46000
UKS „Jedyńka”	15000
GUKS „Dwójka”	80000
UKS „Return”	11000
Spółdzielnia Socjalna „BLACK HORSE”	11000
Łomżyńska Akademia Brydża Sportowego	8000
Bokserski Klub Sportowy „Tiger”	9000
RAZEM	480000

d) Czwartki lekkoatletyczne

Klub	
Podlaskie TKKF	34500

e) Inne zadania (ujęte zostały wszystkie dotacje, w tym w trybie pozakonkursowymi niektóre, większe wsparcie w postaci zakupu nagród i usług)

Klub	Nazwa zadania	
	Łomżyńska Zima	6500

RAPORT O STANIE MIASTA ŁOMŻA ZA 2018 ROK

UKS „Dziewiątka”	Udział ów. MP w Kosz. (kat. młodzika)	10000
UKS Return	Nadzieja Cup	10000
	„Piątuś” Cap z okazji 600-lecia	10000
KU PWSiP	III Grand Prix Polski Seniorów w Tenisie St.	10000
	III Grand Prix Polski Juniorek i Juniorów	6000
ŁLKS Prefbet Śniadowo Łomża	Organizacja na terenie miasta otwartych zawodów(...)	14835
	MP Młodzików	10000
	Otw. Mistrzostwa Łomży na 10000m.	5000
MTKKF	Realizacja kalendarza imprez	12500
Pow. Zrzesz. LZS	Kalendarz Imprez	7200
K Ż "Zefir"	Regaty	10000
Yacht Club „Arcus”	Regaty pt. Powitanie Lata	3360
	Regaty „600-lecia”	5730
LKS „Narew – Kurpiewski” Łomża	MW Podl Juniorów im. Tadeusza Susoła	3700
	Zgrupowanie Kadry Narodowej Jun.	680
GUKS „Olimpijczyk”	Kosz. Liga Kadetek Woj Mazowieckiego	5000
„Podwodny Jeleń”	„Nurkowanie dla wszystkich”	3105
Stowarzyszenie „Biegamy dla Zdrowia”	Zimowy Bieg w Łomży	3000
	Łomża Półmaraton	10000
	„I Test Coopera” Test Sprawności	3000

RAPORT O STANIE MIASTA ŁOMŻA ZA 2018 ROK

BKS „Tiger”	Mistrzostwa Woj. Podl. w Boksie	10000
MKS „Medyk”	Konsultacja szkoleniowa z udziałem trenerów z Korei	10000
	„VI Otwarte Mistrzostwa Łomży w Taekw. o Puchar Prezydenta Łomży	10000
UKS „10”	Puchar Łomżyczki	7800
Stow. BK STEP	Udział Form. Tan. w MŚ w Czechach	10000
UKS „4”	Łomża Basket Cap 2017	3000
Akademia Brydża Sportowego	Turniej Par o Puchar Prezydenta Łomży	5000
SKTS	9 Grand Prix Weteranów w Tenisie St.	2000
	Otwarty Turniej Tenisa Stołowego	10000
Podlaski ZPN	Mecz reprezentacji Polski kobiet	
Grupa Falko 2 w Toruniu	Wyjazd łomżyńskiej ekipy na Mistrzostwa Świata Motoparalotniarzy w Tajlandii”.	10000
GUKS Olimpijczyk	MP Kadetek (U-16K)	10000
Liceum Sportowe	Turniej Tenisa Stoł. Osób Niepełnospr.	2000
Klub Szachowy „Maraton”	Udział Moniki Marcińczyk w ME Juniorów w Rydze i MUE w Rumunii”.	6000
Fundacja Pogodna Szkoła	„Mundialowy Festiwal Filmów Piłkarskich”	5000

f) Stypendia sportowe

Uchwałą Nr 214/XXVII/16 z dnia 22 czerwca 2016 r. Rada Miejska Łomży uchwaliła regulamin przyznawania i pozbawiania okresowych stypendiów sportowych osobom fizycznym osiągającym wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Od 2016 stypendia sportowe, przyznawane są osobom reprezentującym Łomżę i osiągającym wysokie wyniki w sportowym współzawodnictwie krajowym lub międzynarodowym w dyscyplinach indywidualnych i grach zespołowych.

Za rok	2015	2016	2017	2018
Ilość przyznanych stypendiów	3	5	17	18
Łączna kwota (zł)	36000	33960	120000	120000

- g) Nagrody Prezydenta Miasta Łomży dla sportowców, trenerów oraz innych osób wspierających rozwój sportu w Łomży „ŁOMŻYŃSKI LAUR SPORTOWY”

Przyznawane są zgodnie z zasadami i trybem określonym w Uchwale Nr 407/XLVIII/13 z dnia 30 grudnia 2013 r.

Łomżyńskie Laury Sportowe w kategorii „TALENT” otrzymują młodzi sportowcy, którzy osiągnęli sukces w kategoriach wiekowych: junior młodszy/kadet, młodzik lub w kategoriach dziecięcych. Wyróżnieni otrzymują dyplomy oraz nagrody rzeczowe. W latach 2015 – 2019 takie nagrody otrzymało 94 młodych sportowców. W kategorii „CAŁOKSZTAŁT DZIAŁALNOŚCI W ŁOMŻYŃSKIM SPORCIE” nagrodzono 14 działaczy sportowych. W kategorii „SPONSOR” Laurami i dyplomami nagrodzonych zostało 72 osoby i instytucje wspierające rozwój łomżyńskiego sportu. 7 zespołów sportowych nagrodzonych zostało Laurami, dyplomami i nagrodami w postaci sprzętu sportowego w kategorii „DRUŻYNA”. W kategoriach „INNE OSIĄGNIĘCIA SPORTOWE”, „TRENER” oraz „SPORTOWIEC” laureaci poza Laurami i dyplomami otrzymują nagrody finansowe. Tabela prezentuje ilość przyznanych nagród i ich łączną wartość w poszczególnych latach.

Kategoria/za rok	2015		2016		2017		2018	
	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość	ilość	wartość
Sportowiec	3	7000	3	7000	3	8000	4	8000
Trener	2	6000	2	6000	2	6000	3	6000
Inne osiągnięcia sportowe	5	5000	6	6000	5	5000	5	5000

W 2018 roku, przy udziale finansowym miasta, zorganizowano w Łomży m.in.:

- galę Knockout Boxing Night 3 z walką o pas Mistrza Europy wagi średniej, transmitowaną na antenie TVP Sport i TVP 1,
- galę Armia Fight Night II – drugie uderzenie, w której udział wzięli m.in. zawodnicy z Łomży,
- V Międzynarodowy Miting Lekkoatletyczny z udziałem medalistów Mistrzostw Świata i Europy,
- III Grand Prix Polski Seniorów i Seniorów w Tenisie Stołowym oraz III Grand Prix Polski Juniorek i Juniorów w Tenisie Stołowym,
- Konsultację szkoleniową z udziałem trenerów z Korei w ramach programu Taekwondo Peace Corps,
- VIII Łomża Półmaraton,
- Ogólnopolski Turniej Klasyfikacyjny Młodziczek „Piątuś Cup” oraz Młodzików „JBB Nadzieja Cup” w tenisie ziemnym,
- Mistrzostwa Województwa Podlaskiego w Boksie,
- Otwarte Mistrzostwa Łomży Amatorów na 10.000 metrów,
- V Turniej Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych,
- Otwarty Turniej Tenisa Stołowego z okazji Narodowego Święta Niepodległości,
- VI Otwarte Mistrzostwa Miasta Łomży w Taekwondo Olimpijskim o Puchar Prezydenta,
- Otwarte Mistrzostwa Województwa Podlaskiego Szkół Ponadgimnazjalnych w Tenisie Stołowym,
- XXI Ogólnopolski Turniej Minikoszykówki Chłopców „Łomżyńska Zima 2018”,

- IV Bieg Zimowy
- IV Ogólnopolski Turniej Koszykówki Dziewcząt i Chłopców „Łomża Cup”,
- Czwartki Lekkoatletyczne,
- I Test Coopera 12-minutowy Test Sprawności dla Wszystkich.

20. PROJEKTY REALIZOWANE ZE WSPARCIEM ZEWNĘTRZNYM

A. Projekty inwestycyjne

L.p.	Nazwa zadania - tytuł projektu	Źródła finansowania - Instytucja	Wartość całkowita inwestycji	Otrzymane dofinansowanie		Data złożenia wniosku	Etap/Uwagi
				kwota	% (wyd. kwal.)		
1	Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży – II etap, część 2	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	511.664,43	511.664,43	100%	30.01.2018r.	zrealizowano
2	Budowa hali sportowej wraz z zapleczem i łącznikiem oraz zagospodarowaniem terenu przy Szkole Podstawowej nr 7 w Łomży	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	7.640.967,57	500.000,00	ok 6 %	30.11.2017r	Zrealizowano i zakończono. Drugie źródło finansowania zadania. Zadanie jest już finansowane ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w kwocie 2.435.000,00zł

RAPORT O STANIE MIASTA ŁOMŻA ZA 2018 ROK

3	Remont drogi krajowej nr 61 w Łomży	Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	3.807.878,68	2.038.500,00	66%	07.02.2018 r.	zrealizowano
4	Budowa pięciu Otwartych Stref Aktywności w wariantcie rozszerzonym w Łomży	Ministerstwo Sportu i Turystyki	552.095,00	250.000,00	ok 45%	15.02.2018r.	trwa realizacja
5	Rozbudowa drogi gminnej nr 101081B w Łomży (ul. Niemcewicza)	Podlaski Urząd Wojewódzki	5.873.260,71	1.857.261,98	ok 32%	30.11.2017r.	trwa realizacja
6	„Sportowa Łomża - przyszłolna infrastruktura sportowa”	Ministerstwo Sportu i Turystyki	6.583.848,77	2.431.300,00	41%	28.03.2018r.	trwa realizacja

7	„Przebudowa i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży – II etap, część 3”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	14.059.671,79	3.200.000,00	2019r. - 1.200.000 2020r. - 2.000.000	29.11.2018r.	wniosek wybrany do dofinansowania (2019 rok)
8	Budowa ulicy Kolejowej w Łomży	Podlaski Urząd Wojewódzki	6.988. 537,18	3.000. 000,00	do 50% wydatków kwalifikowalnych (z kwoty 6.348.457,63)	14.09.2018r.	Planowane podpisanie umowy o dofinansowanie: maj 2019r.
9	„Sportowa Łomża - przyszkolna infrastruktura sportowa”	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	6.583 848,77	390.000,00	ok 6%	28.11.2018 r.	trwa realizacja wniosku wybrany do dofinansowania (maj 2019) - zadanie finansowane jest już z Programu Sportowa Polska - uzyskane dofinansowanie w 2018 roku 2.431.300 zł.

10	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynku komunalnego w mieście Łomża (Zespół Szkół Specjalnych - M.Składowskiej Curie 5, Przedszkole Publiczne nr 9, Kamienica Wojska Polskiego 15/17)	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	8.383.573,03	4.566.995,01	85% kosztów kwalifikowalnych	31.12.2018r.	wniosek w trakcie oceny/wyniki konkursu czerwiec 2019
----	--	---	--------------	--------------	------------------------------	--------------	---

B. Projekty edukacyjne dofinansowane ze środków unijnych

Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących Nr 7 w Łomży

1. „Młody technik-młodym przedsiębiorcą”

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

Kwota projektu: 735. 504,50 zł

Działania w 2018 r.: powstały 2 nowe pracownie w szkole tj.: pracownia języków obcych i pracownia biznesowo-ekonomiczna, które zostały wyposażone w materiały dydaktyczne. Realizowano zajęcia dodatkowe dla uczniów: z języków obcych (angielski, niemiecki), rachunkowości pn.„Własna firma”, doradztwa zawodowego oraz zorganizowano staże zawodowe. Uczniowie wyjeżdżali na wycieczki edukacyjne i Targi Przedsiębiorczości.

Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży

„Kształcimy umiejętności praktyczne”

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

Kwota projektu: 1.461.272,40 zł

Okres realizacji: 01.06.2018 r. – 31.08.2020 r.

Działania, które zostały zrealizowane w 2018 r.:

Przygotowano przetarg i wyłoniono Wykonawców którzy:

- przeszkolą 5 nauczycieli informatyków z zakresu Red Hat Administration I i Red Hat Administration II wraz z egzaminem;
- przeprowadzą zajęcia z uczniami, uczestnikami niniejszego projektu;
- dostarczą sprzęt dydaktyczny w ramach projektu;

Przygotowano *Regulamin rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „Kształcimy umiejętności praktyczne”* i dokonano naboru uczniów do poszczególnych zadań. Odbyły się pierwsze zajęcia w grupach.

Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży

Program Erasmus+ w ramach sektora: Kształcenie i Szkolenie Zawodowe, Akcja 2 „Partnerstwo strategiczne” tytuł programu: „Międzynarodowe partnerstwo dla poprawy jakości nauczania w szkołach zawodowych” (K2)

Okres realizacji: 01.09.2014 r. – 31.08.2017 r.

Wartość projektu: 214.245 EURO (około 899.121,44 zł)

Działania w 2018 r. - końcowe rozliczenie finansowe projektu (rozliczenie z partnerami z Litwy, Łotwy, Białegostoku oraz nauczycielami ZSEiO Nr 6 w Łomży uczestniczącymi w projekcie).

Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 w Łomży

Program Erasmus+ Wiedza w praktyce – zagraniczne staże w ramach Projektu „Staż zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz mobilność kadry kształcenia zawodowego”; Program Operacyjny „Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”; współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Okres realizacji: 01.12.2016 r. – 30.06.2018 r.

Wartość projektu: 87.462,00 EURO tj. 370 454,05 zł (wartość zrealizowanego projektu 366.836,00 zł, w tym: BP – 70.598,00 zł, EFS – 296.238,00 zł).

Działania zrealizowane w 2018 r. - 1 wyjazd na Litwę 25 uczniów technikum z branży: gastronomicznej, hotelarskiej i budowlanej oraz 2 nauczycieli. Każdorazowo podczas pobytu na Litwie uczniowie zrealizowali 21 dni programu stażu, opracowanego wspólnie na linii wnioskodawca - partner zagraniczny (w przedsiębiorstwach branży gastronomicznej, hotelarskiej i budowlanej zgodnie ze swoim profilem).

Program Erasmus + w ramach Projektu „Mój atut – staż zawodowy za granicą”; Program Operacyjny „Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”; współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Okres realizacji: 01.12.2018 r. – 30.11.2020 r.

Wartość projektu: 123.952,00 EURO (534.505,81 zł)

Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących Nr 5 w Łomży

Nowoczesna edukacja dla nowoczesnej Europy

Erasmus+ Fundacja Rozwoju Sytemu Edukacji

Kwota projektu: 150.520,00 EURO (635.868,73 zł)

Okres realizacji: 01.10.2017 r. – 31.12.2018 r.

Działania, które zostały zrealizowane w 2018 r.: Przeprowadzono zajęcia z języka angielskiego z uwzględnieniem słownictwa specjalistycznego dla czterech grup po 40 godzin w każdej grupie. Uczniowie poprzez używanie języka w mowie i piśmie przełamali barierę językową i to był jeden z głównych celów projektu. Przeprowadzono zajęcia kulturowe z elementami animacji językowej (języka greckiego) dla czterech grup po 20 godzin w każdej grupie. Rozliczono szkolenia językowe. Zorganizowano dwie mobilności dwóch grup 2 x 20 uczniów i 2 x 2 opiekunów w okresie 19.04.2018 r. – 18.05.2018 r. i rozliczono usługi hotelowe i transportowe.

Sporządzono dokumentację pierwszych dwóch grup projektu w systemie MobilityTool.

Wyjazd 2 grup po 20 uczniów i 2 opiekunów na praktyki zagraniczne do Grecji w okresach 01.09.-16.09.2018 r. oraz 15.09.-30.09.2018 r.

Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji

„Kształcenie kompetencji kluczowych szansą na lepszą jakość edukacji przedszkolnej”

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego

Okres realizacji: od 2016.08.01 r. do 2018.07.31 r.

Wartość projektu: 1.497.208,40 zł (końcowa wartość projektu – 1.356.419 zł)

Działania, które zostały zrealizowane w 2018 r.: realizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych w 9 przedszkolach w obszarach takich jak: rozwijanie uzdolnień i zainteresowań dzieci, wyrównywanie szans edukacyjnych w zakresie stwierdzonych deficytów, w tym niepełnosprawności; ponadto realizacja szkoleń rad pedagogicznych oraz szkolenia w ramach sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli przedszkoli, nauka w ramach studiów podyplomowych, kursów, szkoleń indywidualnych w zakresie pedagogiki specjalnej.

„KOMPETENCJE CYFROWE ŁOMŻYŃSKIEJ MŁODZIEŻY kluczem do sukcesu i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych”

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego

Okres realizacji: od 01.06.2017 r. do 30.06.2018 r.

Wartość projektu: 283.453,45 zł.

Działania zrealizowane w 2018 r.: w I półroczu przeprowadzono rekrutację uczestników projektu tj. młodzieży klas gimnazjalnych i nauczycieli na szkolenia komputerowe, których celem było uzyskanie certyfikatu umiejętności komputerowych (ECDL). Do celów szkoleniowych zakupiono 40 tabletek oraz 4 aparaty cyfrowe. W czerwcu 2018 r. zakończono realizację projektu.

„STAWIAM NA ROZWÓJ - podniesienie jakości kształcenia ogólnego w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem”

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego

Okres realizacji: od 01.09.2017 do 31.10.2018 r.

Wartość projektu: 779.449 zł

Działania zrealizowane w 2018 r.: organizacja i monitorowanie zajęć w placówkach, zakup podręczników i pomocy dydaktycznych do realizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych do sali integracji sensorycznej w SP Nr 8, zakup aparatu EEG Biofeedback do SP Nr 4, zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć logopedycznych w SP Nr 4, SP Nr 5 i SP Nr 8.

„Kształcenie kompetencji kluczowych szansą na lepszą jakość edukacji”

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego

Okres realizacji: 01.07.2018 r. – 30.06.2020 r.

Wartość projektu: 1.712.000 zł – umowa z dnia 28.08.2018 r.

Działania zrealizowane w 2018 r.: przeprowadzono rekrutację uczestników – 380 uczniów, doposażono w pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK szkoły – SP2, SP7, SP10, III LO, IV LO, VI LO – zakupiono 72 sztuki laptopów dla szkół biorących udział w projekcie.

Przedszkole Publiczne Nr 8 w Łomży

„Ekologia na co dzień w wychowaniu przedszkolnym z wykorzystaniem filozofii Reggio”

Erasmus+

Kwota projektu: 82.600 zł

Okres realizacji: 01.09.2017 r. – 31.08.2019 r.

Zadania zrealizowane w 2018 r.: w ramach projektu odbyły się 2 spotkania studyjne w przedszkolach w Łomży i Sigtunie, podczas których oprócz obserwacji pracy nauczycieli zostały omówione sposoby realizacji tematycznych zadań edukacyjnych postawionych do realizacji w obu przedszkolach. W czerwcu br. odbyło się spotkanie zarządu połączone z promocją projektu, podczas którego przedstawiono zgromadzonym gościom z Sigtuny osiągnięcia Przedszkola Publicznego nr 8 w dziedzinie zdrowej żywności, innowacyjnych programów kulinarnych, zakupu do przedszkola ekologicznych produktów rolnych.

Odbyły się również dwie wizyty studyjne, spotkania przez platformę e- twinning oraz zrealizowano dwa zadania edukacyjne.

C. Edukacyjne programy rządowe

Program „Aktywna tablica”

Miasto Łomża w 2018 r. realizowała działania przewidziane *Rządowym programem rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2018-2019 - „Aktywna tablica”*.

Wojewoda Podlaski przekazał Miastu Łomża środki finansowe w formie dotacji celowej z budżetu państwa z przeznaczeniem na zakup pomocy dydaktycznych w ramach w/w programu.

Dofinansowanie otrzymała Szkoła Podstawowa nr 7 w Łomży w wysokości 14.000 zł. Udzielona dotacja stanowi nie więcej niż 80% kosztów realizacji zadania. Organ prowadzący w/w Szkołę zapewnił na realizację zadania wkład własny w łącznej kwocie 6.697,98 zł (w formie rzeczowej).

„Za życiem”

Miasto Łomża w latach 2018-2021 realizuje zadanie w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Na ten cel otrzymano kwotę 525.400 zł. Zadanie finansowane w 100 % z dotacji celowej).

Bezpośrednimi realizatorami programu są:

1. Zespół Szkół Specjalnych w Łomży (*zapewnienie realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego oraz wyposażenia placówki pełniącej funkcję takiego ośrodka*). W 2018 r. wykorzystano kwotę 90.030,39 zł.

2. Bursa Szkolna Nr 1 w Łomży (*przygotowanie i utrzymanie 2 miejsc w bursie dla uczennic w ciąży*). W 2018 r. wykorzystano kwotę 599,99 zł.

Środki wykorzystane w 2018 roku: 90.630,38 zł, w tym: z dotacji: 24.989,93 zł, wkład własny Miasta Łomża: 0,00 zł.

Program „MALUCH+” 2018

„MALUCH+” to Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w którym Miasto Łomża w br. uczestniczy po raz czwarty. Z dotacji korzystają dwa miejskie żłobki. W 2018 r. uzyskały środki na zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi:

Miejski Żłobek Nr 1 w Łomży przy ul. Studenckiej 13 - 70.800 zł,

Miejski Żłobek Nr 2 w Łomży przy ul. Spółdzielczej 8 - 41.400 zł.

Miasto Łomża zobowiązane było do przekazania minimum 20 % kwalifikowanych kosztów w/w zadania.

21. PODSUMOWANIE

W ubiegłym roku Miasto Łomża znalazło się w pierwszej dziesiątce dwóch prestiżowych rankingów Pisma Samorządu Terytorialnego Wspólnota. W kategorii „Wykorzystanie środków unijnych” za lata 2015-2017 zajęliśmy wysokie 8. miejsce spośród 48 miast na prawach powiatu. Również na 8. miejscu znaleźliśmy się w rankingu „Sukces Kadencji.” W obu przypadkach był to ogromny awans w porównaniu do wcześniejszych klasyfikacji. Choć dane wykorzystywane do tworzenia tych rankingów nie obejmowały 2018 roku, to działania mające na celu rozwój miasta i wzrost komfortu życia mieszkańców były przez nas kontynuowane. Staraliśmy się pozyskiwać fundusze zewnętrzne, by realizowane zadania jak najmniej obciążały miejskie finanse. Nie byłoby to wszystko możliwe, gdyby nie ciągła, racjonalna gospodarka miejskimi finansami, która pozwoliła zrobić nam tak wiele, zachowując przy tym zadłużenie budżetu miasta

na bezpiecznym poziomie. Niebagatelne znaczenie miało również wsparcie mieszkańców w realizowanych przez samorząd inicjatywach, często wręcz przez nich inspirowanych.

Niewątpliwie na zakres działań podejmowanych w ubiegłym roku wpływ miały obchody jubileuszu 600-lecia nadania Łomży praw miejskich. Praktycznie przez cały rok odbywały się wydarzenia o charakterze kulturalnym i rozrywkowym, których kulminacyjny moment miał miejsce w dniach 15, 16 i 17 czerwca.

Ubiegły rok to także ważne inwestycje w mieście. Wśród nich były m.in. przebudowa Hali Targowej na Halę Kultury, budowa przedłużenia ulicy Zawadzkiej, sali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 7, modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, czy też rewitalizacja parku Jana Pawła II – Papieża Pielgrzyma. Poza dużymi inwestycjami systematycznie prowadzimy remonty nawierzchni dróg i chodników, rozbudowy parkingów, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, budowy oświetlenia.

Ogromnym sukcesem okazało się wprowadzenie w naszym mieście systemu Łomżyńskiej Komunikacji Rowerowej LoKeR we współpracy z przedsiębiorcami. Rozwiązania zastosowane przy jego realizacji są podawane jako pozytywny przykład w innych samorządach.

Niezmiennie, w ramach konkursów ofert, przekazujemy klubom, stowarzyszeniom, organizacjom pozarządowym środki na organizację wydarzeń sportowych, kulturalnych, na zadania z zakresu zdrowia i pomocy społecznej. Wspieramy politykę prorodzinną m.in. poprzez samorządowe becikowe i wyprawkę dla noworodków. Dbamy o seniorów m.in. wprowadzając dla nich bezpłatne przejazdy komunikacją miejską, czy otwierając Dzienny Dom Pobytu Senior+ oraz Klub Seniora. Nie zapominamy o wspieraniu osób niepełnosprawnych, czego przykładem może być oddanie do użytku nowej siedziby Środowiskowego Domu Samopomocy.

Współpracujemy ze społecznikami, NGO, jak również innymi samorządami i jednostkami. Prężnie działają rady społeczne. W naszych działaniach dużą wagę przywiązujemy do edukacji i inicjatyw prospołecznych. Zrealizowaliśmy kolejne projekty w ramach Budżetu Obywatelskiego, co stanowi zachętę dla mieszkańców do włączania się w życie miasta i tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. W porównaniu do 2014 roku, przy akceptacji Rady Miejskiej, zwiększyliśmy środki na ten cel z 300.000 zł na 2.000.000 zł, dając w ten sposób mieszkańcom jeszcze większą możliwość decydowania o tym, co w naszym mieście powinno być wykonane.

Podjęliśmy wiele przedsięwzięć związanych z profilaktyką, edukacją, ekologią. Po raz pierwszy wygoszparowaliśmy z budżetu miasta środki na wymianę starych pieców, w ramach uchwalonego w ubiegłym roku przez Radę Miejską Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Łomża. Zorganizowaliśmy szereg różnorodnych wydarzeń, by zapewnić mieszkańcom szeroką ofertę kulturalną, skierowaną do zróżnicowanych grup odbiorców. Za swoją działalność nasze instytucje kultury były nagradzane prestiżowymi wyróżnieniami.

Nie udałooby się tego wszystkiego dokonać, gdyby nie dobra współpraca Prezydenta Miasta z Radnymi Rady Miejskiej. Dzięki wspólnie wypracowywanym koncepcjom udało się nam zrealizować liczne działania i inicjatywy dla dobra lokalnej społeczności.

Przed naszym samorządem jeszcze wiele różnego rodzaju wyzwań. Część z nich zrealizujemy w tym roku, niektóre w kolejnych latach kadencji samorządu. Wspólnie będziemy dążyli do tego, by realizować oczekiwania mieszkańców Łomży.

PREZYDENT MIASTA

dr Mariusz Chrzanowski

